28176

BIBLIOTHECA
S.J.
ZAGREB

E 330

Kraljice Presv. Ružarija,
moli za nas!

D. I.
PALMOTIĆEVA

Svibanjska Ruža

ili

Ružarij

Devetnice na čast Bl. Gospe Pompejske presv. Ružarija

trideset i dva duhovna razmatranja

sa primjerima, molitvama itd.

na čast

Majke Božje

posvećena bogoljubnim dušama
da sveto i korisno
obave preugodnu svibanjsku pobožnost

Priredio

O. Jerko Vlahović

Reda sv. Dominika

Drugo izdanje / 1930

Tisak Jugoslovanske tiskare u Ljubljani

Izjava.

Glede čudesa i prikazanja, o kojima se govori u ovoj knjižici, spisatelj se pokorava odredbama pape Urbana VIII., priznajuć im samo čovječje uvjerenje; izuzev onih, koja je već sv. Crkva potvrdila.

Pridržava se vlasničko pravo.

Nihil obstat

Zagreb, 4./IV. 1930. *Fr. M. Knego O. P.*
censor.

Dubrovnik, 30./IV. 1930. *Fr. A. Zaninović O. P.*
censor.

Br. 115/A. *Imprimatur*

Split, 10./V. 1930. *Fr. Angelicus Orlandini*
Prior Provinciolis O. P.

Br. 19/4. *Imprimatur*

Ljubljana, 13./V. 1930. *Dr. Gregor Rožman*
Generalni vikar.

Pravovjerni narode!

Narav se budi! Cvijeće svojim preugodnim mirisom, ptičice svojim miloglasjem poju najugodniju pjesmu rumenoj Ruži iz Jerika, svemogućoj Kraljici neba i zemlje, prenježnoj i premiloj Djevici i Majci Božjoj, svibanj je tu! najljepši mjesec u godini, u kojem rekao bi, da nebo pozivlje zemlju, da skupa hvale Mariju, slatku Gospođu našu!

Već su dva vijeka, da se cijeli svijet natječe, da što svečanije, oduševljenije i pobožnije ovaj mjesec Mariji posveti, da joj iskaže svoju sinovsku ljubav, svoju podaničku vjernost. Ovoga mjeseca na osobiti način čeka ova veličanstvena Gospođa, kao najljubežljivija majka, svoje sinove, da se mnogobrojni skupljaju oko njezine svete slike, da je, ma bilo za koje milosti mole, da na njih punim rukama prospe obilje svojih darova; čeka ih, da žalosne razveseli, da

nevoljne utješi, da progonjene obrani, da napastovane čuva, da bolesne izliječi, da svakoga krijepi i na putu savršenosti sokoli, da proštenje i Božji blagoslov isprosi.

Narode moj! i ako si kukavan i nevoljan; i ako si na dosta načina bijen i tlačen, ipak za nijednim drugim narodom nisi ostao u ljubavi napram svojoj miloj Majci Mariji. Ona ti je poslije Boga jedina nada, jedina utjeha u tvojim patnjama. Samo što čuješ slatko Gospino Ime, samo što na njezinu sliku pogledaš srce ti od radosti igra; žarki uzdah k nebu leti, duša ti u blaženstvu plovi. Daj dakle i ti ovaj mjesec — koga cijeli kršćanski, katolički svijet Marijinim mjesecom zove — novim žarom svojoj nebeskoj Majci posveti, a to: živom vjerom, gorućom ljubavi i stalnim ufanjem u njezinu svemoguću obranu. Ona će tada obilnom rosom božanskih milosti natopiti dušu i srce tvoje, melema će staviti na ljute tvoje rane; Božju će desnicu razoružati, ljute biče iz njegovih ruku iztrgnuti, da te skroz ne satru i ne unište, a to su tvoje opačine zaslužile.

Da lakše do svetog cilja dodješ, evo ti nanovo S v i b a n j s k e R u ž e, evo ti

kratkih razmišljanja za cijeli Marijin mjesec. Budeš li svakog dana pomnjivo i sakupljenom pameću čitao i razmišljao jednu od ovih nebeskih istina, i zabavljen svjetovnim poslima, katkad u njih svojim duhom zaronio, zamrzit ćeš na sve, što je prolazno, a krepost ćeš obljubiti, i tako ćeš Mariji sasma ugoditi. Djelce je jednostavno. Ne ćeš naići na riječ, koju ne bi razumio, a to, narode moj, da ti tako knjižica omili, da ti korisna bude, da s njom okrijepiš svoju dušu, da se zaljubiš u nebeske istine, da po njima udesiš svoj život, da postaneš Božjim, odabranim narodom. Marija će te pratiti na trnovom putu života; ona će sa puta tvog spasenja istrijebiti svaki kamen potaknuća na zlo, da ne posrneš, da svoju vjeru ne pogaziš, da dušu ne upropastiš. Zavoli S v i b a n j s k u R u ž u, i ugodni miris istina, što ih krije, uznijet će tvoj duh do nebeskih visina, a noga će tvoja pogaziti svaki zemaljski sjaj i čar.

S p l i t na Ružaricu 1929.

O. Jerko Vlahović,
Reda sv. Dominika.

Kako da sveto i korisno Mariji posvetiš mjesec svibanj.

Da bude Mariji ugodna a tebi korisna svibanjska pobožnost, čitaj slijedeće naputke i po njima se ravnaj.

1. Po mogućnosti svaki dan polazi onu crkvu, u kojoj se obavlja svibanjska pobožnost. Pomnjivo slušaj, bilo razgovor bilo štivo o Marijinim krjepostima, ili o nebeskim istinama; nastoj da ih u srce usadiš, da se okoristiš. Potrudi se, da katkad sakupiš cvijeća, da okitiš Marijin oltar, da joj kip ili sliku okruniš, da i ona tebe u raju okruni ružama, koje ne venu. A i svijeću — kad bi se dalo — zapali na njenom oltaru, da pokažeš živu vjeru, koja ti u srcu gori.

2. Kad bi ti baš nemoguće bilo, da u Crkvi sa ostalim pravovjernima Mariju slaviš, a ti barem u svojoj kući načini oltarić, okiti cvijećem Gospinu sliku, dvije svijeće

zapali, pozovi svoje susjede, pa skupa s njima izmoli jedan dio sv. Ružarija.* Glasno i jasno čitaj razmišljanje, za taj dan i t. d., pjevaj ili čitaj Gospine litanije, pa zaključi pjevajući bogoljubnu pjesmicu.

3. Čuvaj se cio ovaj mjesec svakog svjetovnog veselja i rastrešenosti. Barem svake subote kroti svoju put kojim pokornim djelom. Ispovjedi se još prvih dana, da očistiš svoju dušu osobito od teškoga grijeha, ako želiš, da Marija na te svrne svoj materinski pogled i da zaslužiš njezino odvjetovanje.

4. Tačno ispunjaj ono što ti ova pobožnost nalaže i izvršuj što ti je naznačeno u *Cvijetku*, koje ćeš naći u ovoj knjižici iza svakog razmišljanja. I *Uzdah* ponovi često preko dana, da zaslužiš Marijinu pomoć.

5. Ugodnom riječju, kreposnim življenjem, krotkošću i strpljivošću nastoj, da što više duša dovedeš do Marijinog oltara, da joj i oni posvete cijeli mjesec svibanj. Oh!

---

* Blago kući, gdje se danomice cijele godine Ružarij moli! Na vrata one kuće, Marija će postaviti svog anđela, da je od svake nesreće čuva, a sama će je obasuti obiljem svojih milosti.

koliko ćeš tim činom Mariju zadužiti! Ona će ti stostruko vratiti.

6. Posljednji dan ovog preugodnog Marijinog mjeseca ispovjedi se i pričesti. Poslije sv. pričesti posveti svoje srce i svega sebe Isusu i Mariji. Moli svoju božansku Majku, da tvoj maleni darak postavi pred noge svog Sina, tvog Spasitelja, da te čuva kao svoje dijete a kreposno živeći, dođeš jednom do raja, da Sina i Majku na vijeke slaviš, blagoslivljaš i uživaš.

Novi oprost sv. Ružarija.

Svaki ispoveđen i pričešćen dobiva *potpuni oprost* (koji se može namijeniti dušama u čistilištu), *svaki put*, što izmoli dio Ružarija pred izloženim Svetotajstvom kao i pred sahranjenim u svetohraništu.

4. Rujna 1927.

Pio Papa XI.

Za svaki oprost mora se izmoliti 6 Oče naša, Zdr. Marijo i Slava Ocu po nakani Sv. Oca Pape.

Način

kako da moliš presv. Ružarij Bl. Djevice Marije.

R. Bože † u pomoć mi priteci.

O. Gospodine pohiti da mi pomogneš.

Slava Ocu itd. Alleluja *(od Sedamdesetice do bijele Subote:* Hvala tebi Gospodine, Kralju vječne slave).

Blago kući, gdje se svaki dan, cijele godine Ružarij moli. Na vrata one kuće, Marija će postaviti svojega anđela, da je čuva od svake nesreće, a sama će je obasuti obiljem svojih milosti.

Namjena.

Danas ćemo prikazati preslavnoj Djevici Mariji, prvi (drugi ili treći) dio sv. Ružarija i namijenit ćemo ga za ..... razmišljajuć pet Radosnih (Žalosnih ili Slavnih) Otajstva.

Otajstva Radosna.

(Govore se u ponedjeljak i u četvrtak.)

U prvom Otajstvu Radosnomu razmišljat ćemo, kako Arkanđeo Gabrijel navijesti bl. Djevici Mariji, da će začeti i poroditi Sina Božjega po krepcsti Duha Svetoga.

Jedan Oče naš, deset Zdravih Marija i jedan Slava Ocu, poslije svakog Otajstva.

U drugom Otajstvu Radosnomu razmišljat ćemo, kako Djevica slavna Marija pohodi svoju rodicu sv. Elizabetu i osta s njome tri mjeseca.

U trećem Otajstvu Radosnomu razmišljat ćemo, kako blažena Djevica Marija porodi Gospodina našega Isukrsta u betlemskoj špilji, i postavi ga u jasle.

U četvrtom Otajstvu Radosnomu razmišljat ćemo, kako blažena Djevica Marija, četrdeseti dan iza kako porodi Gospodina našega Isukrsta, prikaže ga u hramu na ruke starca Šimuna.

U petom Otajstvu Radosnomu razmišljat ćemo, kako Djevica slavna Marija, buduć izgubila svoga predragoga Sinka, nakon

trećega dneva nađe ga u hramu, gdje se razgovara s Naučiteljima, budući mu dvanaest godina.

Otajstva Žalostna.

(Govore se u utorak i u petak.)

U prvom Otajstvu Žalosnomu razmišljat ćemo, kako Gospodin naš Isukrst, pripravljajući se na gorku svoju muku, pomoli se u vrtu Getsemani svome nebeskome Ocu i oznoji se krvavim znojem.

U drugom Otajstvu Žalosnomu razmišljat ćemo, kako Gospodin naš Isukrst bi privezan kamenitom stupu i nemilo bičevan u dvoru Pilatovu.

U trećem Otajstvu Žalosnomu razmišljat ćemo, kako Gospodin naš Isukrst bi okrunjen trnovom krunom.

U četvrtom Otajstvu Žalosnomu razmišljat ćemo, kako Gospodin naš Isukrst bi osuđen na smrt, te se uputi put gore Kalvarija noseći na svojim ramenima preteško drvo Križa.

U petom Otajstvu Žalosnomu razmišljat ćemo, kako Gospodin naš Isukrst, došavši

do vrh gore Kalvarija, bi svučen od svojih haljina i propet na tvrdom drvu Križa među dva razbojnika, a ondje ga gledaše njegova žalosna majka Marija.

Otajstva Slavna.

(Govore se u srijedu, u subotu i u nedjelju.)

U prvom Otajstvu Slavnomu razmišljat ćemo, kako Gospodin naš Isukrst, treći dan po svojoj smrti, uskrsne slavan i slavodobitan, da već nigda ne umre.

U drugom Otajstvu Slavnomu razmišljat ćemo, kako Gospodin naš Isukrst nakon četrdeset dana po svojem uskrsnuću uzađe na nebesa i sjede ob desnu nebeskog Oca.

U trećem Otajstvu Slavnomu razmišljat ćemo, kako Gospodin naš Isukrst posla Duha Svetoga na Apostole, u prilici ognjenih jezika.

U črtvrtom Otajstvu Slavnomu razmišljat ćemo, kako blaž. Djevica Marija preminu s ovoga svijeta i bi od Anđela velikom slavom uznesena na nebesa.

U petom Otajstvu Slavnomu razmišljat ćemo, kako blaž. Djevica Marija bi okru-

njena od presv. Trojstva za Kraljicu neba i zemlje, i razmišljat ćemo još rajsko uživanje svih Svetih.

Zdravo Kraljice, Majko milosrda, živote, sladosti i ufanje naše, zdravo! K tebi vapijemo izagnani sinovi Evini. K tebi uzdišemo cvijeleći i plačući u ovoj dolini suzâ. Nu dakle, odvjetnice naša, one tvoje milosrdne oči k nami obrati. A Isusa, blagoslovljeni plod utrobe tvoje, nami iza ovog izagnanja ukaži. O milostiva, o dobrostiva, o slatka Djevo Marijo.

R. Učini me dostojnim, da te hvalim, Djevo presveta!

O. Daj meni krepost proti neprijateljima tvojim!

P o m o l i m o s e. Bože, kojega Jedinorođeni Sin svojim životom, smrću i uskrsnućem dare nam zadobi vječnoga spasenja: podaj, molimo, da mi, koji ova otajstva presvetim Ružarijem Blažene Djevice Marije razmišljamo, i ugledamo se u ono što sadržavaju, a ono što obećavaju, postignemo. Po istom Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Izmolimo Oče naš, Zdravu Mariju i Slava Ocu na čast slavnoga Patrijarke sv. Oca

Dominika, koji po Gospinoj naredbi sastavi Ružarij sveti.

Izmolimo Oče naš na čast sv. Vincenca Fererija, osobitog odvjetnika svih bolesnika.

Izmolimo Oče naš za duše naših mrtvih.

R. Moli za nas, sv. Oče Dominiče!

O. Da postanemo dostojni obećanja Kristovih.

R. Prosi za nas, sv. Vicenco!

O. I molitva tvoja branila nas vazda.

R. Od vrata paklenih!

O. Izbavi, Gospodine, duše njihove.

R. Gospodine, usliši molitvu moju!

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

Pomolimo se. — Dopusti, molimo, svemogući Bože, da mi koji smo tegoćom naših grijeha pritisnuti, blaž. Dominika, Ispovjednika tvoga (Oca našega) odvjetovanjem, oblakšanje postignemo.

Bože, koji si mnoštvo naroda čudnovatim propovijedanjem bl. Vicenca, Ispovjednika tvoga na spoznanje svog Imena priveo; molimo, da koga došastoga suca navjestivaše na zemlji, toga zadostojimo nadariteljem imati na nebesima.

Bože, stvoritelju i otkupitelju svih vjernih, udijeli dušama sluga i službenica svojih otpuštenje sviju grijeha, † da oproštenje, koje su vazda željele, * pobožnim molitvama postignu. Koji živiš i kraljuješ po sve vijeke vjekova. Amen.

(Tri krat:) Kraljice presv. Ružarija, moli za nas!

Litanije Lauretanske

B. Djevice Marije.

Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.
Kriste, čuj nas.
Kriste, usliši nas.
Oče nebeski, Bože, smiluj se nama.
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože, smiluj se nama.
Duše Sveti, Bože, smiluj se nama.
Sveto Trojstvo, jedan Bože, smiluj se nama.
Sveta Marijo, moli za nas.
Sveta Bogorodice, moli za nas.
Sveta Djevo Djevica, moli za nas.

Majko Kristova,
Majko Božje milosti,
Majko prebistra,
Majko prečista,
Majko neoskvrnjena,
Majko nepovrijeđena,
Majko ljubezna,
Majko divna,
Majko dobroga savjeta,
Majko Stvoriteljeva,
Majko Spasiteljeva,
Djevice premudra,
Djevice časna,
Djevice hvale dostojna,
Djevice moguća,
Djevice milostiva,
Djevice vjerna,
Ogledalo pravde,
Prijestolje mudrosti,
Uzroče naše radosti,
Posudo duhovna,
Posudo poštovana,
Posudo uzorna pobožnosti,
Ružo otajstvena,
Tornju Davidov,
Tornju bjelokosni,

} moli za nas!

Kućo zlatna,
Škrinjo zavjetna,
Vrata nebeska,
Zvijezdo jutarnja,
Zdravlje bolesnih,
Utočište grješnika,
Utjeho žalosnih,
Pomoćnice kršćana,
Kraljice anđela,
Kraljice patrijarha,
Kraljice proroka,
Kraljice apostola,
Kraljice mučenika,
Kraljice ispovjedalaca,
Kraljice Djevica,
Kraljice svih svetih,
Kraljice bez grijeha istočnoga začeta,
Kraljice presvetoga Ružarija,
Kraljice mira,

} moli za nas!

Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, oprosti nam Gospodine.
Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, usliši nas Gospodine.
Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, smiluj se nama.

Pod tvoju obranu utječemo se, sveta Bogorodice, ne odbaci molbe naše u potrebama našim, nego od svih pogibelji oslobodi nas vazda, Djevice slavna i blagoslovljena.

R. Moli za nas, sv. Bogorodice.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. — Milost tvoju molimo, Gospodine, u pameti naše ulij; da mi, koji po anđeoskom naviještenju Krista Sina tvoga upućenje poznasmo; po muci njegovoj i Križu, na uskrsnuća slavu budemo privedeni. Po istome Kristu Gospodinu našemu. Amen.

* *Ako ne slijedi Blagoslov sa Svetotajstvom, zaključi se:*

R. Djevo Majko Sinkom milim!

O. Blagoslovi nas.

Blagoslov Boga svemogućega † Oca i Sina i Duha Svetoga, po odvjetovanju Kraljice presv. Ružarija, sašao vrhu nas i ostao vazda. O. Amen.

Drugi način molenja Krunice presv. Ružarija.

Najprije se prekriži, izmoli Vjerovanje apostolsko (držeći u ruci križić Ružarija ili Krunice); za tim jedan Očenaš (na veće zrno, koje je do križića), a tri Zdrave Marije na tri manja zrna. Po tom slijede desetke, a svaka desetka sastoji se od *jednoga Očenaša*, i *10 Zdravih Marija*. Dok se Ružarij moli, u isto vrijeme razmatraju se Otajstva kako slijede.

Izmoli *Očenaš*, pa *3 Zdrave Marije*, a nakon riječi Isus, dodaj po jednu od slijedećih izreka:

1. Isus, koji nam umnožio pravu vjeru.
2. Isus, koji nam umnožio ufanje.
3. Isus, koji nam umnožio ljubav.

Otajstva radosna.

Izmoli *Očenaš*, pa *10 Zdravih Marija*, a nakon riječi Isus, dodaj za svako Otajstvo posebnu izreku, naime:

I. Isus, kojega si, Djevice, po Duhu Svetom začela.

II. Isus, kojega si, Djevice, idući Elizabeti u pohode, nosila.

III. Isus, kojega si, Djevice, rodila.

IV. Isus, kojega si, Djevice, u Hramu prikazala.
V. Isus, kojega si, Djevice, u Hramu našla.

Ovako slijedi sa drugim Otajstvima.

Otajstva žalosna.

I. Isus, koji se je za nas krvlju znojio.
II. Isus, koji je za nas bičevan bio.
III. Isus, koji je za nas trnjem okrunjen bio.
IV. Isus, koji je za nas križ nosio.
V. Isus, koji je za nas na križu propet bio.

Otajstva slavna.

I. Isus, koji je od mrtvih uskrsnuo.
II. Isus, koji je na nebo uzašao.
III. Isus, koji nam je Duha Svetoga poslao.
IV. Isus, koji te je, Djevice, na nebo uzeo.
V. Isus, koji te je, Djevice, okrunio na nebu.

Otajstva presv. Ružarija u pjesmi

što se pjevaju po nekim mjestima u Dalmaciji.

Spjevao Vitaljić u ikavštini.

Otajstva radosna.

I.

Zdravo Marijo, koj' bi naviješteno
Od Gabrijela, da hoćeš začeti
I poroditi Isusa, plod sveti,
Ime blaženo!

II.

Zdravo, kâ željno pođe pozdraviti
Elizabetu, tri mjeseca s njom bi,
Ivan s' Isusu, budvć u utrobi.
Htje pokloniti!

III.

Zdravo, koj' prijeći htje vrijeme rođenja,
I rodi Isusa ubogom u stanu,
Anđeli pojuć tu na svaku stranu
Slatka pojenja!

IV.

Zdravo, veselja puna, kâ skazati
Šimunu hoti Sinka malahnoga;
On reče: u miru htij slugu svoga,
Bože, puštati!

V.

Zdravo, kâ iskati htje Sina izgubljena,
I s' naučitelji nađe ga u dan treći,
U svetom hramu njima tumačeći
Pisma blažena!

Otajstva žalosna.

I.

Zdravo žalosna, jer se tvoj Sin moli
U vrtu, i tut' se poče žalostiti,
I krvlju svojom presvetom znojiti
Od muke i boli.

II.

Zdravo, kê proli Sinak krv veliku;
Bičima bijen radi grijeha naših;
Satrven On bi radi zloća naših,
U zlu toliku!

III.

Zdravo, kê Sinku glavu ti pogani
Žestokom krunom kruniše trnovom;
Drače mu bijahu došle s boli mnogom
Ča do moždani!

IV.

Zdravo, obrani kê Sin križ noseći,
Većekrat pod njim k zemlji pade doli,
U krvi ploveć i pun smrtne boli,
Svaka trpeći!

V.

Zdravo, videći Sinka gdje propeše,
Gdje žednu daše žuči i octa piti,
Gdje Longin prsi mrtvu htje probiti:
Vas svijet se strese!

Otajstva slavna.

I.

Zdravo, kû rese sada rajske slave,
Sinak ti slavni treći dan uskrisi,
I oce u limbu kî bijahu utješi,
Sluge svoje prave!

II.

Zdravo, kû prave punu sve radosti,
Kad tvoj uzade Sin na nebo gori,
I svim pravednim dušam tut' otvori
Rajske slatkosti!

III.

Zdravo, kâ dosti u veselju biše
Kad posla Sin tvoj Duha Sveta s nebi,
Kî apostolom da radost, i tebi
Nad svima više!

IV.

Zdravo, kû htješe anđeli ponijeti
Gor' na nebesa, velikoj u slavi;
Gdje tvoj predragi Sinak ti pripravi
Raj vjekoviti!

V.

Zdravo, ka biti dostojna si bila
Krunjena krunom rešenja rajskoga
Od Oca i Sina Duha Svetoga,
Kraljice mila!

Devetnica

Presv. Pompejskoj Djevici Ružarija, da isprosiš milosti u najvećim potrebama.

Opomena.

»Ko hoće od mene milosti, neka učini tri Devetnice, moleći cijeli Ružarij i tri Devetnice u zahvalu.«

Ovako je Majka Božja kazala mjeseca Ožujka 1884. Fortunati Agrelli iz Napulja, koja je teško bolovala, pa u čas ozdravila. — Otkada se saznalo za ovaj vanredni događaj, premnogi bogoljubnici po svijetu iskusili su istinitost ovog Marijinog obećanja, jer su postigli nebrojene milosti bogoljupstvom triju Devetnica. Ko dakle želi, da sigurno dostigne potrebne milosti po utočištu Pompejske Djevice Ružarija, neka se vlada, kako je sama Bl. Djevica objavila. Osim toga, još davno, obećala je sv. Dominiku, osobitu milost svaki put, kad se izmoli cijeli Ružarij. To je mnogo krat dokazala izvanrednim i svakovrsnim milostima, koje je udijelila onima, koji mole svih petnaest desetnica. Suviše dobivaju mnogobrojne

oproste, koje su udijelili razni Sveti Oci Pape upisanima u Bratovštini Ružarija. Ne zahtijeva se zasebice izmoliti cijeli Ružarij; može se u tri puta po pet otajstva svaki put; a može se i svako otajstvo napose. Jedino je potrebno, da se po mogućnosti razmišljaju dotična Otajstva.

Stavi čudotvornu sliku na pristojno mjesto, užeži, ako je moguće, dvije svijeće, u znak vjere, koja treba da gori u tvom srcu, da ćeš primiti prošene milosti.

R. Bože ✝ u pomoć mi priteci.
O. Gospodine, pohiti da mi pomogneš.
Slava Ocu itd.

I. O čudnovata Djevice i Kraljice svetog Ružarija, ti u ova vremena, kad vjera slabi, a opačina vlada, htjela si da podigneš svoje prijestolje Kraljice i Majke na staroj Pompejskoj zemlji, na prebivalištu mrtvih pogana. I s onoga mjesta, gdje su se klanjali idolima i hudobama, ti danas, kao Majka božanskih milosti, svukuda dijeliš blago nebeskih milosrđa. Deh! s toga prijestolja, gdje milostivo kraljuješ, i na me, Marijo,

obrati svoje milostive oči, i smiluj mi se, jer u velike potrebujem tvoje pomoći. I meni se pokaži, kao što si se i mnogim drugim pokazala, pravom *Majkom milosrđa: Monstra te esse Matrem*, dok te ja sa svim srcem nazivljem i pozdravljam svojom Cesaricom i Kraljicom presv. Ružarija.

Zdravo Kraljice, itd.

II. Prostrta pred tvojim prijestoljem, o velika i slavna Gospođo, klanja ti se moja duša sred tuga i boli, koje ju nemilo pritiskuju. U ovim žalostima i nevoljama, u kojima se nalazim, svoje oči pouzdano k tebi dižem, koja si se udostojala odabrati svojim prebivalištem zemljište ubogih i zapuštenih težaka. I odanle naprama gradu i kazalištu poganskih zabava, gdje kraljuju muk i rasap, ti, kao *Kraljica Slavodobića*, podigla si svoj mogući glas, da pozoveš sa svih strana katoličkog svijeta svoje bogoljubne sinove, da ti sagrade hram. Deh! gani se jednom na milosrđe prama mojoj duši, koja potištena u glibu leži. Smiluj mi se, Gospe, smiluj mi se, jer sam pun nevoljâ i prezira. Ti, koja si poraziteljica hu-

doba, brani me od ovih neprijatelja, koji me opsjedaju. — Ti, koja si *Pomoćnica kršćaná*, izbavi me od svih nevolja, u kojima se žalosno nalazim. Ti, koja si *život naš*, svladaj smrt, koja prijeti mojoj duši u ovim pogibeljima, kojima je izložena. Povrati mi mir, pokoj, ljubav i zdravlje. Tako budi.

Zdravo Kraljice, itd.

III. Ah! Kad čujem, kako si mnoge nadarila jedino stoga, što su se pouzdano tebi utekli, to me sve veće sokoli, da te u pomoć zovem. Ti si jurve obećala sv. Dominiku, ko želi milosti, da će ih tvojim Ružarijem dostignuti; a ja, tvojim Ružarijem u ruci, pozivljem te, Majko, na izvršivanje tvojih materinskih obećanja. Dapače ti ista, ove naše dobi, tvoriš neprestanih čudesa, da potakneš svoje sinove, da ti sagrade Crkvu u Pompeju. Ti dakle hoćeš, da otareš naše suze, da olakšaš tuge naše. A ja, srcem na ustima, zovem te i vapijem živom vjerom: Majko moja... Majko draga!... Majko lijepa!... Majko preslatka, pomozi me! *Majko i Kraljice svet. Ružarija*, ne kasni pružiti mi svoju moguću desnicu i spasiti me, jer ako zakasniš, ja bih, kako vidiš, stalno poginuo.

Zdravo Kraljice, itd.

IV. A komu bih se mogao uteći, ako ne tebi, koja si *Utjeha nevoljnih, Okrepa zapuštenih, Radost tužnih?* Oh, ja ti ispovijedam, nevoljna je duša moja, naprćena strašnim grijesima; dostojna, da u paklu gori, a ne da milosti primi. No zar nijesi ti *Nada onih, koji ufanja nemaju*, velika Posrednica između čovjeka i Boga, moguća naša Odvjetnica pred prijestoljem Previsokoga, Utočište grešnika? Ah! samo da ti za me rečeš jednu ciglu riječ svomu Sinu, on će te poslušati! Pitaj mu dakle, o Majko, milost, koja mi je toliko potrebna (*reci milost, koju želiš*). Ti sama možeš mi je dostignuti, ti, koja si jedino moje ufanje, moja radost, moja slatkost, moj život. Tako ufam, i tako budi.

Zdravo Kraljice, itd.

V. O Djevice i Kraljice sv. Ružarija ti, koja si Kći nebeskoga Oca, Majka božan-

skoga Sina, Zaručnica Duha Svetoga, ti, koja svaku možeš kod presvetog Trojstva, valja da mi isprosiš ovu milost, koja mi je toliko potrebna, samo ako nije protivna mom vječnom spasenju (*izreci milost, koju hoćeš*) ... Pitam ti je za tvoje neoskvrnjeno začeće, za tvoje božansko materinstvo, za tvoje radosti, za tvoje žalosti, za tvoja slavodobića. Pitam ti je za ljubežljivo Srce Isusovo, za ono devet mjeseci, što si ga u utrobi nosila, za tegoću njegova života, za preljutu njegovu muku, za njegovu smrt na Križu, za njegovo presveto Ime, za neprocjenjivu njegovu Krv. Napokon pitam ti je za tvoje preslatko Srce, za tvoje slavno Ime, o Marijo, koja si Morska Zvijezda, moguća Gospođa, rajska Vrata, Majka svake milosti. U te ufam, od tebe se svemu nadam, ti me imaš spasiti. Tako budi.

Zdravo Kraljice, itd.

R. Dostoj se, da te hvalim, Djevo presveta.

O. Daj mi krepost proti neprijateljima tvojim.

R. Moli za nas, Kraljice presvetoga Ružarija.

O. Da postanemo dostojni obećanja Kristovih.

Pomolimo se. — Bože, kojega Jedinorođeni Sin svojim životom, smrću i uskrsnućem dare nam zadobi vječnoga spasenja: podaj, molimo Te, da mi, koji ova otajstva presvetim Ružarijem blažene Djevice Marije razmišljamo, i ugledamo se u ono, što sadržavaju, a ono, što obećavaju, postignemo. Po istomu Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Ko barem skrušenim srcem, za devet dana neprekidno, moli pred slikom Pompejske Djevice ovu devetnicu, za svaku dobiva na dan 300 dana oprosta. Ako se ispovijedi i pričesti za ovo devet dana ili nakon svršene Devetnice, za svaku Devetnicu dobiva jednokrat potpun oprost svih svojih grijeha. — Leon XIII. 27. Studenoga 1887.

Molitva

sv. Dominiku i sv. Kati Sijenskoj.

O sveti Božji sveštениče i slav. Patrijarko sv. Dominiče, koji si bio prijatelj, prepoljubljeni Sin i pouzdanik nebeske

Kraljice; koji si tolika čudesa tvorio po kreposti sv. Ružarija: i ti sv. Kato Sijenska, poglavita kćeri Reda sv. Ružarija i moguća posrednice pred Marijinim prijestoljem i pred Isusovim Srcem, koji ti je srce svojim izmijenio, vi, moji dragi sveti, pogledajte na moje nevolje i potrebe, i smilujte mi se. Vi ste se na zemlji smilovali svakoj tuđoj nevolji i sveđer ste pripravni bili, da ih svojom mogućom desnicom pomognete. Sada u nebu nije malaksala ni ljubav vaša ni moć vaša. Molite, deh! molite za me Majku Ružarija i božanskoga Sina, jer je velika moja nada, da ću vašim odvjetovanjem postignuti milost, koju toliko želim. Neka bude.

Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu, itd.

Devetnica

Presvetoj Pompejskoj Djevici Ružarija u zahvalu za primljene milosti.

I. Evo me pred tvojim nogama, o Neoskvrnjena Isusova Majko, koja se naslađuješ, kada te se nazivlje *Kraljicom Ružarija u Pompejskoj Dolini*. Radosnim srcem i duhom punim žive harnosti k tebi se vraćam, moja darežljiva Blagodariteljice, moja slatka Gospođo, C e s a r i c e moga srca, k tebi, koja si mi se u istinu *Majkom mojom* pokazala, Majkom, koja me u velike ljubi. Cvilio sam, a ti si me uslišala; kukao sam, a ti si me obradovala; bio sam u tugama, a ti si mi mir povratila. Boli i smrtne muke bile su spopale moje srce, a ti si me, Majko, sa svoga prijestolja u Pompeju milostivim pogledom razveselila. Ko se je tebi pouzdano utekao, a da ga ti nijesi uslišala? Oh! da bi vas svijet poznao, koliko si dobra, koliko milostiva s onima, koji trpe, oh! svi bi se k tebi utjecali! O Djevice, Cesarice Pompejska, sveđer neka te blagoslivljaju ljudi i Anđeli, zemlja i nebo. Tako budi.

Slava Ocu itd. — Zdravo Kraljice itd.

II. Bogu zahvaljujem a i tebi, božanska Majko, za nova dobročinstva, koja su mi s tvoje blagodarnosti i milosrđa udijeljena bila. Što bi od mene bilo, da si ti odbila moje uzdahe i moje suze? Nek ti mjesto

mene zahvale Anđeli u raju, kori Apostola, Mučenika, Djevica, Ispovjednika. Neka ti mjesto mene zahvale tolike duše grešnika, koje si ti spasila i koje sada u nebu uživaju viđenje neumrle ljepote. Želim, da te ujedno sa mnom sva stvorenja ljube, i da cijeli svijet ponovi odziv mojih zahvala. Što da ja poklonim tebi, o Kraljice, koja obiluješ dobrotom i darežljivošću? Posvećujem ti život, koji mi ostaje; i nastojat ću, da te se svukuda štuje, o *Pompejska Djevice Ružarija*, koju, dok sam zazivao, milost me je Gospodnja pohodila. Rasprostranit ću bogoljupstvo tvoga Ružarija; svakomu ću kazivati milosrđe, koje si mi isprosila! Sveđer ću pripovijedati, koliko si dobra bila sa mnom, eda se i nedostojni grešnici, kao što sam i ja, tebi pouzdano utiču.

Slavu Ocu itd. — Zdravo Kraljice itd.

III. Kojim imenom da te zovem, o prebijela golubice mira? Kojim naslovom da zazivljem tebe, koju su sveti Naučitelji zvali Gospođom svega svijeta, Vratima života, hramom Božjim, kraljskom palačom svjetlosti, Slavom nebesa, Svetom između svetih,

Čudom čudesa, Rajem Previsokoga? Ti si Blagajnica milosti, proseće svemogućstvo, pače isto Božje milosrđe, koje na nevoljne salazi. A znam i to, da je milo tvome Srcu, kada te se zazivlje *Kraljicom Ružarija u Pompejskoj Dolini*; i kada te tako zovem, kušam slatkost tvoga Otajstvenoga Imena, o *Rajska Ružo*, presađena u dolinu suza, da oblakšaš jade nama, izagnanim Evinim sinovima. Ružo rumena s goruće ljubavi; mirisnija od Libanskih mirodija, koja miomirisom svoje nebeske blagosti vučeš k svojoj Dolini srca grešnika k Božjem Srcu. Ti si Ruža vijekom živa, zalijevana potočićima nebeske vode, pružila si svoje žile u zemlju isušenu, ognjenom kišom, Ruža neoskvrnjene ljepote, koja si u pustošnom mjestu posadila vrt Gospodnjih naslada. Neka bude uzveličan Bog, koji je toli čudnovato učinio tvoje Ime. Narodi, blagoslivljajte Ime Pompejske Djevice, jer je puna sva zemlja njezinih milosrđa.

Slava Ocu itd. — Zdravo Kraljice itd.

IV. Sred oluja, u kojima sam tonuo, k tebi sam svoje oči podigao, o nova *Zvijezdo*

Morska, koja si se naše dobi prikazala nad dolinom ruševina. Iz dubine čemera k tebi sam upravio svoje prošnje, *Pompejska Kraljice Ružarija;* i kušao sam moć ovoga naslova, koji je tebi mio. Z d r a v o, ja ću sveđer vapiti, zdravo, o Majko milostiva, neizmjerno more milosti, pučino dobrote i milosrđa! Ko da dostojno opjeva nove slave tvoga Ružarija, sadašnja slavodobića tvoje Krunice? Svijetu, koji hoće da ostavi Isusovo krilo, da se u đavaosko baci, ti pružaš spas u onoj dolini, gdje je đavao duše žderao. Ti si slavodobitno pogazila ruševine poganskih hramova, i na razvalinama krivoboštva stavila si podnožje svoga Carstva. Ti si izmijenila mjesto smrti u d o l i n u uskrsnuća i života; i na zemlji, gdje je tvoj neprijatelj vladao, podigla si tvrđu utočišta, u koju vodiš narode na spasenje. Eto tvoji sinovi, koji su rastrkani po svijetu, podigli su ti ondje Prijestolje, kao znak tvojih čudesa, kao znamen tvojih milosrđa. Sa onoga prijestolja ti si i mene pozvala među sinove, koje osobito ljubiš; na mene bijednoga, sustavila si svoj milostivi pogled. Neka, Gospodo, na vijeke budu bla-

goslovljena tvoja djela; i blagoslovljena neka budu sva čudesa, koja si učinila u Dolini raspa i pohare.

Slava Ocu itd. — Zdravo Kraljice, itd.

V. Neka svaki jezik glasi tvoju slavu, o Gospodo; a milozvučnost naših blagoslova dan danu neka predade. Neka te svi narodi *blaženom* zovu; i da si *blažena* neka ponove svi krajevi zemlje i sva prebivališta nebeska. Trikrat blaženom i ja ću te zvati s Anđelima, s Arkanđelima, s Poglavicama: trikrat blaženom s Anđeoskim Vlastima, s nebeskim Krepostima, s vrhovnim Gospodstvima. Preblaženom ću te propovijedati s Prijestoljima, s Kerubinima i Serafinima. — O vrhovna moja Spasiteljice, ne propusti svoje milostive oči obraćati na ovu obitelj, na ovaj narod, na ovu crkvu. Nadasve ne uskrati mi najveću milost, to jest, da me moja slabost ne odaleči od tebe. U onoj vjeri i u onoj ljubavi, kojom gori ovaj čas duša moja, deh! čini da napredujem do posljednjega disaja. Daj, da budemo u broju odabranih svi mi, koji sudjelujemo u podignuću tvoga hrama u Pompeju.

O Krunice Ružarija Majke moje, ja te na prsi pritiskam i sa štovanjem cjelivam *(Poljubi svoju Krunicu)*. Ti si pût, koji vodi na svaku krepost; blago rajskih zasluga; znak moga spasenja, jaka veriga, koja vežeš neprijatelje, izvor mira za onoga, koji te za života časti, biljeg slavodobića, koji te na smrti poljubi. Onog posljednjeg časa, ja te, Majko, čekam; tvoje prikazanje bit će mi znamenom moga spasa; tvoj Ružarij otvorit će mi nebeska vrata. Tako budi.

Slava Ocu itd. — Zdravo Kraljice itd.

R. Moli za nas, Kraljice presvetoga Ružarija.

O. Da postanemo dostojni obećanja Kristovih.

Pomolimo se. — Bože i Oče Gospodina našega Isusa Krista, koji si nas naučio, da se tebi pouzdano utječemo i da te zovemo: *Oče naš, koji jesi na nebesima:* deh, dobri Gospodine, komu je vlastito smilovati se vazda i praštati; po utočištu Neoskvrnjene Djevice Marije, usliši nas, koji se dičimo imenom *sinova Ružarija*. Rado primi naše ponizne hvale za primljene darove: a Prijestolje, koje si joj u Pompejskoj Crkvi podigao, daj da bude od dana na dan slavnije, po zaslugama Isusa Krista Gospodina našega. Tako budi.

Molbenica

Mogućoj Pompejskoj Kraljici Presv. Ružarija,

koja se moli u podne na 8. Svibnja i I. Nedjelje Listopada.

U ime † Oca, i Sina, i Duha Svetoga. Amen.

I. O uzvišena Kraljice Pobjeda, o Djevo Vladarice Raja, na čije moguće ime raduju se nebesa, a drhću od straha jazovi pakleni: o slavna Kraljice presvetoga Ružarija, mi svi, sretni tvoji sinovi, prostrti ovdje pred tvojim nogama u ovaj presvečani dan tvojih novih slavodobića na zemlji krivih bogovâ i sotonâ suzama izlijevamo čuvstva svoga srca i sinovskim pouzdanjem prikazujemo ti nevolje naše.

Ah! sa toga prijestolja milosrđa, na kojemu sjediš Kraljica, obrati, Marijo, milo-

stivi svoj pogled na nas, na sve obitelji naše, na našu domovinu, na čitavi svijet, na svukoliku Crkvu: i gani se na žalosti, koje nas zaokupljaju, i na jade, koji nam život ogorčuju. Vidiš, Majko, kolike nas pogibelji okružuju u duši i u tijelu, kolike nas nevolje i nezgode stiskaju! Vidiš, od koliko smo vidljivih neprijatelja po vas dan naskočeni!

Ne čuješ li sotonsku kriku, koju dandanas podižu na te, Neoskvrnjena Djevice, neprijatelji Papinstva i Crkve tvoga Sina? Ah! pogledaj na mladež, koja se žalosno gubi! O! Majko grešnika, pridrži desnicu pravde tvoga rasrđenoga Sina, a ne srdi se na one slijepce. Oni su ipak naša braća i tvoji sinovi, koji slatkoga Isusa krvi stoje, a tvoje prećutljivo Srce probadanja ljutim mačem. Pokaži se danas svakomu milostiva i blaga, o slatka Djevo Marijo. — *Zdravo Kraljice itd.*

II. Istina je, da, istina je, da mi prvi, premda tvoji sinovi, vraćamo se mnogo često na opačine, svojim grijesima otvaramo Isusove rane i na novo probadamo tvoje Srce. Da, ispovijedamo, dostojni smo najoštrijih biča. Ali se spomeni, da si ti na vrhu Golgote pokupila posljednje kaplje one božanske krvi i posljednju oporuku umirućeg Otkupitelja. A ona oporuka jednoga Boga, zapečaćena Krvlju Boga-Čovjeka, očitovala te je *Majkom našom, Majkom grešnika.* Ti si dakle naša *Majka,* naša *Odvjetnica,* naše *Ufanje.* A mi cvijeleći k tebi dižemo proseće ruke, i vapijemo: *milosrđe!*

Smiluj se, dobra Majko, smiluj se na nas, na duše naše, na naše obitelji, na našu rodbinu, na naše prijatelje, na našu pokojnu braću, a nadasve na naše neprijatelje, na neprijatelje svetoga Oca Pape, na neprijatelje Isukrstovog svećenstva, na neprijatelje tvojih svetih crkava. Smiluj se, ah! smiluj se, prosimo danas za narode, koji idu putem propasti, za svu Evropu, za vaskolik svijet, da se pokajan povrati u tvoje Srce. Milosrđe za svakoga, o Majko milosrđa! — *Zdravo Kraljice, itd.*

III. Koliko te stoji, o Marijo, da nas uslišiš? Koliko te stoji, da nas spasiš? Nije li Isus u tvoje ruke postavio blago svojih milosti i svojega milosrđa? Ti sjediš okru-

njena Kraljica ob desnu svoga Sina, ovjenčana neumrlom slavom vrhu svih kora anđeoskih. Tvoja se vlast prostire, dokle se prostiru nebesa. Sunce je tvoj plašt, tvoja kruna zvijezde, tvoje podnožje mjesec; a tebi je podložna zemlja i sva stvorenja, koja na njoj stanuju. Tvoja se vlast do pakla proteže, a iz ruku sotone ti otimlješ duše grešnika, koji se tebi utječu, o Marijo. Ti si svemogućstvo po milosti, ti nas dakle možeš spasiti. I ako rečeš, da nam ne ćeš pomoći za to, što smo sinovi neharni i nedostojni tvoje obrane, reci nam barem, komu drugomu da se utečemo, da se oslobodimo od tolikih biča. Ah, ne! tvoje materinsko Srce ne će trpjeti, da se mi, tvoji sinovi, vijekom upropastimo. Dijete, koje imaš na svojim koljenima i otajstvena Krunica, koju vidimo u tvojoj ruci, udahnjuju nam pouzdanje, da ćemo biti uslišani. Tim pouzdanjem bacamo se pred tvoje noge, puštamo se kao slaba djeca u krilo najnježnije majke, i baš danas, da, danas očekujemo od tebe žuđene milosti! — *Zdravo Kraljice, itd.*

Pitajmo u Marije blagoslov

Posljednju ti milost, o Kraljice, sada pitamo, koju nam ne možeš zanijekati u ovaj svečani dan. Podijeli svima nama stalnu svoju ljubav i svoj materinski blagoslov. — Ne, mi ne ćemo danas ustati ispred tvojih nogu, ne ćemo se odijeliti od tvojih koljena, dok nas ne blagosloviš. — Blagoslovi, Marijo, u ovaj čas svetog Oca Papu, Namjesnika Isukrstova. Starinskim lovorima svoje Krunice, starodavnim slavodobićima svojega Ružarija, s kojih si prozvana Kraljicom Pobjeda, deh! dodaj još i ovo, o Majko: Isprosi slavodobiće svetoj Crkvi i mir ljudskome društvu. Blagoslovi našega Biskupa, svećenike, a osobito sve one, koji se zauzimlju za čast tvoje Crkve. Blagoslovi Red svetog Dominika, a na osobiti način Treći Red, koji je podigao tvoju kuću u Pompeju. Blagoslovi napokon sve predbrojnike tvoga novoga hrama i kolikogod ih goji i širi bogoljupstvo tvog presv. Ružarija.

O blagoslovljeni Marijin Ružariju, slatka verigo, koja nas vežeš s Bogom. Veze lju-

bavi, koji nas s anđelima sjedinjuješ; tvrdo spasenja u paklenim napadajima; sigurna luko u općem potopu; knjigo života, ne ćemo te vijekom ostaviti! Ti ćeš nam biti utjehom na smrti; tebi posljednji cjelov umirućeg života. A zadnja riječ samrlih usana bit će slatko tvoje ime, o Kraljice Ružarija Pompejske Doline, o draga naša Majko, o jedino utočište grešnika, o vrhovna utješiteljice žalosnih. — Budi posvuda blagoslovljena, sada i vazda, na nebu i na zemlji. Tako budi. *Zdravo Marijo, itd.*

Presvijetli dubrovački biskup podijelio je 50 dana oprosta onomu, koji izmoli ovu molbenicu.

30. travnja.

Dužni smo posvetiti Mariji mjesec svibanj, jer nam je majka.

Da se uvjeriš, kako je Marija u istinu naša Majka, popni se časom svojim duhom na Kalvarij. Ko je ona rastužena žena, koja stoji pod onim križem, na komu joj visi jedini Sin? Njezino božanstveno lice, kao

smrt blijedo od ljute boli, kaže ti, da je Marija, kojoj se ne da ostaviti svog bijednog Isusa, komu se već koprena smrti rastire po rajskom, ali nagrđenom licu! Naš milosrdni Otkupitelj ma da i plovi po pučini najljućih muka, ma da se već bori sa okrutnom smrti, ipak ne može, a da i posljednji čas svog umrlog života ne dade svojim vjernicima dokaz one goruće ljubavi, koja ga je na Križ raspela. On reče svojoj miloj pre-žalosnoj Majci: *Evo sina tvoga*, a ljubljenom učeniku veli: *Evo Majke tvoje*. Ivan je u onom svečanom času predstavljao cijelo čovječanstvo, te mi postadosmo tako na Kalvariju Marijini sinovi, a ona naša slatka Majka. Takovu nam je Isus ostavio svojom oporukom kao najveće i najdragocjenije svoje blago. Isus je u onaj čas toliku ljubav napram nama ulio u njezino premilostivo srce, da je ne bi ni ljudsko ni anđeosko pero znalo opisati, ni pamet pojmiti. Kad bi se dala združiti ljubav sviju matera naprama porodu svom, Marijina bi ljubav neizmjerno nadmašila ljubav sviju. Oh koli je mila, ugodna i utješljiva po svačije kršćansko srce nepobitna istina, da je Marija naša

prava duhovna majka! Pa zar nije dostojno i pravedno, da svaki od nas osjeti živu potrebu, da toli divnoj Majci iskazuje ovaj cijeli mjesec svoju počast, svoj poklon i sinovsku ljubav? Ah da, cijeli se svijet natječe, da što svečanije obavi svibanjsku pobožnost, jer Marija djelom dokazuje, da je naša Majka. Ona se neprestance za nas brine, tješi nas u svakoj nevolji i potrebi. — Svijet, u kom živemo, sličan je uzburkanom moru, ljutom progonstvu, pustoj dolini suza. Marija je naša sjajna zvijezda, utjeha našeg progonstva, svjetlost, koja nam tmine tjera i prosvjetljuje put, koji u nebo vodi. Ona je život, slatkost i ufanje naše! Nikad se nije čulo, da je Marija ikomu zanijekala milosti, tko ih je pouzdano prosio, da je ikoga od sebe odbila. Prolistaj povjest svih devetnaest vijekova, obiđi sve strane kršćanskog svijeta, upitaj narode, kraljestva, gradove, sela i pojedine obitelji, da li je Marija ikada uskratila svojim sinovima utjehu i pomoć svoju, bilo u vremenitim, bilo u duhovnim potrebama. Svi će ti jednoglasno odgovoriti, da se to nije nikad čulo. A zar nisi i ti bila, bogoljubna dušo,

nebrojeno puta po Mariji pomilovana? Nije li i tebi milostiva Majka dosta puta otrla grozne suze, razveselila ti tužno srce, kad si je u pomoć vapila? I ti se dakle sveto natječi sa cijelim svijetom, složi svoj glas sa glasovima svih katolika rasijanih širom svijeta, pa ovog mjeseca uzveličaj svoju milu Majku. Poji joj slatke pjesme, pleti vijence svježim cvijećem; kruni joj božanstvenu glavu otajstvenim ružama njezinog svetog Ružarija, a ona će tebe okruniti ružama, koje ne venu, u perivoju rajske slave.

P r i m j e r. — Godine 1867. u mjestu Hvete u Španjolskoj, neka pobožna žena imala je jedinog sina u sedmoj godini života, koji je prije tri mjeseca bio na oba oka oslijepio od crnih boginja. Iza kako je uzalud sve moguće lijekove promijenila, svu svoju nadu u Mariju postavi. Dne 26. svibnja, vodeć za ruku svog malog slijepca, uđe u crkvu, ispovijedi se i pričesti, prostre se pred priliku Majke Božje, i kaže sinu: *Sinko moj, preporuči se miloj Gospi; reci joj da te ozdravi, da ti vid povrati.* — Maličak posluša svoju majku, i

pouzdano reče: *Djevice, Pomoćnice Kršćana, ozdravi moje oči.* — Nije nego izustio ove riječi, *Mamice*, zavapi, *mamice, ja vidim priliku Blaž. Djevice! Oh! Kako je lijepa! I tebe, draga mamice, vidim, a vidim i svoje ruke; sve vidim!* — Majka van sebe od velike radosti, stade lijevati suze zahvalnice, a ujedno s njome zaplaka cijeli narod, koji je u crkvi bio, uzveličavajuć Boga i njegovu ljubeznu Majku na tolikoj milosti. — I mi u svakoj našoj potrebi — i duševnoj i tjelesnoj — svu našu nadu postavimo u Marijino odvjetovanje, a sada joj pokorno recimo:

M o l i t v a. Prekrasna i premilostiva Majko! prvi dan mjeseca tebi posvećena, prostrti pred tvojom divnom prilikom, ganutim srcem radi tvoje materinske ljubavi, koju nam neprestano iskazuješ, očitujemo ti svoju sinovsku zahvalnost. Ne znamo, kako da ti to djelom dokažemo, ako ne svečanim obećanjem, da ćemo cijeli ovaj svibanj osobitom pobožnošću, vrućom molitvom i kršćanskim življenjem tebi posvetiti. A ti mila Gospe, tješi i krijepi slabost svojih sinova, neka ti naši pokloni ugodni budu, a nama korisni za života i na smrti.

C v i j e t a k. Večeras, prije nego što pođeš na počinak, klečeć izmoli *7 Zdravih Marija.*

U z d a h. Majko lijepe ljubavi — moli za nas!

Dan I.

Bog nas je stvorio, da ga ljubimo i služimo.

Da se uvjeriš, kršć. dušo, kako smo na svijetu, da Boga ljubimo i da mu vjerno služimo, razmatrajmo časom same sebe, svoje biće. Bog nas je stvorio na sliku i priliku svoju; dao nam je pamet, razbor i volju; dao nam je srce jedino, zato, da ljubi. Razmišljajuć samo ovo, svatko valja da prizna, da nijesmo na svijetu, da zadovoljavamo svoja grješna nagnuća, da zadovoljimo nezdravim željama svoje pokvarene puti, kao što na žalost mnogi misle i sramotnim djelima dokazuju. Da smo stvoreni da ovdje uživamo prolazna i kukavna zemaljska dobra, Bog nam ne bi bio dao

toli savršeno biće; bili bi sasma slični nerazboritim živinama. I zato bogataš i siromah, sluga i gospodar, kralj i podložnik, težak, koji prevrće crnu zemlju i onaj, koji lista debele knjige, jednako su dužni svom dušom, svim srcem, svim silama, što iskrenije i od srca ljubiti svog božanskog Gospodina. Ovo je, kršć. dušo, tvoj najvažniji, dapače jedini posao. Ko Boga ne ljubi, ko njemu ne služi, zaludan je na svijetu, ne zaslužuje ni da ga zemlja trpi, ni da ga se broji među razumne stvorove, kad nerazborito žive. — Zašto je Bog sunce stvorio? Da svijetli, da grije prirodu, da zemlju plodnom čini. Da sunce ne bi svijetlilo, da oganj ne bi grijao, da zemlja ne bi plodila, rekli bi da sve ovo nema razloga da opstoji. I čovjek, koji Boga ne ljubi, koji mu vjerno ne služi, ne odgovara svrsi, za koju je stvoren, za koju mu je Bog život dao. — Preni se dakle, kršć. dušo, iz svog groznog drijemeža i nehajstva, opameti se jednoć, vrijeme je. Nema ljubavi nad Božjom ljubavi. Ništa na svijetu neće zadovoljiti tvoje srce. Da bi sve zemaljsko blago posjedovao, sva raskošja uživao, ipak bi

tvoje srce nemirno bilo. Obratno: bio siromah, progonjen, žalostan, gladan i gô, ako Božju milost uživaš, ako njegove zapovijedi opslužuješ, blažen si na svijetu, tvoje će srce kušati svaku slast i zadovoljstvo. Bog je jedino pravo uživanje. Mnogi su zaboravili na Boga, a danom i noću znoje se i trude oko prolaznih stvari, kao da su za to stvoreni bili. Ah sljepoće! Ugledajmo se u svete duše, koje su sva zemaljska dobra prezirale, a samo za Boga živjele. Što su mislile, što su radile, sve su za Božju ljubav činile. Nasljedujmo ih! — Ugledajmo se u Kraljicu svih svetih, u Mariju se ugledajmo, u našu premilostivu Majku, koja je sve časove svog dragocjenog i presvetog života svomu Bogu posvećivala, za njim neprestano uzdisala, svim žarom svog prečistog srca njega ljubila. Pokorno je molimo, da i naše ledeno srce raspali čistom ljubavi napram njemu, da zamrzimo na sve, što je svjetovno, da uzmognemo svim srcem i svom dušom njezinog Isusa svećer žarko ljubiti i vjerno služiti.

Primjer. Neka sirota u Karinjanu bijaše sva zgrčena za 25 godina, da se

sama ni pomaknuti nije mogla u svojoj postelji. Strpljivo je podnašala sve svoje jade, na svijet je zamrzila bila, svoj teški križ rado je nosila, Boga je od srca ljubila. Jednoga dana na rukama svojih prijateljica bi prenesena u glasovito Svetište od Arapa, pred čudotvornu sliku slavne Bogorodice. Stojeć sveđer na postelji, ispovijedi se i pričesti, pobožno sluša svetu misu, i puna ufanja u svemoguću pomoć Marije, reče joj: »Moja mila Majko Marijo, svrni svoj blagi pogled na mene kukavnu, gani se na moje nevolje, utješi me. Ti možeš, ozdravi me, draga Majko, slatka Djevice, neka svijet znade, koliko si moguća, i kako slišaš one, koji te mole, koji svoje nade u te postavljaju; neka i Boga i tebe svak slavi i blagoslivlja!« — Oh Marijinog milosrđa, oh majčine dobrote! U onaj čas pruži se zgrčeno tijelo one kreposne djevojke, ustade čitava i zdrava na veliko čudo svih prisutnih! Vrati se kući pješice hvaleći Boga i Mariju, i pripovijedajuć primljenu milost čudnovatog ozdravljenja. — Da nijesi, kršćanine, klonuo duhom ni u najvećoj svojoj nesreći! Mariju u pomoć vapi, nju moli!

Čistim srcem, pokornom dušom, njoj se preporuči; tvoja nada, tvoja molitva neće zaludna biti. Sada joj recimo:

Molitva. Čestita i mila naša Kraljice! Tješi nas, svoje sinove, svoje bogoljubnike, usred nevolja i žalosti ovog tužnog svijeta. Ne daj, da nam zemaljski sjaj i časovita raskošja srce osvoje, ne daj, da nas od Boga odaleče. Milost nam isprosi, da budemo sveđer združeni sa svojim Bogom, njega samoga da od srca ljubimo, njemu da vjerno služimo sve časove ovog zemaljskog života, da po smrti uzmognemo u njegovu beskonačnu slavu doći, njegovo milosrđe uzveličavati, tvoju materinsku ljubav do vijeka slaviti.

Cvijetak. Pobožno pohodi oltar Blažene Djevice Marije i preporuči joj se sa *7 Zdravih Marija.*

Uzdah. Sveta Marijo, moli za nas.

Dan II.

Bog nas je stvorio da ga na vijeke uživamo.

Zašto Bog hoće i zapovijeda, da ga nada sve ljubimo, da mu vjerno služimo?

Jedino zato, da vijekom budemo sretni i blaženi. Ovo je svrha, radi koje nas je stvorio. On je najmilosrdniji otac; ljubi nas neodoljivom ljubavlju; njegovo preljubežljivo srce sveđer za nama čezne i gine. Sveđer je oko nas, da nas čuva, da nas tješi i pomaže. A zašto? Stvorio nas je za sebe, pa kao brižljivi pastir bdije nad svojim stadom, preda nad svakom ovcom, nad svim nama, da ne pođemo stranputice, da nas neprijatelj ne zavede i ne osvoji. Živo želi, da svi u raj dođemo. — Pogledaj, kršćanine, na svoju dušu! Ona je neumrla, kao što je i Bog, i to ti svjedoči, da si za raj stvoren, da na vijeke živeš. Pogledaj svoje tijelo. Ono nije k zemlji pognuto, kako nerazboritoj živini. Tvoje je tijelo uspravno, k nebu uzdignuto, da se osvjedočiš, kako nijesi za zemlju već za nebo stvoren. Zašto izbjegavamo svaki jad, svaku muku i žalost, a neprestano tražimo uživanja, slasti, zadovoljstva? Jer smo za raj stvoreni, gdje se uživaju neopisiva raskošja, koja je Bog za čovjeka stvorio, a koja se ne dadu opisati ni pojmiti. — Zašto si nemiran, zašto te grizodušje muči po-

slije onog počinjenog grijeha? Jer nijesi stvoren za časovito prolazno uživanje, već za vjekovito. Bog ti jasno kaže: Ja sam tvoja plaća velika, neizmjerna za sve vjekove. — Blaženi građani nebeskog Siona, dok su na ovom svijetu bili, sveđer su ove riječi razmišljali. Ovo krasno obećanje Božje velikodušnosti sokolilo ih je i hrabrilo, pa su rado trpjeli svaku nevolju. Pače Bogu su govorili: Gospodine, ili trpjeti ili umrijeti! A ti kršć. dušo, živeš li toli kreposno, da zaslužuješ Boga kao plaću za svoja djela? Ah svrni svoj pogled na sebe, straši se na očigled svojih bezakonja, svojih grdnih grijeha i crnih opačina! One će te u pakao strmoglaviti! Bog tada neće biti tvoja plaća — njega ne ljubiš, njemu ne služiš. Đavao pakleni, on će biti tvoje nadarje; za njim ideš, njegovu volju vršiš! Ah ne budi dalje toli mahnit, ne gubi duše svoje, daj se na kreposna i pobožna djela, da Boga zaslužiš. Za Boga si stvoren! Trudi se, radi, kao da ćeš sveđer živjet, a tako sveto živi, kao da ćeš ovaj čas na Božji sud. Ko ne služi Bogu na ovom svijetu, na drugomu neće ga uživati. — Moli

milu Majku Mariju, neka ona otvori oči tvoje pameti, da upoznaš tešku đavaolsku prevaru, da barem odsele pa do smrti bude toli kreposno tvoje življenje, da pokornim djelima iscijeliš duhovne rane, koje ti je grijeh na duši otvorio, da do raja dođeš, da se tu s Bogom na vijeke združiš.

P r i m j e r. U nekom manastiru življela je velika Božja službenica, sestra Katarina, reda sv. Agustina. U istom gradu bila je velika grešnica Marija, koja je svoju mladost najsramotnije provela. Protjerana od svojih sugrađana, zakloni se u špilju podaleko od rodnoga mjesta. Tu je dosta pokornički živjela, od svakoga zaboravljena i zapuštena. Poslije nekoliko godina umre. Sestra Katarina vruće je Bogu preporučivala sve preminule duše, a grešnice Marije ni da se je sjećala, poznajuć njezin razvratni život. Četiri godine nakon Marijine smrti, prikaza se Katarini duša čistilišta, koja joj reče: »Sestro Katarino, za svaku preminulu dušu moliš, a na mene si kukavnu zaboravila!« »A ko si ti?« upita je Božja službenica. A ona: »Ja sam grešnica Marija, koja sam u špilji umrla!« »Pa

si se ti spasila?« »Da,« odvrati duša. »Na smrti od svakoga zapuštena i puna opačina u pomoć zavapih slavnu Bogorodicu veleći: O Marijo, ufanje zapuštenih, ti si i moje jedino ufanje. Pomozi me, duši mi se smiluj; isprosi mi kod svoga Sina oproštenje za moje grijehe. Rekoh, usnuh u Gospodinu, i evo me spašene. No, molim te, daj koju svetu Misu za moju dušu, da što prije u raj poletim.« — Nekoliko dana poslije, opet se Marija prikaže, ali sjajnija od sunca, i reče: »Hvala ti Katarino; evo me sretne i blažene, u raj idem, da vijekom Boga i Mariju slavim.« — Bio dakle i najstrašniji grješnik, ne kloni duhom. Božje milosrđe neizmjerno je veće nego sve tvoje opačine. Marija sve može kod svoga Sina; njoj se sveđer preporučuj a sad joj reci:

M o l i t v a. Preljubežljiva Majko! nesvjesni i zavedeni od svjetovnog čara i naslada, zaboravili smo bili na Boga, za kojega smo stvoreni. Evo nas ganutih i pokajanih: milosrđe vapijemo, proštenje pitamo. Nijesmo dostojni, draga Majko tolike milosti, ali krv Sina tvoga za nas prolivena, zaslužuje da se za nas zauzmeš. Moli se

dakle za kukavnu svoju djecu, da uzmognemo unaprijed pokorno živjeti i sretno do raja doći.

Cvijetak. Izmoli treći dio Ružarija za dušu najpotrebniju u čistilištu.

Uzdah. Sveta Bogorodice, moli za nas.

Dan III.

Kako se služimo dragocjenim vremenom?

Ozbiljno razmišljaj, kršćanine, dragocjenost vremena! Bog nam je vrijeme dao, da u njemu radimo za svoje spasenje. Jedan sami čas vremena toliko vrijedi koliko i Bog. U času, sveto uloženom, možemo dobiti vječnu slavu, Boga, kao što možemo Boga i slavu izgubiti, ako onaj čas grešno uložimo. Da se jedan sami čas hotimice u grešnoj misli zadržiš i nasladiš, počinjaš teški grijeh. A kad bi te po nesreći za tim nenadno smrt zaskočila, eto te za uvijek osuđena! — Promisli sada, kršć. dušo, kako si svoje vrijeme cijenio, kako si se njime poslužio! Dao ti je Bog šest dana da radiš, da pribaviš stvari potrebne za tijelo, za

vremeniti život. Ovo šest dana ti doduše radiš, trudiš od rana jutra do kasne noći; tako iznemožeš, da ti se često prije lijeganja ne da ni očenaša izmoliti. Sedmi je dan Bog za sebe pridržao i naložio ti, da ga posvetiš na veću njegovu slavu, a na spas duše svoje. A ti kako ulažeš vrijeme svečanog dana? Valjda slušaš svetu misu? No, kako? Gdje ti je pamet, gdje srce? Misliš li na Boga? Častiš li njegovu kuću? Poslije nego slušaš svetu misu, kako se zabavljaš? Što radiš za ono 12 i više sati dragocjenog vremena? Iskušaj svoju duševnost, ona će te optužiti, ona će ti predbaciti po kafanam da igraš, da po krčmama jedeš i piješ, da proklinješ i psuješ Boga, Bogorodicu, Sakramente itd.; da rešetaš svoga iskrnjega, da tražiš grijeh i griješnu prigodu. Evo kako ulažeš dragocjeno vrijeme — ludo, grešno, sramotno. Na taj način postaješ svetogrdni lupež; kradeš Bogu i duši što je njihovo, a tijelu poklanjaš, na veću Božju uvredu, na propast duše svoje. Oh velike tvoje ludosti! — Pretresi malko prošlo vrijeme svoga života, da vidiš što si učinio za Boga i za

dušu svoju; koliko si živio za tijelo, a koliko za dušu... Ah! na svoju smetnju i sramotu moraš priznati, da si tisuću puta više živio za tijelo nego za dušu, više si dragocjenog vremena posvetio đavlu nego Bogu!... Vrijeme se ne da unajmiti ni za jedan sami čas! Ova godina mogla bi biti posljednja, neka si zdrav, mlad i veseo! Da bi po sreći znao, da je ovo zadnji mjesec tvoga života, što bi, kršćanine, učinio? Zar ne bi rekao: zbogom isprazni svijete, zbogom grješni živote, zbogom naprave, uresi i gizdanje, zbogom? Dakako, sve bi ovo učinio i dao bi se na oštru pokoru, da otkupiš ono vrijeme, koje si grešno uložio, da utažiš Božju srdžbu, da proštenje dostigneš. A zašto, luđače, ne činiš sve ovo, kad ne znaš hoćeš li ne trideset, nego ni jedan sami dan još živjeti? — Ah pogledaj jednoć, i što nijesi dosada učinio, odmah učini. Daj se na krepostni i pokornički život. Vrijeme, koje ti ostaje, Bogu posveti i spasenju svoje jedine duše. Još možeš izgubljeno vrijeme otkupiti. Prostri se pred noge svoje mile Majke Marije, i moli je, da ti rastjera tmine pameti, da ti

srce gane i obrati, da vrijeme do zadnjeg trenutka sveto i korisno uložiš. Još nekoliko časova pa će za tebe dragocjenog vremena nestati, a početi će beskonačna vjekovječnost!...

P r i m j e r. Godine 1838. neki mladi trgovac dođe u Pariz, obavi svoje poslove, a posljednji dan provede grešno, razuzdano. U sutonu istoga dana, iznemogao uslijed mnogih nereda, dođe do crkve sv. Marije od Pobjede, u koju uđe iz same znatiželjnosti. Vidi tu dosta ljudi i mladića, koji su čekali, da se ispovjede i u sebi reče: Nuti luđaka, ispovijedaju se! Stupi dalje i dođe do oltara prečistog Marijinog Srca opetujući: Nuti luđaka, ispovijedaju se! Tu se zamisli, pa izlane: A i ja sam se nekoć ispovijedao, dakle sam i ja bio luđak, a ipak onda sam sretniji bio; i odluči, da ne će dalje griješiti. Pomisli: A da bih se i ja ispovjedio? Pa udilj nastavi: To nipošto, i požuri se da iz crkve izađe. Ali ga neka blaga i tajna sila tu zaustavi. Opet svrne pogled na Marijinu priliku, iončas reče: Da, ispovjedit ću se, i pristupi. Poslije ispovi-

jedi veseo i radostan kao nikada, neprestajaše zahvaljivati prečistom i preljubežljivom Marijinom Srcu na tolikoj milosti. Bogu obeća, da će otkupiti izgubljeno vrijeme, da će do smrti kreposno i pokornički živjeti. — I ti, brate, odluči se na pokoru, da otkupiš izgubljeno vrijeme. Svaki čas Bogu posveti. Sami su časovi tvoji. O času visi tvoje spasenje. Mariji se preporuči.

M o l i t v a. Zaslijepljeni nijesmo, Marijo, ni mislili na dragocjenost vremena, pa smo ludo iz ponora u ponor padali i dušu utapali. Milostiva Djevo, tvojom pomoću došli smo do spoznanja zašto nam je Bog vrijeme dao. Evo nas sada pred tobom, molimo te za majčinu ljubav, koju napram nama gojiš, tješi nas sve dane života, neka ih uložimo na veću Božju slavu, a na spas jedine i neprocijenjene naše duše.

C v i j e t a k. Rastvorenim rukama izmoli djela Vjere, Ljubavi, Ufanja i Skrušenja.

U z d a h. Sveta Djevo Djevica — moli za nas.

Dan IV.

Što je Bog učinio, da nas spasi?

Toliko se je Bog pobrinio za naše spasenje, toliko je učinio, kao da bez čovjeka ne bi bio potpuno blažen u svojoj rajskoj slavi. Radi toli goruće ljubavi prama nama, sve što je učinio i stvorio, za nas je učinio i stvorio, da lakše spasimo jedinu svoju dušu. Stvorio je Anđele, da nas čuvaju i brane od navala naših duhovnih dušmana, koji riječima, zlim primjerima, napastovanjem neprestano rade na našu propast. — Kršć. dušo, k nebu podigni svoje oči. Vidiš li, kako je krasno ono plavo nebo! Kako su nježne i mile one sitne biserne zvijezde, da ne znaš pogleda s njih dići! Onaj srebrni mjesec, ono žarko sunce velikim udivljenjem gledamo, i ushićeni divimo se Božjem svemogućstvu i dobroti, što nas je tolikim blagom obdario! Ako je toliko krasno nebo, zvijezde, mjesec, sunce i sva narav, koliko krasnija ima biti nebeska slava, koju je Bog za nas stvorio? Pa kako da se ne zaljubiš u rajsku ljepotu? Kako da za njom ne čezneš? — A što su zemaljske

stvari, koje je Bog radi našeg spasenja stvorio, prama onomu što je učinio, što je pretrpio naš veledušni Spasitelj, da nas otme paklenom ropstvu? Ah uništio je, da tako rečem, samoga sebe; uzeo je ljudsku piit, priliku sluge i grešnika, On svemogući Bog, pred kime dršće nebo, zemlja i pakao. Kroz trideset godina vodi samotni život; radi, znoji se, trudi sa svojom Majkom i Djevicom, da doskoči potrebama života. Njegovo je sve blago i nebesko i zemaljsko, a trpi glad i žeđu, bosonog ide. Za tri godine obija sela i gradove, uči narode svoj božanski nauk; svakoga moli i zaklinje da se ostavi široke staze, da krene tijesnim putem, koji jedino u raj vodi. Radi svetog i spasonosnog nauka progonjen je, psovan, pogrđen, svezan, osuđen na ljuto bičevanje, na okrutno trnovo krunjenje i na sramotnu smrt. Iza što proli svu svoju neprocjenjenu krv, umire kao prosti zločinac u neopisivim mukama na drvetu križa. Evo, kršć. dušo, što je Sin Božji učinio i pretrpio. A zašto? Za tvoje spasenje!... Ah često svrni svoj pogled na raspetog svog Boga, razgledaj njegove ljute rane, razmišljaj njegove

preteške muke, pa bolnim srcem reci: Ako je Sin Božji radi mene toliko pretrpio, kako ja smijem zaboraviti na svoju dušu i opakim življenjem pripravljati joj vjekovite muke?... Mariji se uteci i moli je, da za žalost i bol, koju je ona radi tvoje duše pretrpjela, tješi te i sokoli na uzburkanim valovima varavog svijeta, da te vrtlog njegovih pomama ne zavede. Ne zaboravi na Gospine suze, koje je obilno prolijevala sve dane svoga života na očigled užasne smrti svog milog Isusa, a da spasi tebe neharnika. Ne izazivaj joj svojim grijesima nove suze, pače iskaži joj živu harnost radi gorkosti i boli, kojima je opojeno bilo njezino djevičansko srce, a to svetim i kreposnim življenjem.

P r i m j e r. Mladi liječnik — materijalist, bezbožac oboli na smrt. Sa svim tim je, kao i dok je zdrav bio, neprestano grdio i prezirom govorio o Isusu, o Mariji, o Misi, o Sakramentima, o misnicima itd. Neki svećenik, njegov prijatelj, kriomice mu stavi pod uzglavak dvije medaljice, Isusova i Marijina Srca. U gradu Sorentu zamoli koludrice sv. Benedikta, kao i one sv. Frane

i sv. Terezije, da se uteku Isusovom i Marijinom Srcu za obraćenje onog okorjelog grešnika. I gle Isusove i Marijine dobrote! Poslije malo dana, kao iz duboka sna, prene se mladi bezbožac, i kaže prijatelju misniku: »Zovi mi ispovjednika. Neka tajna ugodna sila hoće da se ispovjedim, da se svojim Bogom izmirim.« — Premilosrdna Srca Marije i Isusa bila su uslišala vruće molitve kreposnih koludrica i liječnik se Bogu obrati. Dođe ispovjednik, kojemu otkri sve svoje duhovne rane, primi sv. odriješenje, rastapajuć se u vrućim suzama pokajničkima. Javno zaprosi proštenje u svih onih, koje je svojim nekršćanskim životom i poganskim razgovorima bio sablaznio. Pričesti se i vapeći Isusa i Mariju rajskim posmjehom usne u Gospodinu. — Ako i vi imate rodbine ili prijatelja na putu vječne propasti, pokorno i pouzdano utecite se svojoj nebeskoj Majci, ona će vas razveseliti i vaše prošnje uslišati.

M o l i t v a. Marijo, Majko prelijepe ljubavi, u našim kućama, u našim mjestima, rastjeraj tmine nevjerstva, pogledaj na naše ledeno srce, smekšaj ga, neka se zaljubi u svoju dušu. Pošto je tvoj Isus toliko pretrpio za naše spasenje, milost nam isprosi, da se i mi pobrinemo i neprestano radimo za spas duše svoje. Ne uskrati nam, slatka Gospe, dokaz svoje materinske ljubavi; molimo te za krv Sina tvoga, za tvoje ljute boli, pa ćemo i njega i tebe vijekom slaviti i blagoslivljati.

C v i j e t a k. Izmoli *5 Očenaša* na čast 5 Isusovih rana za obraćenje otvrdnutih grešnika.

U z d a h. Majko Kristova — moli za nas.

Dan V.

Što nam je činiti, da se spasimo?

Bog nas je stvorio bez nas, ali ne će nas spasiti bez nas, kaže sv. Augustin. Najviše Bogu stoji na srcu naše spasenje. On živo želi, da se svi spasimo. Makar o njemu ovisi naša vječna sreća, ipak neće niko u raj zaviriti bez svoga truda i znoja. Sveto Pismo raznim imenima nazivlje rajsku slavu: plaćom, nagradom, krunom. Ko trudi, onaj prima plaću; ko se znoji, onaj će biti

nagrađen; ko junački vojuje, onaj će biti okrunjen. A mi, kršć. dušo, koliko smo se znojili, koliko smo se do sada trudili? Zar smo boj bili sa svijetom, sa paklom, sa svojom puti i samim sobom, da u raju primimo obećanu plaću i krunu? Ah ronimo gorke suze nad svojom sljepoćom! Trudimo se, da postignemo onu čast, ono odlikovanje, onu nagradu; a duša nam je deveta briga! Boj bijemo, ali samo da svladamo poteškoće, da uklonimo zapreke, da se prevari brata svoga, da se na grijeh navede onoga ili onu, da se postigne ono, što pokvareno srce želi, što je protivno Božjem zakonu. Ah čovjek neizmjerno više radi da se osudi, nego da se spasi. Apostol Pavao moli i zaklinje pravovjernike, da najvećom pomnjom nastoje oko svog glavnog posla, oko vječnog spasenja. A sv. Petar očinskom i pastirskom brižljivošću zaklinje svakog pravovjernika, da sve svoje sile upotrijebi, da bude dostojan one slave, za koju je stvoren. — Spasenje, to je najvažniji posao; i ako se u njemu jednom prevariš, na vijeke si se prevario, na vijeke ćeš biti nesretan. Evo zašto nam Duh sveti po ustima

svojih Apostola toliko na srce stavlja posao našega spasenja. Ipak, što si, kršćanine, do sada učinio, da se spasiš? Malo ili nimalo! Ti si ovaj jedini pravi posao zanemario, ti ga prezireš, na njega i ne misliš. Dušom, srcem i tijelom nastojiš oko svjetovnih posala; a na posao duše ne ćeš ni da se osvrneš! U što se uzdaš? Zar misliš, da je dovoljno da se spasiš ono, što je Isus za tebe učinio i pretrpio, a ti da možeš pogano živjeti, pa ipak u raj prispjeti? Teško se varaš! Na svetom krštenju odrekao si se svijeta i njegovih pomama; puti i njezinih naslada; vraga i njegovih djela. A zašto? Da slijediš Isusa, da krepcsno živeš, da se spasiš. A ti što radiš? Sve protivno! Slijediš svijet, slušaš đavla, puti ugađaš; a Isusa djelom prezireš, njega zaboravljaš, a uz njega i dušu svoju, i svoje spasenje. Sveci nijesu tako radili; a Isus je i za njih kao i za tebe trpio. Oni su se trudili i mučili; trapili su svoje tijelo oštrom pokorom, cijele su noći bdjeli, molili i do krvi se bičevali: vjerno su Bogu služili, a ipak su predali nad svojim spasenjem. Kako se pak mi vladamo? Opako živemo, a na pokoru i ne

mislimo! Oh velike naše ludosti! Budemo li i dalje ovako živjeli, predajmo, jer se od časa na čas možemo strmoglaviti u bezdani jaz. — Uzalud nam trud bez Marijine pomoći. Njoj se dakle utecimo, nju sveđer molimo, da nas utješi, da nas sokoli u borbi sa svijetom, sa paklom, da svladamo svoje neprijatelje, da zaslužimo vječno blaženstvo.

P r i m j e r. Sveti Andrija Avelin, teško oboli, i obuze ga strah radi vječnoga spasenja. U to prikaže mu se sveti Augustin i sv. Toma od Akvina, njegovi najveći odvjetnici. Upita ih Andrija: Što će od mene biti poslije smrti? Hoću li se spasiti? A dva sveta naučitelja odgovoriše mu: Baš ne znamo, što te, Andrija, poslije smrti čeka; no to ti možemo kazati, da ti je Bog za četiri godine život produljio. Nastoj dakle, da te dane što svetije i pokornije provedeš, i tako osiguraš svoje vječno spasenje. Isti čas Sveci iščeznuše. — Andrija cijeli svoj život vjerno je Bogu i Mariji služio, radio je sve na veću njihovu slavu i na spasenje iskrnjega, a ipak je se bojao za svoje spasenje. A mi, koji se ne trudimo ni za Boga,

ni za Mariju, a ni za spasenje iskrnjega; mi, koji danomice griješimo, nadamo se jednom Boga vidjeti i uživati? Nije li ovo varka đavla paklenoga? Dajmo se odmah u Marijinu službu, u njezino se materinsko krilo utecimo i sad joj ponizno recimo:

M o l i t v a. Preuzvišena Gospođo! utaži, pokorno te molimo, za rane Sina svoga, Božju srdžbu, što se do sada nijesmo nimalo trudili, da spasimo svoju dušu. Evo nas ganutih i pokajanih pred tobom, te svečano obećajemo Bogu i tebi, da ćemo se do smrti truditi i znojiti, da do vijeka budemo s tobom blaženi.

C v i j e t a k. Izmolite *7 Očenaša* na čast neprocjenjene Isusove Krvi.

U z d a h. Majko Božje milosti — moli za nas.

Dan VI.

Kako trpimo nevolje i žalosti, koje nam Bog šalje?

Ko vjerno Bogu služi, ko njega srdačno ljubi, svaku će rado trpjeti; a mnogo toga valja da trpi. Ko hoće u rajsku slavu, valja

da prođe kroz vatru muka i jada. Ovo je baština svakog pravog nasljednika propetog Nazaranina. Oni, koji su u raju, tamo su došli trnovitim putem. Sami Spasitelj, da uđe u svoju slavu, kao umrli čovjek, morao je neopisive muke trpjeti. Radi toga bogoljubne duše kažu, da su križevi i drače ovoga svijeta osobito Božje milosrđe za one, koji ih veselo podnose. — A ti, kršć. dušo, što veliš? Kako svoj križ ili križeve nosiš? Kako primaš i trpiš nesreće, progonstva i nepravde svjetovne? Ah mnogo ih je na svijetu — i onih, koji se smatraju kreposni, dobri i pravi kršćani — koji kažu, da su zemaljske nevolje Božji biči, pa uza sve to ludo vele: Evo, Bog nas na dosta gorki način kuša, a da smo komu što na žao učinili! — Ti, koji se Boga bojiš, koji Boga ljubiš, uvjeri se, da su ono dokazi njegove očinske dobrote, i blažen onaj, koga Bog kuša; dušu će spasiti. Da ovo ne bi bilo istinito, sveci ne bi bili Gospodina molili, da im pošalje teških križeva; ne bi bili sa svetim Augustinom često ponavljali: Ovdje na svijetu, Gospodine, muči, žeži i sijeci; ovdje ne praštaj, da nam u vječnosti

oprostiš! Sveci nijesu bježali pred križem, oni su ga željeli i tražili; a mi? Eh! mi se tužimo, ako nam kogod i oštru riječ upravi, po deset odgovaramo za jednu, i to jednu otrovniju od druge. Jesmo li progonjeni, krivo osvađeni? Je li nam kogod štetu nanio? Što tada? Proklinjemo, Boga psujemo, osvetu snujemo, svašta proti iskrnjemu bljuvamo, slinom bismo ga otrovali. Je li duga bolest? vraća li se često? Eto ti tužaba na samoga Boga. Ima ih, koji đavolski kažu: Ni Bog nije pravedan! Teške psovke!... Muči li glad, žeđa, golotinja? Opet se na Boga tuže, što nekima daje trista, a nekima ništa. Proklinju bogataše, imućne; zaviđaju im ono gospodsko odijelo... Ti, koji ovako misliš, govoriš i djeluješ, kako smiješ na propetog Boga pogledati? Kako smiješ *Oče naš* moliti, Boga svojim ocem zvati? Isus je kralj kraljeva, gospodar neba i zemlje, ipak se kao siromah rađa u živinskoj špilji, hrani se znojem svoga čela i žuljevima svojih ruku, gô na križu visi. Isus je ista pravednost, a izdiše i umire kao zločinac! Ni zemaljski otac ne zapušta svoje dijete, a kako o nebe-

skom Ocu smiješ što takva posumnjati? Da, kuša te, ali za tvoju vlastitu korist. Sama te ne ostavlja. U onoj nevolji, u onoj kušnji zazovi ga, blizu ti je, ne će ti pomoći uskratiti, utješiti će te, olakšat će tvoj križ, zasladit će gorkost. Poslije oluje se nebo razvedri, pokaže se blago sunce, koje te veseli i grije. Poslije oluja, burnih dana, kukavnog života, osvanut će za tebe vječni dan beskrajnog uživanja. Kruna slave resit će tvoju glavu. Ali za vrijeme kušnje ne tuži se; daj se u Božje ruke. Ni kosa sa glave ne pada bez Božje volje. Ono progonstvo, ono otimanje, klevete, zla godina, glad i svjetovne nepravde, sve je od Boga, nije od neprijatelja, makar da ih od iskrnjega primaš. Da nije bilo mučitelja, silnika, ni mučenika ne bi bilo. Pogledaj u nebo! Onamo ne ćeš bez križa, bez drača. Ugledaj se u Mariju! Sada je kraljica neba i zemlje, a prije toga bila je kraljica mučenika. Što je ona, nevina golubica pretrpjela, niko nije kadar opisati, ni pojmiti. Što budemo više za života trpjeli, bit će nam sjajnija kruna u raju.

P r i m j e r. Neka plemenita gospođa malo dana poslije vjenčanja teško oboli. Dosta je liječnika promijenila, Boga je neprestano molila, Mariji se zavjetovala, najslađim je riječima pozdravljala, milo joj govorila: Majko moja! poslije Boga ti si jedino moje ufanje: ti si utješiteljica nevoljnih, ti zdravlje bolesnih. Možeš što hoćeš, daj, majko, ozdravi me. — Liječnici i ljekarije, molitve i prošnje nimalo da su koristile. Tada ona pobožna žena reče: Eh! Bože moj, evo me u tvojim rukama, neka se tvoja vrši! Marijo, Majko moja, tješi me i pomagaj, muke mi olakšaj. — Poslije nekoliko godina gorkih čemera i ljutih boli, kršćanskom strpljivošću pretrpljenih, dođe bona smrt. U onaj čas Marija se prikaže bolesnici i reče joj: »Kćeri moja, zahvali Svemogućemu, što ti nije molitve uslišao. Da ti je zdravlje udijelio, toliko bi grijeha počinila bila, da bi se i osudila bila; a sada dođi, da na vijeke budeš blažena i čestita u raju.« — I ti, kršć. dušo, rado nosi križ, trpi nevolje i muke, koje ti Bog šalje; one će ti zaslužiti vječno raskošje.

M o l i t v a. Ogledalo svake strpljivosti, Djevo presveta, okrijepi našu mlohavost, neka unaprjed gorućom ljubavi ogrlimo križ jada, skončanja i patnja, ma otkud nam došao. Milost nam isprosi, eda na izgled tvoj i Sina tvoga radosno ispijemo gorku čašu, koja nam je namijenjena, da zaslužimo beskrajnu slatkost u kraljestvu nebeskog Oca.

C v i j e t a k. Utješite tužnog bolesnika, sokolite ga na svetu strpljivost, te izmolite *3 Očenaša.*

U z d a h. Majko prebistra, moli za nas.

Dan VII.

Što je smrtni grijeh?

Kuga svijeta, rasap duše, Božji neprijatelj, jedino pravo zlo, to je smrtni grijeh. Zbriši grijeh sa čovječje duše, imat ćeš anđela u ljudskoj puti. Digni ga iz kuća, iz gradova, iz sela, prestat će neskladi, pravdanja, nenavidosti, svađe, neprijateljstva; vladat će mir i ljubav; svak će biti sretan i blažen. Da je moguće dignuti grijeh iz

pakla, u raj bi se pretvorio. — Kršć. dušo, razmatraj ovo malo redaka, pa ćeš zaključiti, da je smrtni grijeh najveće zlo, koje se pomisliti dade. Svjetovne nesreće, progonstva, nemoći, glad, ratovi, potresi i ma bile koje druge nezgode i žalosti, znakovi su Božjeg milosrda i ljubavi, kojima nas na pokoru zove; a ludo se tužimo i kažemo, da nas je snašla velika nesreća, velika Božja pedepsa. Na grijeh se ne tužimo, dapače ga tražimo, s njime drugujemo, za njim idemo, makar i znamo da samo grijeh Boga vrijeđa, a dušu upropašćuje. Ah kršćanine, na grijeh se tuži, njega svom dušom mrzi, samo se njega plaši; čuvaj ga se kao kuge, kao otrovne zmije; pače stoput više! Grijeh je lupež, razbojnik, koji dušu ubija, osuđuje na vječne muke. — Razmišljaj goruću ljubav serafina, trude apostola, žrtve mučenika, pokoru pustinjaka, suze pokornika i neizmjerne zasluge slavne Bogorodice! Ko bi vrijedan bio da procijeni toliko duhovno blago? Niko na svijetu! Ipak jedan sami smrtni grijeh sve bi to uništio; on sam može počiniti neizmjerno većeg zla. — Da bi se Bog mogao veseliti i

žalovati, ne bi se toliko veselio radi zasluga nebrojenih Svetaca, koliko bi se žalostio s jednog samog smrtnog grijeha. Bog i grijeh se isključuju. Gdje je grijeh, tu Boga nema. Bog je najveće dobro, jedino dobro, a grijeh je najveće, pače jedino zlo. Bog je početak svakog blaženstva, a grijeh svake nesreće i žalosti. Da bi čovjek rekao: Bože, ja mrzim i tebe i tvoj zakon; hoću da svijetu ugodim a ne tebi; ne priznajem te za svoga gospodara, za svoga Boga. Na ove paklene izraze ti bi se, kršćanine, zgrozio, čudio bi se što zemlja ne će da dušu i tijelo onog bezbožnika proguta, onog đavla u ljudskoj puti, koji smije toli grozno napadati na Svemogućega. A onaj, koji smrtno griješi, ako ne jezikom, djelom govori sve ono i još mnogo ružnije; psuje i grdi Boga na način najsramotniji. — Grijeh je toliko milijuna anđela strmoglavio u jaz pakleni; u đavle ih je pretvorio. Grijeh je unesrećio Adama i sve ljudsko društvo. Grijeh je na križ raspeo i umorio Sina Božjega. — Da u teški grijeh ne upadneš, da Bogu na žao ne učiniš, da svoju dušu ne upropastiš, često razmišljaj, kršć. dušo,

što je prokleti smrtni grijeh; čuvaj se grešne prigode, koja bi te stalno na grijeh dovela. Koliko si puta smrtnim grijehom Isusa propeo, preljubežljivo Marijino srce probio, svoju dušu đavlu prodao? Razmisli dobro i odluči prije umrijeti, nego se na teški grijeh povratiti.

P r i m j e r. Sveti Ivan od Boga sve je svoje sile uložio bio, da iskrnji smrtnim grijehom što manje Boga vrijeđa, osobito siromah i bolesnik. U tu svrhu podigne dosta bolnica, u njima smjesti mnogobrojne nemoćne siromahe. On i njegovi redovnici dvorili su ih gorućom kršćanskom ljubavlju i dubokom poniznošću. Da ih potrebnim stvarima opskrbi, često je po gradovima i po selima prosjačio. Jednom bukne vatra u bolnici, gdje je on bio. Da bolesnici u vatri ne poginu, baci se u gorući plamen, čitave iz vatre iznese van i bolesnike i postelje, a njemu ni kosu da je oganj osmudio. Žešći je bio oganj Ivanove ljubavi napram Bogu i iskrnjemu od naravskog ognja, u kojemu je on pô sata bio. — Ivan je od srca Mariju ljubio i nastojao, da ju i drugi ljube i služe. Moleć jednom pred njezinom prilikom za-

storom pokrivenom, prosio je, da se udostoji svrnuti na njega svoje blage oči na času njegove smrti. U onaj čas prilika se čudesno otkri, da se Ivan uvjeri, kako ga ona sveđer materinskim okom gleda. Na smrti opet je Mariju u pomoć vapio, a ona mu se pokaže blaga lica i reče: »Ne plaši se, Ivane moj; ja sam sveđer na smrti kod onih, koji me ljube i u pomoć vapiju.« Na te mile riječi preda svoju dušu u Marijine ruke. — I tebe će Marija od grijeha čuvati i na smrti tješiti, ako joj budeš često za života govorio: moli za me sada i na času moje smrti.

M o l i t v a. Razmišljajuć mnoge i teške svoje grijehe, srce mi, Marijo, trne, duša mi preda, jer sam dostakrat tvoga Sina propeo, a tvoje preljubežljivo srce izmučio i ožalostio. Draga Majko, moli za mene, eda pokornim življenjem pomrsim sve svoje opačine, da budem dostojan Jaganjca Božjega, koji diže grijehe svijeta.

C v i j e t a k. Dajte siromahu! Zadužbina pokriva mnoštvo grijehâ.

U z d a h. Majko neoskvrnjena — moli za nas.

Dan VIII.

Teški grijeh veoma škodi samomu grešniku.

Toliko je strašan smrtni grijeh, toliku škodu nanaša grešniku, da isti može sa Davidom naricati: Nesretna mene! Što sam imao i posjedovao, sve sam izgubio! Svakog sam prezira dostojan! — Kad kršćanin smrtno sagriješi, njegova je duša lišena svake krasote i postaje tako užasna i gadna, da sasma đavlu naliči. Bilo je u raju prečistih i prekrasnih duhova. Velik broj istih duhova uzbuni se proti Bogu, mišlju počini samo jedan teški grijeh, i ovaj ih pretvori u najužasnije i najgadnije stvorove, u đavle paklene. Ovo se isto događa s tvojom dušom, kad smrtno sagriješiš. Tada postaješ tako strašan i ružan pred Božjim očima, da te ni gledati ne može. Odurniji si mu od svake grdoće, koju bi se pomisliti dalo. Ovo je živa istina, kršć. dušo, to nam isti Isus svjedoči, koji ne može prevariti. Znajuć On, da je Juda naumio da ga izda, reče apostolima: Vrag je jedan od vas. Ako

si dakle u smrtnome grijehu, prava si hudoba paklena. Čovječje tijelo postaje poslije smrti gadno i trulo, te svak od njega bježi. Takva, pače neizmjerno gadnija postaje duša, koja je smrtno sagriješila. Kaže sveti Agustin: Duša u grijehu užasnije pred Bogom zaudara, nego ljudima pseto, koje je pred dosta dana crknulo. Duša poslije teškog grijeha prestaje biti kći Božja, pa je Anđeli i ne ljube više; sveci za nju ne mole; izgubila je pravo na baštinstvo nebeskog kraljestva. Ah velika, ogromna, neizmjerna je ova nesreća! Ko je u smrtnome grijehu, može gorkim suzama naricati i tužiti se: Puka sam sirota; nemam ni oca, ni majke, ni brata. Bog mi sada nije otac, ni Marija Majka, ni Isus brat. Paklena hudoba, ona mi je, nesretniku, i otac i majka; osuđenici u paklu, su moja braća. Ah kršć. dušo, može li se pomisliti groznije nesreće za onoga, koji teško griješi! — Grijeh smrtni još uništava, briše iz Božje knjige sve ono dobro, koje je čovjek stekao bio prije počinjena zlodjela. Da si sve dane života svoga cštru pokoru činio, kao sv. Pavao pustinjak; da si se trikrat

na noć do prolića krvi bičevao, kao sveti Dominik; da si sve svoje blago ubozim razdijelio, kao sv. Karlo Boromeo; da si obratio dušâ više nego što ih je obratio sv. Vincenco Fereri, sv. Antun Padovanski i sveti Franjo Ksaverij, sve bi ti uzalud bilo, kad bi po nesreći u smrtnome grijehu umro. Jedan sami teški grijeh razorio bi i uništio onu ogromnu i velebnu zgradu podignutu toli plemenitim i svetim djelima. Ovo isti Bog svjedoči u sv. Pismu: Grijeh će pomrsiti sva dobra djela onoga, koji se odaleči od puta pravde. — Ti se ne ježiš, ti ne trneš na očigled tolike nesreće, tolikog gubitka? Kada tuča, vihor, povodanj, suša ili bolest uništi ljetinu, plod tvog krvavog znoja, tužiš se i jadikuješ, suze roniš; a suhim okom gledaš duhovni rasap, koji je u duši tvojoj stvorio prokleti smrtni grijeh? Nemoj unaprijed tako sljepački postupati u tako važnom poslu. Mariju u pomoć vapi, neka ti isprosi potrebnu nebesku svjetlost, da vidiš stanje svoje duše. Ako si po nesreći u smrtnome grijehu, ni časa da si počasio, na ispovijed hrli, obilnim suzama

oplači svoj grijeh, da izgubljeno blago opet stečeš.

Primjer. Otac Matija, Reda sv. Frane, bio je veoma ponizan i čedan; velikim se je grješnikom smatrao, neka je čudesa tvorio. Kad je jednom propovijedao židovskom narodu u Mlecima, poslije propovjedi dođe k njemu jedan židov s namjerom, da se s njime naruga i licumjerski mu reče: »Oče, živo želim preći na katoličku vjeru; molim te, Bogu me preporuči, da mi tu veliku milost udijeli.« »To ću rado učiniti,« odvrati mu onaj sveti redovnik; »no da prije postigneš žuđenu milost, i ti vruće i neprestano moli, preporuči se Blaž. Djevici Mariji i čuvaj se od svakog grijeha.« — Poslije nekoliko dana vrati se židov k ocu Matiji. Kad ga ovaj ugleda, reče mu: »Sinko, ti nijesi nimalo molio, nijesi se grijeha čuvao, pače mnoge si nove nerede počinio. Vrati se kući, moli i prosi, i po Marijinu zagovoru, Bog će ti milosrdan biti, ma da si hotio šalu zbijati.« Začuđen i preplašen židov vrati se kući, stade iskreno i vruće Boga i Mariju moliti za svoje obraćenje, i postigne prošenu milost.

On i cijela obitelj zagrli svetu katoličku vjeru, pa je sveđer zahvaljivao Bogu i Mariji na toli dragocjenom daru. — I ti moli za svoje obraćenje. Ne budeš li molio, ne ćeš svoju dušu spasiti; grijeh će te sveđer kositi i mučiti. Mariji se preporuči!

Molitva. Nikad do sad, Marijo, znali nijesmo koliki nam duševni rasap grijeh prouzrokuje. Današnje razmišljanje otvorilo je naše oči, pa i Bogu i tebi tvrdo obećajemo čuvati se svake grešne prigode, da novim grijesima opet dušu ne nagrdimo. Ti nas, Majko, tješi i sokoli u toli trudnom i važnom poslu, o kojem visi naše spasenje.

Cvijetak. Izmolite *7 Zdravih Marija*, na čast 7 Marijinih žalosti.

Uzdah. Majko nepovrijeđena — moli za nas.

Dan IX.

Smrtni grijeh ubija dušu i Boga joj otimlje.

Božja milost daje duši život, a smrtni grijeh taj život oduzimlje. Duša poslije smrtnoga grijeha mrtva je pred Bogom. Kao što mrtvo tijelo nije vrijedno za posao, tako

ni duša, koja je u grijehu, nije vrijedna ma da što djeluje za vječni život. Ona je duhovno mrtva, pa su mrtva i njezina djela. U tako žalosnom stanju da je smrt zateče bila bi na vijeke osuđena na muke paklene. — Evo, kršć. dušo, što grijeh čini od tvoje duše! Ubija je i stavlja na rub paklene propasti. Ah lijevaj grozne suze nad tolikom svojom nesrećom, ti koji se na smrtni grijeh odlučuješ, koji si ga već počinio i u njemu hladnokrvno živiš! — Podvostruči svoje suze, jer si i Boga svoga izgubio! Onaj smrtni grijeh Boga ti je ukrao, a s njime svako dobro! Ah nema nesreće nad ovom nesrećom! Sveta Kolomba promišljajuć, da bi mogla smrtno sagriješiti, plačuć je govorila: Što bih ja, kukavica, bez svoga Boga? Kud bih otišla bez svoga Gospodina? Ovako je svetica cvililа iz samoga straha, da smrtni grijeh ne počini; a ti, kršć. dušo, koja si ih možda već mnogo počinila, ni suze da ćeš proliti, ni da ćeš pokorno uzdahnuti nad tako užasnom svojom nesrećom? Cviliš, tuguješ, u crno se zaviješ izgubiš li oca, majku, i ma bilo koje drago čeljade; a kad ti grijeh smrtni ukrade

Boga — najmilosrdnijeg oca, najvjernijeg prijatelja — nimalo da tuguješ, pače jedeš, pjevaš, veselo se zabavljaš kao da si najčestitiji stvor, a nema nesretnijega do tebe. — Čovjek ne može ni časa da bude bez svoga gospodara. U njegovom srcu ili Bog ili sotona mora da gospoduje. Bog vlada s onima, koji su u njegovoj milosti, bez teškoga grijeha na duši; a sotona vlada s onima, koji su u smrtnome grijehu. I tako dok čovjek teško, smrtno sagriješi, bilo riječju, bilo mišlju, požudom ili djelom, onaj čas sveto Trojstvo ostavlja onu nesretnu dušu, a pristupa sotona. Bog izlazi na jedna vrata, sotona ulazi na druga. Kada griješiš, djelom Bogu govoriš: Izađi iz moje duše, iz srca moga; a sotoni: Dođi, gospoduj; ti meni kralj i gospodar, a ja tebi podanik i vjerni sluga. — Znajuć ovu strašnu istinu, kako se može veselo živjeti, mirno počivati sa toliko grijeha, sa sotonom u duši, bez svoga Boga, bez svoga Stvoritelja i Otkupitelja? Ah ovo je nečuvena sljepoća, ovo je strašna nesvijest, ovo je crna neharnost prama milosrdnom Bogu i prama svojoj neprocjenjenoj duši! — Otresimo se jednoć

ovog odsudnog nehajstva; najvećom poniznošću molimo Mariju, neka nam kod Svemogućega isprosi potrebitu svjetlost, da upoznamo golemu nesreću onoga, koji smrtno griješi, da i mi ne postanemo nesretni robovi prokletoga grijeha.

P r i m j e r. U Njemačkoj je opat nekog manastira živio na svjetovnu, bio je zaboravio na učinjene zavjete i na pravila svoga Reda. Jednom čuje propovijedati o krasnoj molitvi sv. Ružarija i o milostima, koje primaju oni, koji ga mole, pa i on obljubi ovu Marijinu pobožnost. — U grad, gdje je on stanovao, dođe čovjek od đavla posjednut. Razne je jezike govorio i mnoge tajne čovječjeg srca otkrivao. Spomenuti opat zaželi da ga vidi i sluša, te pođe k njemu. Kad posjednuti čovjek ugleda Opata, stade javno pred svima kazivati sve njegove grijehe, i reče mu: Zahvali Ružariju, što sobom nosiš i danomice moliš, drukčije bi te sad zgrabio i u pakao ponio. — Opat zasramljen i ponižen na očigled svojih grijeha, koji su mu dušu ubili i Boga ukrali, dade se na oštru pokoru, da je postao bio ogledalom redovničkog življenja. — I ti nosi

sobom blagoslovljeni Ružarij, svaki dan ga moli, a Marija će ti isprositi željnu Božju milost, bez koje bi tvoja duša mrtva bila.

M o l i t v a. O mila Majko Marijo! smeteni i preplašeni priznajemo, da smo i mi dosta puta teškim grijehom zadali smrt svojoj duši, i svoga Boga iz nje istjerali. Proklet onaj čas, u koji smo na grijeh pristali! Svečano ti obećajemo, da će nam unaprijed jedini posao biti, kako da Božju milost čuvamo, ma stalo nas to truda i muka najstrašnijih. Tvoji smo, Marijo, pomozi nas, sokoli nas!

C v i j e t a k. Izmoli Djelo ljubavi.

U z d a h. Majko ljubezna — moli za nas.

Dan X.

Smrtni grijeh teško vrijeđa Boga Stvoritelja.

Ko da dokući i opiše težinu uvrede, koju čovjek nanaša svomu Stvoritelju jednim samim smrtnim grijehom? Umrli stvor nije u stanju, jer ne pozna Božje veličanstvo, i neće ga vijekom spoznati. Ra-

zmišljaj barem, division: kršć. dušo, što griješeći činiš. Kada smrtno griješiš, tada se najcrnijom neharnošću i paklenom drzovitošću dižeš na svoga Stvoritelja, koji te je iz same dobrote iz ništa učinio; koji te je iz milosrđa tako savršenim stvorio, i koji te svojom svemogućnošću trajno i neprestano uzdrži i čuva. Ustaješ na Boga i Gospodina svemira, kojega sva stvorenja slušaju, i nerazborita i nećutljiva; koji te u tren može uništiti; koji zapovijeda gromovima i vjetrovima, o komu ovisi svako tvoje dobro i vremenito i vjekovito. I nebo i zemlja i cijeli raj groze se na tvoju crnu neharnost, što svome Stvoritelju kratiš posluh i pokornost. Đavli u paklu slušaju, zvijeri su u šumi pokorne, a ti, razboriti stvore, ti sam odmećeš uzdu, ne ćeš da za Boga znadeš, ne ćeš da ga priznaš za svoga gospodara. Griješi sluga, koji gospodara svoga ne čuje; griješi sin, koji oca svoga ne sluša, a ti, koji Boga Stvoritelja svoga ne slušaš, koji na njegove vlastite oči teško griješiš, strašno svetogrđe činiš, jer znadeš da je svake časti i svakoga štovanja dostojan. Stvorio te je, a ti ga grdiš; može te kazniti, a ti ga

se ne plašiš; psuješ ga. Može te uništiti, u pakao na vijeke strmoglaviti, a ti drzovito, sramotnim i nekršćanskim življenjem, izazivlješ njegovu srdžbu; djelom ga prezireš. — Da, kršć. dušo, sve je ovo žalosna istina, pa se tvoj Bog i Stvoritelj po proroku tuži: Skršili ste svaki jaram, prekinuli ste sveze i rekli ste: *Ne ćemo slušati.* A opet pred nebom i pred zemljom govori: Uzgojio sam sinove, othranio sam ih i uzveličao; milujem ih i blagodarim, a oni, poput krvoločne zvjeradi, okrutni, neharni, leđa mi okreću i bezobrazno svojim djelima govore: *Ne ćemo slušati tvojih zapovijedi!* Može li se veće drzovitosti zamisliti? Ko bi se usudio što takva učiniti i govoriti pred zemaljskim kraljem? Niko zaisto! A pred kraljem neba i zemlje, pred svojim svemogućim i svevidljivim Stvoriteljem, sve ovo činiš, a i mnogo strašnije. Ti, koji smrtno griješiš, Boga teško vrijeđaš, jer Stvoritelja izjednačuješ sa stvorenjem. Pa da bi to samo učinio! Griješeć pretpostavljaš onu stvar, onu gadnu nasladu, ono prolazeće blago svome vrhovnom Gospodaru. Više cijeniš stvari nego Stvoritelja istih stvari. Ko bi ova-

kovu uvredu mogao pojmiti? Ovdje se opet tvoj Stvoritelj tuži u sv. Pismu: Komu ste me neharni prispodobili, s kime sravnili? — Veli sv. Bernardo: Kad čovjek smrtno griješi, nastoji po svojim silama da uništi onoga, koji ga je stvorio. Kršć. dušo, promisli koliko si puta ti ista, griješeć, podigla ruku na svoga Stvoritelja! Straši se i tresi! No, uzdaj se u milosrđe onoga, koji ti je život dao i koji te na svaki čas na životu uzdrži. Priznaj svoju tešku opačinu, pokori se, proštenje pitaj. Bez Marijina utočišta nema ti oprosta. Moli je dakle, ona će ti sigurno postići, što bi ti uzalud prosio.

P r i m j e r. Bio je u Aleksandriji pobožni čovjek sa ženom i šestgodišnjom kćerkom. Kad je jednoć polazio u Carigrad, kaže mu žena: »Zar nas same ostavljaš? Nikomu da si nas preporučio za svoje odsutnosti?« Muž joj odgovori: »Ostavljam vas u krilu nebeske Kraljice i Majke Marije; neka vas ona tješi i brani.« I otiđe. Bio je u kući sluga. Ovaj od đavla napastovan, odluči ubiti i majku i kćer s namjerom, da ih pokrade. Jedne večeri nožem u ruci hoće da uđe u sobu, gdje je bila majka sa kćeri.

No čim stupi na vrata, oslijepi na oba oka. Preplašen, smućen, neznajuć kud da se okrene, zove gospodaricu. Ova neznajuć za namišljeni zločin, ni za Božju pedepsu, nije pošla slugi u susret, već mu je opetovala da dođe naprijed. Onaj nesretnik razjaren, bijesan, istim nožem smrtno rani sama sebe i sruši se na pod. Na jauk i viku tužne gospođe u kuću navrvi dosta svijeta, pa i sami gradski sudac, komu zločinac prije smrti očituje sve, što je naumio bio da učini, i kako ga je Bog teško kaznio. — Evo kako Marija čuva one, koji se stavljaju pod njezino okrilje, koji je mole. I ti ovako čini i biti ćeš sretan.

M o l i t v a. Premoguća Djevo! Dosta nas neprijatelja okružuje, hoće da nam dušu ubiju, da nas liše Božje milosti i vjekovječnih dobara. Svijet, put i pakao, potiču nas na grijeh, na svaku opačinu, nastoje da potlačimo svoga Stvoritelja, a stvor da obljubimo. Ne daj, Majko, da se Bogu iznevjerimo; ne daj, Marijo, da tako crni zločin počinimo; ne daj, za ljubav samoga Boga i duše naše.

Cvijetak. Izmoli Djelo pokajanja.

Uzdah. Majko Stvoriteljeva — moli za nas.

Dan XI.

Smrtni grijeh teško vrijeđa Boga Otkupitelja.

Nije dosta ljudskoj pakosti, što vrijeđa i na neki način nastoji da uništi svog božanskog Stvoritelja, nego još i okrutno postupa sa svojim milosrdnim Otkupiteljem, koji se s križa gorko tuži: Što sam ti, puče moj, učinio, u čemu sam ti skrivio, da me nemilo mučiš, da me neharno psuješ i grdiš? — Zar na ove Isusove tužbe neće proplakati tvoje srce znajuć, da je i za tvoju ljubav svoju krv prolio i na drvetu križa život dao? — Kršć. dušo, da bi ti sada tužna Marija pokazala svog predragog Isusa izranjena, krvava, trnjem okrunjena, zar se ne bi zgrozila i svetim gnjevom osudila crnu neharnost, okrutno djelo onih, koji su što takva smjeli učiniti na presvetom tijelu tvoga utjelovljenog Boga? Ah ne treba da se trudiš. Svrni svoju misao na samoga

sebe, zaviri u svoju dušu, u srce svoje grijesima oskvrnjeno i tu ćeš naći okrutnika: priznat ćeš, da si ti sam krvnik svoga Spasitelja. Mrmošanja, nepravde, prijevare, psovke, osvete, mržnje, nenavidnosti, nečistoće, nevjernosti, lakomstva, kamate i tisuću drugih opačina, to su mačevi, sulice, drače i bičevi, kojima si izmučio i nastojiš mučiti svoga milostivog Otkupitelja.
— Da si za Isusova bičevanja bio u Pilatovom dvoru, videć ljute rane na njegovom preslavnom tijelu i krv neprocijenjenu, koja je iz njih na rijeke tekla, zar se tvoje makar kamenito srce, ne bi zgrozilo bilo? Zar ne bi iz krvničkih ruku zgrabio bio one bičeve, da jednom prestanu mrcvariti njegovu presvetu piit? Ah neka tvoje ruke prestanu opačine tvoriti, pa će prestati i muke, koje Isus trpi s tvojih sramotnih djelā. Koliko se puta vraćaš na onaj grijeh, na onu tešku griješnu prigodu, toliko krat prihvaćaš oštre bičeve i ponavljaš ono, što ga je na križ raspelo i umorilo. Vjeruj Augustinu, koji kaže: Svagdanjim grijesima na novo bičujemo i na križ raspinjemo svoga Gospodina. Sjeti se riječi sv. Pavla, koji

veli: Isusa raspinje svaki, koji smrtno griješi. Može li se ovu istinu razmišljati bez suza?! Kako da ne protrneš i ti, koji ovo čitaš, i ti koji slušaš? Koliko si puta ti isti postao Isusovim krvnikom? Koliko si mu puta iscijedio presvetu krv onom nečistom nasladom, onom oholosti, lupeštvom, krivom prisegom? Koliko si puta pogrdio one presvete rane, krv gazio, njegovo milosrdno srce ožalostio, tešku mu uvredu nanio svojom samovoljom, pijanstvom, igrom i drugim užasnim zločinima? Ah prestani jednom, grešniče, novim grijesima tlačiti onoga, koji te je svojom krvlju otkupio; prestani propinjati svoga Isusa, jer je za njegovo božansko srce, kaže spomenuti Augustin, strašniji križ, na komu ga ti grijesima propinješ od onoga, na komu bijaše od židova propet. Marija te moli gorkim suzama, da jednoć prestaneš njezinog milog Isusa mučiti i propinjati. Barem njezine molitve usliši, otari njezine grozne suze, da ti se pokaže milostivom majkom, da ona i tvoje prošnje usliši, da te tužna razveseli.

P r i m j e r. Neka pobožna mati veoma je tugovala nad grešnim i razuzdanim življenjem svoga sina. Jednoga dana upiše i sebe i njega u zajednicu naše gospođe Presvetoga Srca. No, nesretni sin baci upisnicu veleć, da su to budalaštine. Tužna majka sa počitanjem digne pogrđenu sličicu Majke Božje i stavi je u sobu istoga sina. Toliko je ona danju i noću pred Marijom molila i suze ronila, da joj sina spasi! Njezine suze nijesu bile bez uspjeha. Poslije nekoliko dana u oči subote sin kaže materi: »Sutra me, majko, rano probudi.« Ona to rado učini, jer joj je srce na dobro slutilo. Ranim jutrom mladić izađe iz kuće, a majka potajno za njim, te na svoju veliku radost opazi, da u crkvu ulazi. Tu je bogoljubno slušao svetu misu, ispovijedio se i pričestio, pa je unapred kreposno i pokorno živio. Njegova sretna majka nije prestajala zahvaljivati preljubežljivom Marijinom Srcu, što se je udostojalo ganuti i obratiti njezinog sina, koji je tako okrutno i neharno svojim sramotnim življenjem propinjao svog milosrdnog Otkupitelja. — I ti Mariji preporučuj one, koji su zaboravili na svoga Otkupitelja, neka ih prosvijetli i dovede na iskrenu pokoru i obraćenje.

Molitva. Pretužna Djevo Marijo, nijesmo dostojni, ni da te molimo, jer smo ti nebrojeno puta smrtno griješeć ljuto izbičevali, trnjem kruniii i okrutno ubijali tvog milog Isusa, a tvoje preljubežljivo srce nemilo ranili. Deder! draga Majko, ne odbaci nas pokajanih, već nam veledušno oprosti, kad si nas eto do sada trpjela. Ti si utočište grešnika, ti luka spasa našega; smekšaj, obrati naša srca, isprosi nam dar suza i pokore, da operemo svoje opačine, prije nego osvane posljednji dan našeg života.

Cvijetak. Izmoli treći dio Ružarija za obraćenje grešnika i nevjernika.

Uzdah. Majko Spasiteljeva — moli za nas.

Dan XII.

Jednom ćeš stalno umrijeti!

Zemlja nije naše prebivalište. Mi smo putnici na ovom svijetu, koji se jednog dana vraćamo u svoju postojbinu. Svakim korakom približujemo se svojoj pravoj otadžbini. Ili prije ili poslije, doći će smrt da nas potjera iz ovog mjesta progonstva, te nitko ne

može kazati, da mu je taj dan daleko. Ovo je istina, kojoj nema prigovora, koju nitko ne niječe. Mi smo ih dosta vidjeli umrijeti, a drugi će nas vidjeti. Svaki čas, svaki tren se umire. Rodili smo se, kaže Augustin sveti, pa valja da umremo. Osuda je izrečena; to je isti Bog navijestio. Dakako, ovo je strašni korak, ovo je grozni čas, ali će taj čas i za nas kucnuti, mislili ili ne mislili mi na smrt. Gdje su oni naši sumješćani, koji su prije nas ovdje živjeli? U vjekovječnosti! I mi ćemo u svoju vjekovječnost ući i tu ćemo na vijeke biti! U svakoj svjetovnoj stvari može biti promjene. Siromah može obogatiti, a bogataš može na prosjački štap pasti. No glede smrti nema nikakove promjene. Ona je sveđer ista. Dođe u kuću, a ne će ni da zakuca na vrata. Bilo tu tisuću topova, bilo na milijune vojnika, valja se predati. I mlad i star, i bogat i siromah, i zdrav i boležljiv valja da umre. Svakomu će osvanuti posljednji dan života. Iza kako nas smrt pokosi, tijelo će nam u crkvu ponijeti, da nam se za dušu pomole, pa će nas položiti u mračni grob, zasut će nas crnom zemljom, i svi će se razići. Neki će proliti

koju suzu, rastužit će se za koji dan, u crno će se zaviti, pa zatim će svatko na nas zaboraviti. — Neumrli Bože! Evo, sada razmišljam o strašnoj smrti, a do skoro doći će dan, u koji će me nemilo pokositi!... Ti gineš za svijetom, za blagom, za raskošjem! Sve će, i brzo, za tebe isčeznuti! Malo haljine, dva hvata zemlje, eto ti baštine!... Gladiš, čuvaš, resiš svoje tijelo, svačim mu ugađaš, zaboravljajuć i na Boga i na svoju dušu! Još koju godinu, koji mjesec, a možda koji dan samo, pa će tvoje tijelo postat trulo, gadno, smradno, svak će od tebe bježati... S mrtvačkim zvonom, koji će te do groba pratiti, sve će na svijetu za tebe svršiti... Ti kažeš, slijepi grešniče: Odavno to znadem, pa zašto da se smrću bavim, da o njoj razmišljam, da se žalostim prije vremena, kad mi je i onako umrijeti? Baš zato, što ti je umrijeti, moraš razmišljati o ovom strašnom času, da sveto umreš. Da, umiru i oni koji razmišljaju, kao i oni, koji ne razmišljaju; no, ovi obično umiru dušom i tijelom, osuđuju se; a prvi se pripravljaju na smrt, pa se spasavaju. — Znadeš, da ti je umrijeti, a pogano živeš! Znadeš da ćeš

umrijeti, a svomu iskrnjemu jamu kopaš, osvećuješ se, tuđe ne vraćaš, sramotno općiš, gaziš Božje i crkovne zapovijedi, a kao da nećeš umrijeti? — Osvijesti se, Mariju ljubi, nju u pomoć vapî, preporuči se za onaj strašni i po tvoju dušu najozbiljniji čas, o kome ovisi blaženstvo ili žalost vječna! Zanemariš li misao o svojoj smrti, daleko ćeš zabasati u svaki grijeh, u svaku opačinu, a tvoj posljednji dan osvanut će strašan i čemeran!...

Primjer. Blaž. Ivan Berhmans od samih sedam godina ranim se je jutrom dizao, da moli i da uči. Svaki je dan dosta svetih misa pobožno slušao i mnoge je svećenike pri službi Božjoj dvorio. Velikom, vanrednom pobožnosti obavi prvu svetu pričest. Od onoga časa žarko je ljubio i vjerno službio Isusu i Mariji. Višekrat u godini pristupao je na svete Sakramente. Dan prije sv. pričesti strogo bi postio. U doraslosti svojoj uđe u Družbu Isusovu s najodlučnijom namjerom, da se popne do najveće svetosti, što i postigne osobitom pomoću presl. Bogorodice. U cvijetu svoje mladosti smrtno

oboli, i sa svoje siromašne postelje svakomu je toplo preporučivao, da žarko ljubi i da vjerno služi svoju nebesku Majku. Zadnji čas svoga života, obrati se Mariji i reče joj: Ti znadeš, Majko, da sam tvoj sin; pomozi me, čuvaj me, brani me od neprijatelja duše moje. Pa radosno zapjeva: *Zdravo, morska zvijezdo mila...* A na riječi: *Pokaži se da si majka,...* rajskim, anđeoskim posmjehom usne u Gospodinu. — Ovako sveci umiru! Da i mi sveto umremo, Mariju ljubimo, širimo njezinu slavu na svijetu; a sad joj se preporučimo.

M o l i t v a. Velike su naše nevolje, mila Marijo! Nerazumljiva je naša slabost i grozna sljepoća! Znamo da ćemo umrijeti, a ipak tako živimo, kao da nećemo umrijeti, kao da se nas to ne tiče. Svrni, Majko, na nas svoj blagi pogled, rasprši naše tmine, okrijepi našu slabost, da odlučno pođemo putem kreposti i pokore. Na tom mučnom putu, ti nas, Djevo, upravljaj i vodi, kao što zemaljska majka upravlja i vodi svoje rođeno čedo, da sretno dođemo onamo, gdje ti slavno kraljuješ.

C v i j e t a k. Uskrati danas svome tijelu dio hrane na objedu; a uz to izmoli *3 Očenaša* za svoju svetu smrt.

U z d a h. Djevice premudra — moli za nas.

Dan XIII.

Kako, kada i gdje ćeš umrijeti?

Svi ćemo umrijeti; a gdje, kako i kada? Sami Bog znade! Da, umrijet ćeš, a kada? Po danu ili po noći? Za koju godinu, za koji mjesec, ili možda za koji dan?... Da, umrijet ćeš, a kako? Poslije teške i duge bolesti ili nenadno, od kapi, od noža ili od puške?... U Božjoj milosti ili u grijehu? Providen sv. Sakramentima ili bez njih?... Da, umrijet ćeš, a gdje? U kući ili na putu? Na postelji ili na uzburkanim valovima? U zatvoru ili u dućanu? Sve je sakriveno, samo Bog za to znade!... U svakom ljudskom poslu, u gradanskim odnošajima ima nekakav red. Stariji imadu časnije mjesto, prvi su služeni. Oni koji su stariji u službi, prije su promaknuti. — Sama smrt ne zna za red. Nikomu u obraz ne gleda; hara

desno i lijevo bez obzira. Tako je postupala od početka svijeta, sada isto čini, pa će i do svrhe tako raditi. U prvoj obitelji na svijetu grabi Abela, najmlađeg Adamova sina. U Jakovljevoj kući, štedi sluškinje, robinjice, a bere Rakelu, najnježniji i najkrasniji cvijet u njegovom domu. Nikada da se je okrutna smrt osvrtala na ljepotu, na hrabrost, na ićiju mladost; ona je nemilice svaki cvijet trgala, pa i onaj, koji se je on čas raspupao bio. Nijesmo li i mi sami dostakrat vidjeli okrutnu smrt, kako je u kuću uljezla pa ugrabila mladića, djevojku, a starce je na miru ostavila? Nijesmo li više puta rekli: Grehota da crna zemlja uživa onu ljepotu, onu mladost? Nijesmo li kazali: Zašto, Bože moj, nijesi mene stara, boležljiva k sebi pozvao, a ostavio onoga ili onu, koji su bili zdravi, mladi, koji su obitelj uzdržavali? Sve ovo nimalo ne vrijedi. Smrt ne gleda ni mlada ni stara, ni bogataša ni siromaha, ni oca ni sina, ni lijepa ni ružna. Ona zamahne svojim krvavim srpom, i mi od časa na čas možemo postati njezinom žrtvom ma na kojem položaju bili. Ovaj isti čas mogao bi biti zadnji

našeg života!... Žalimo onoga, kojega je svjetovna pravda na smrt osudila, a nijesmo li zar i mi do jednoga na smrt osuđeni? Od časa, u koji smo se začeli u utrobi majke svoje, smrt je nad našom glavom i čeka na zapovijed Svemogućega, da nas sa životom rastavi. — Uvjeren si, grešniče brate, ti isti kažeš, da ne znaš ni kako, ni kada, ni gdje ćeš umrijeti; a ipak rastreseno živiš, a možda i u grijehu! Ah velika je tvoja sljepoća! Kaže ti sveti Bernardo, da nemaš razbora, da vjere nemaš. Sveci su na samu misao, da im je umrijeti, sveđer se Bogu molili, oštru pokoru činili, gorko plakali znajuć, da svaki čas mogu zaglaviti. A ti, neka si o svemu tomu uvjeren, neka si star i možda okorio grešnik, ne bojiš se, ni suze ne ćeš da proliješ na očigled toli strašne istine! Isus kaže, da smrt nije glasonoša, koji trubi. Ona je kao lupež, koji u gluho doba noći dolazi da ukrade. Pa može i po tebe doći, baš kad te obuzme duboki san grijeha i nehajstva za Boga, za tvoje spasenje. Da te taj crni čas ne snađe, ne zaboravi na svoju milu majku Mariju. Moli ju vrućim suzama, da ti pomogne, da ti milost

isprosi, kako da svladaš sve zapreke, koje ti pakao stavlja na put vječnog spasa, do kojega možeš doći samo svetom i čestitom smrti.

Primjer. Godine 1838. dođe u francuski grad Paipal 28 mornara (pomoraca), da ispune učinjeni zavjet. Na otvorenom moru naskočila ih je bila strašna oluja. Silni vjetrovi jedra im razniješe, a jarbole polomiše. Tri dana i tri noći bili su na milost i nemilost uzburkanih valova, koji su ih svaki čas imali progutati. U toli groznoj pogibelji, kao nadahnuti, jednodušno u pomoć zavapiše Mariju, morsku zvijezdu, i zavjetovaše se, da će pohoditi njezinu čudotvornu priliku u spomenutom gradu. Netom zavjet učiniše, vjetra nestade, a more se stade tišati i za kratko vrijeme sretno doploviše u željenu luku. Onog istog časa, bosonogi i gorućim svijećama u ruci, pjevajuć Marijine litanije, uputiše se u rečenu crkvu. Mnogo se naroda njima pridruži, te zajedno s njima roneć suze zahvalnice, blagoslivljaše i uzveličavaše Marijinu ljubav i milosrđe, što ih je na čudnovati način od stalne smrti spasila. — I ti, grešniče, na uzbur-

kanim valovima ovoga svijeta, neprestano vapi Mariju, morsku zvijezdu, da te valovi nenadno ne uguše; a sad joj ponizno reci:

Molitva. Neoskvrnjena zaručnice Duha Svetoga, evo nas prostrtih pred prijestoljem tvoga veličanstva, da te za milost pitamo. Pošto ne znamo gdje ni kad će nas smrt zateći, ne daj, Majko, da nas nađe s grijehom na duši. Isprosi nam dovoljno vremena za potrebnu pokoru i da se okrijepimo presvetim Sakramentima, da se sa svojim Bogom izmirimo prije nego nas k sebi na strogi račun pozove, prije ljute smrti.

Cvijetak. Skini sa sebe koji isprazni nakit, i onako će te smrt svakog uresa lišiti. Izmoli *7 Zdravih Kraljica.*

Uzdah. Djevice hvale dostojna — moli za nas.

Dan XIV.

Strašan će biti posebni sud zbog optužitelja i optužaba.

Čim izdahneš, čim svoje oči zaklopiš, tvoja će duša na Božji sud, koji se zove

posebni sud. Tu će Isus — vječni sudac živih i mrtvih — razlog pitati, kakav je bio tvoj život; kršćanski ili poganski. Tu će biti strašnih optužaba i optužitelja. Sv. Jerolim razmišljajuć o posebnom sudu, koji ga čeka, plašio se je samog kamenja siromašne sobice. On, veliki pokornik, drhtao je i u svojoj špilji samo je molio, nebeske istine razmišljao, kamenom prsa lupao. A ti, koji u svojoj kući Boga psuješ, osvete snuješ, prijevare i svakojaka nepoštena i sramotna djela tvoriš, ti nimalo da se plašiš onoga kamenja, a svaki će od njih na sudu Božjem proti tebi svjedočiti. Sotona bit će glavni tvoj tužioc, a zato što si pogrdio i pogazio obećanja, koja si učinio na svetom krštenju. Kad su te roditelji na krst poslali, što si Bogu obećao? Misnik te je upitao: Odričeš li se svijeta i njegovih nauka? puti i njezinih naslada? sotone i njezinih djelâ? A ti si na usta svojih kumova odgovorio, da se odričeš. A sada promisli, kako si svoje obećanje održao? Je li si Bogu vjeran bio?... Valjda nijesi nigda ni pomislio na ono, što si Bogu na svetom krštenju svečano obećao! A ipak

sve će na vidjelo izaći na tvoju veliku smetnju i gorku žalost. Peče li te srce, da si se Bogu iznevjerio? da si svijetu ugađao, za njim mahnitao, po njegovom duhu živio? Grize li te savjest da si pùtenim nasladama pogrdio učinjena obećanja, da si na volju puštao svojim strastima, sramotnim bludnim željama svoga srca? Optužuje li te savjest, da si sotoni ugađao, nju slušao i služio svojim grijesima, poganim djelima? Žalosna i kukavna tebe, kad bi ti sotona sve ovo predbaciti mogla! Vijekom bi nesretan bio u ognjenom plamenu!... Nitko da bi za tebe riječ progovorio, nitko da bi te smio opravdati ni obraniti. Tu će biti i tvoj anđeo čuvar; zar da te pomogne? Nipošto! Bog znade za sve tvoje nerede, pa kako da te anđeo brani? Pače bit će prisiljen, da proti tebi govori, da pred Bogom prizna sotonske optužbe. On će te isti tužiti, kazat će, da si prezirao njegove savjete, da si gušio njegova nadahnuća, da nijesi slušao njegovog glasa, već rađe da si slušao savjet pùti svoje i sotone; svoje strasti, svoje iskvareno srce. — Pa da bi te samo tvoj anđeo optužio! Mnogi će anđeli tužitelji na

Sudu biti, da proti tebi svjedoče. Kažu sveti Oci: Svaka crkva, svaki grad, svako selo i pojedina obitelj ima svoga Anđela čuvara. Sada promisli što si počinio u onoj crkvi, u onom gradu, u onom selu, u onoj kući! Jesi li se pristojno u crkvi vladao? Jesi li bio kamen smutnje, jesi li griješio u onoj kući, u onom gradu, u onom selu? Nesretna tebe! Doći će tada na sud Božji svi oni Anđeli čuvari, da te tuže, što si oskvrnuo Božju kuću, što si one duše na grijeh i na put propasti naveo... Grešniče, ne igraj se svojim spasenjem! Razmišljaj, kako si do sada živio, pa kako bi ti u ovaj čas bilo na Božjem sudu!... Moli Mariju, neka ti isprosi duh prave pokore, da zbrišeš sve nerede, s kojih bi mogao biti optužen i osuđen. I nebo, i zemlja i Anđeli i ljudi i vragovi navalit će na te u onaj strašni čas! Što će te obraniti? Kreposna djela, pokorno življenje!...

P r i m j e r. Neki mladić upozna svjetovnu ispraznost i tešku pogibelj da se na vijeke osudi, pa odluči da ostavi svijet i da pođe u redovnike. Njegova stara majka nastojala je da ga odvrati od te namisli, da

joj u starosti ne pomanjka utjehe i pomoći, jer nikoga drugoga nije imala. I onako, govorila je sinu, možeš se i u svijetu spasiti. A mladić na svaku majčinu opasku odgovorio bi: *Hoću da spasim svoju dušu, što u svijetu ne mogu lako postići.* Što namisli, to i učini: pođe u redovnike. No, za kratko vrijeme oslabi njegova prvobitna pobožnost i zanemari put spasenja. Jedne noći sanjao je, da je na Božjem sudu. Tu se je našla i njegova majka. Ona ga stade oštro karati, što je na svoju dušu zaboravio, svoje spasenje zanemario. — Onaj san tako uplaši rastrešenog mladića, da je dosta dana bolovao, ali je sve do smrti kreposno i pokornički živio. — Mi, koji ovo čitamo, pokorimo se, Bogu se obratimo, dok nam je milostivi otac, jer poslije smrti bit će nam neumoljivi sudac. Mariji se sada utecimo, njezinu pomoć zaprosimo.

M o l i t v a. Čestita kraljice neba i zemlje! I anđeli i ljudi i hudobe tužit će nas vječnom sucu, nastojat će da nas od sebe rinu i u pakao strovale. A pošto bi i tebe, ljubezna Majko, u onaj čas uzalud u pomoć vapili, sada tvoju zaštitu prosimo. Po-

mozi nas, slavna Bogorodice, da se grijeha čuvamo, jer nam sami grijeh može zaslužiti vječno prokletstvo i osudu.

C v i j e t a k. Izmoli *3 Očenaša* itd. za one duše, koje su na smrti, da im Bog na sudu milostiv bude.

U z d a h. Djevice vjerna — moli za nas.

Dan XV.

Strašan će biti posebni sud obzirom na Suca i na osudu.

Isus, pravi Bog i pravi čovjek — sudac živih i mrtvih — strogo i neumoljivo će suditi svaku dušu, čim tijelo ostavi. Bit će Sudac i svjedok njezinih grijeha i opačina. Sudit će po djelima najoštrijom pravdom. Sada, grešniče, ne možeš da pojmiš, što je to pred Isusa doći da te sudi. Za života predočuje ti se pun milosrđa, blagosti i ljubavi. Gledaš ga na križu raspeta, čavlim prikovana, ranjenim srcem, rastvorenim rukama da te ogrli, pognutom glavom da ti dade cjelov mira; sveđer pripravan da ti uvrede oprosti, da zaboravi na tvoje

neharnosti. No poslije smrti njegova neograničena ljubav i milosrđe ustupit će mjesto samoj pravdi bez ikakve nade pomilovanja. Ah ko će podnijeti — kaže neki sv. prorok — njegovo rasrđeno lice? A sv. Jerolim: Kako ću stajati pred vječnim Sucem, pred kime ni Anđeli nijesu pravo čisti? Sv. Ciprijan, u času kad mu je krvnik imao glavu odrubiti, reče: Jaoh meni na Božjem sudu! — Sveci su drhtali, mučenici su zamišljeni bili, a ti, grešnice, koji si davno u grijehu ogreznuo, nimalo da se zgražaš ni da blijediš, kad promišljaš da ćeš i ti — možda i skoro — na neumoljivi sud Božji? Na sami ljubezni upit, kojega je Isus u Getsemanskom vrtlu upravio na židovsku četu, ova je ončas, kao mrtva, na zemlju posrnula. Samo što je sa križa zavapio, sunce pomrča, zemlja se silno strese. A što će, griješna dušo, s tobom biti na tvom posebnom sudu, kad se pun gnjeva na te obori zbog počinjenih mu uvreda? Kad stane nabrajati one opačine, one neslane riječi, one bezočne poglede, one sramotne misli, grešna čeznuća tvoga srca? Što će s tobom biti, kad ti napomene ona

mjesta, one okolnosti, one prijatelje i prijateljice, koje si u grijeh vodio, nutkao, savjetovao? Što će s tobom biti, kada bude tražio razlog, kako si uložio dragocjeno vrijeme? Što si s blagom učinio, što s njegovim milostima i nadahnućima? Užasno će biti po tebe, koji dane, mjesece i godine plandueš, igraš, grešno razgovaraš, pretresaš svoga brata, tlačiš, psuješ Boga i svete stvari; proklinješ sebe, svoga iskrnjega, svoje roditelje, svoju djecu a možda i Svemogućega!... Strašno će biti po te, koji svjetovno blago trošiš, da zadovoljiš svojoj ispraznosti, svojoj taštini, svojim sramotnim željama, i mjesto da utješiš brata siromaha, ti ga valjda guliš, suze tjeraš tužnoj udovici i jadnoj siroti! Zlo će po te biti, kada ti reče: Ja sam za te krv prolio i na drvetu križa umro; dao sam ti svoje tijelo za hranu, pitao sam te svojim Sakramentima, bodrio te, sokolio, i tvom srcu često govorio, da se grijeha kaniš, da se obratiš, da dušu spasiš. A ti, neharniče, zanemario si moje Sakramente, prezirao si moja nadahnuća i milosti, gazio si moje zapovijedi i slijepo si srtao u svaki grijeh. S toga,

podi, prokleta dušo, u oganj vječni, kad si rade sotonu slušala nego mene, svoga Boga, Otkupitelja i Oca. — Grešniče brate, što će biti s tobom u onaj dan? Pretresi svoju savjest, pregledaj svoje življenje, pa ćeš sebi samomu odgovoriti, čemu se možeš poslije smrti nadati.

P r i m j e r. Božja providnost je htjela, da građanska oblast u Avinjonu stavi u zatvor neku javnu grešnicu Isabelu Aprile, koja je upropašćivala mnoge mladiće. U času kad je u zatvor dovedoše, u crkvi istog zatvora pjevala se je sveta misa na čast Majke bolesne. Grešnica je neobičnom pobožnošću pratila sv. misu, pa je u svojoj duši osjetila pravu nebesku slast i zadovoljstvo. U tili čas promijeni se njezino srce, zamrzi na svijet, na svoje opačine, na svoj prošli život: Bogu se obrati. Baci se pred ispovjednika, razgali svoju grešnu dušu, groznim suzama oplače svoje sramote, s Bogom se izmiri, njegovim se tijelom okrijepi. Poslije osam dana izađe iz zatvora, razdijeli ubozima sve, što je bila po grijehu stekla, zatvori se u samostan, gdje

je do smrti oštru pokoru činila i sveto umrla, pa je izbjegla strahotu posebnog suda Božjega. — I ti se, grešniče, na vrijeme svidi, Bogu se obrati, pokoru čini, da izbjegneš strahotu suda, koji te po smrti čeka, a za to se Mariji uteci, njoj se preporuči.

M o l i t v a. Svemoguća Bogorodice, moli Suca živih i mrtvih, svog božanstvenog Sina Isusa, neka nam udijeli potrebno vrijeme, da pravom pokorom zbrišemo svoje opačine, prije nego što stupimo na njegov strogi ali pravedni sud. Spomeni mu, Majko, njegova stara milosrđa, spomeni mu muke koje je za nas pretrpio, i krv, koju je prolio, da nas spasi. Ti si utočište grešnika, ti nada i utjeha nevoljnih; ne zapusti nas kukavnih; daj, da te na vijeke blagoslivljamo.

C v i j e t a k. Utješi siromaha, da ti odvjetnikom bude na Božjem sudu.

U z d a h. Ogledalo pravde — moli za nas.

Dan XVI.

Molitvom Ružarija stalno ćeš dobiti željne milosti.

Da je Presveti Ružarij najizvrsnija i najshodnija molitva, da pravovjernik po svemogućem utočištu Majke Božje svaku milost postigne, jamac nam je ista Kraljica Presv. Ružarija. Kad je ona svomu miljeniku, slavnom Patrijarki sv. Dominiku, ovu divnu pobožnost otkrila i naredila da je širi, reče mu: *Ovaj način moljenja meni je najmiliji; po njemu ćeš dobiti milosti, koje prosiš.* A božanski Spasitelj nekom bogoljubniku reče: *Štogod Ružarijem zaprosiš, sve ćeš postići.* — A kako i ne bi molitvom Ružarija svaku milost dobio, kad ju sačinjavaju dvije najplemenitije i najizvrsnije molitve, Bogu i Mariji najugodnije, a to je *»Oče naš«* i *»Zdravo Marijo«*? Ljubežljivo srce našeg dobrog Boga ne može, a da se ne gane, kad mu se utječemo divnom Gospodinovom molitvom, kad mu kažemo: *»Oče naš, koji jesi na nebesima!«* A što da veće uzraduje i veseli milu Majku Mariju do božanskih

riječi *»Zdravo, Marijo«*, kojima je Anđeo strane Svemogućega pozdravi i navijesti previsoku čast, na koju je odabrana bila: na čast Božjeg materinstva? A pošto u cijelom Ružariju do petnaest puta *Očenaš* molimo, do petnaest puta nebeskog Oca ponizno prosimo ono, što je na veću njegovu slavu, a na našu korist i duhovnu i vremenitu; pošto u cijelom Ružariju do 150 puta Mariju anđeoskim riječima pozdravljamo, od 150 miomirisnih ruža — *Zdravih Marija* — krunu joj pletemo i kao svoju kraljicu krunimo, a kao svemoguću odvjetnicu molimo, da nas utješi i pomogne, zar bi odoljeti moglo Božje i Marijino srce, a da nas proseće ne uslišaju, da nam pitane milosti ne udijele? — No osim spomenutih prekrasnih, Bogu i Mariji ugodnih molitava, koje su po sebi vrsne, da nam svaku milost postignu, moleć Ružarij također razmišljamo sve ono, što nam je znati i vjerovati, da vjerno Bogu i Mariji služimo. Moleć Ružarij radujemo se s Isusom i s Marijom; s njima se žalostimo; slavimo njihove pobjede; razmatramo njihovu slavu, uzdišemo i čeznemo za istom

slavom i vruće molimo, da nam milost udijele, da ih u onoj slavi na vijeke uživamo i blagoslivljamo. — Sada mi reci, pravovjerna dušo, bi li se dalo pomisliti izvrsnije, savršenije i plemenitije molitve do Ružarija svetoga? Ima li u perivoju cerkve svete molitve Bogu i Mariji ugodnije i dosljedno nama korisnije? Bi li mogao kršćanin posumnjati, da ne će s njome od Boga i od Marije dobiti milosti, koje bi Ružarijem prosio? Ne zaisto. Sama je Bogorodica izjavila: *Među svim bogoljupstvima, što ih je god u crkvi Božjoj — izuzev samu svetu misu — Ružarij mi je najmiliji i najugodniji* — dakle i nama najkorisniji. — Stoga zavoli, pravovjerna dušo, Marijin Ružarij, nastoj da ga i drugi zavole. Moli ga svaki dan sa svojom obitelju, i moleć ga sabranom pameću, razmišljaj njegova božanstvena otajstva. Na taj ćeš način postati osobiti Marijin miljenik. Svaku ćeš milost po njoj primiti, dušu ćeš sigurno spasiti. Ona je kazala: ***Duša, koja mi se Ružarijem preporučuje, neće se osuditi.***

Primjer. Neka plemenita majka imala je jedinog sina. Svu je brigu i nastojanje uložila bila, da ga kršćanski uzgoji. Svaki je dan s njime Ružarij molila i ovu samu divnu pobožnost duboko u srce usadila. No za svoju nesreću morao je mladić ostaviti svoj zavičaj, da nastavi službu u većem, ali skroz i skroz iskvarenom gradu. Tu je za kratko vrijeme zaboravio i majku i sveti Ružarij, a zlo ga društvo dotle dovede, da se i u framasone upiše. Malo poslije opasno oboli, a njegovi drugovi, da mu zapriječe ispovijed, nijednom svećeniku nijesu dozvoljavali da ga posjeti. No, po nadahnuću Majke Božje, koja je sveder vjerna svome obećanju — bolesnik se sjeti svetog Ružarija, i stade ga potajno moliti. Kad to opazi žena, koja je mladića dvorila, brzojavno pozove njegovu majku. Ona mahom dođe, odaleči iz kuće krive prijatelje, izdajice duše njezina sina, pozove misnika i na veliku svoju utjehu vidi sina s Bogom pomirena, koji malo poslije mirno usne u Gospodinu. — Želiš li i ti do raja doći? Danomice moli Marijin Ružarij, a ona — kao milosrdna majka — nad tobom će bdjeti, dok u luku spasa ne dođeš.

Molitva. Predraga Djevo i Kraljice presv. Ružarija! Raspali u mom srcu pravu, živu i postojanu ljubav i pobožnost napram tvom svetom Ružariju, da mi bude jamac tvoje svemoguće obrane sve dane moga života, a najpače na strašnoj smrti, da me u onaj, po moje spasenje odlučni čas, ne svlada neprijatelj duše moje, koji će sve svoje sile uložiti, da me na vijeke upropasti.

Cvijetak. Velikom pobožnošću, izmoli danas treći dio Ružarija za svoje vječno spasenje.

Uzdah. Kraljice presv. Ružarija — moli za nas.

Dan XVII.

Strahota općeg suda.

Kad osvane posljednji dan svijeta, sunce će pomrčati, mjesec će krvav postati, gromovi će upepeliti i uništiti gradove, varoši i sela; ljude i živine će umoriti i skončati. Tada će Božji Anđeo svojom strašnom

trubljom zatrubiti, da sve mrtve na sud pozove. Njezin će zvuk doprijeti do najdubljih jazova. Zemlja će svoje krilo rastvoriti, sve će se grobnice otvoriti, mrtvi će ustati, a i more će izbaciti tjelesa, koja je progutalo. Opet će trublja zveknuti i duše, koje su u raju, u čistilištu, u limbu i u paklu, doći će, da se svaka sa svojim tijelom združi. Sve će duše Boga slaviti i blagoslivljati, izuzev osuđenika, koji će psovati, proklinjati i užasno zavijati! — Otkud ćeš ti banuti, kršćanska dušo? Iz raja, iz čistilišta, iz pakla? Promisli na svoje življenje, pa unaprijed možeš predviđeti, što te u onaj dan čeka! Dođeš li po nesreći iz pakla, i ti ćeš strašno psovati i proklinjati, pa će i tebe vragovi sa ostalim tužnim osuđenicima potezati do Jozafatske doline. Tu će Anđeli razlučiti dobre od opakih, pravedne od grešnika. Gorko se plače i nariče, dosta se tuguje i jadikuje, kad je sila rastati se s ocem, ili s majkom, s bratom, ili sestrom; a ko da pojmi, ko da dokuči bol, žalost, tugu i skončanje osuđene duše na dan strašnoga općeg suda, kad se na vijeke bude dijelila sa blaženima, sa sve-

cima, sa Anđelima, sa milom Majkom Marijom, sa istim Bogom?... Najednom između strašnog sijevanja, između užasne grmljavine i gromova pojavit će se na nebu onaj isti križ, na komu je Spasitelj za ljudsko spasenje umro, i tada će zaplakati svi narodi zemlje. Pravedni, pokornici lijevat će suze radosnice, a osuđenici suze očaja. Kakve će biti tvoje suze, kršćanska dušo? Ako rado nosiš i trpiš križ, koji ti sada Bog šalje, radosne će biti tvoje suze. Drukčije?... Poslije križa doći će vječni Sudac živih i mrtvih velikim sjajem i veličanstvom, praćen od svega nebeskoga dvora. On će pred svim svijetom otvoriti knjigu života, to jest savjest i srce svačije duše, gdje su napisana djela, grijesi i najskrovitije misli. Onda će, grešniče, svak znati za tvoje opačine i za one, koje sada ni za živu glavu ne bi odao ni očitovao. Ako ih ispovjediš i pokorom očistiš, nimalo te neće smesti, pače bit će ti na utjehu, što si se Bogu obratio i pokorom ih izbrisao; inače neopisivu ćeš sramotu pred čitavim svijetom pretrpjeti. — Kad se bude svačije življenje pretresalo, tada će vječni Sudac bo-

žanskim zadovoljstvom odabranim dušama reći: Bilo vam blagoslovljeno sve, što sam za vas pretrpio i muke i krv i rane i ljuta smrt. Dođite, mile duše, dođite u rajsku slavu, da do vijeka blažene budete. — Poslije će isti Sudac razjarenim glasom, ognjevitim pogledom reći nesretnim osuđenicima: Odstupite od mene, neharne i nevjerne duše, odstupite od mene proklete duše. Neka vam bude prokleta krv, koju sam za vas prolio, muke, koje sam pretrpio, smrt, koju sam podnio, a kojom se okoristili nijeste. Radije ste svijetu, vragu i svojoj puti služili nego meni, Bogu svome. Tada će jednoglasno i nebo i zemlja i Anđeli i blaženi i sama Bogorodica strašnu osudu potvrditi, veleć: Odstupite, prokleti, u oganj vječni. U to zemlja će rastvoriti svoje čeljusti i pakao svoje užasne jazove, a sotone se zaletjeti na nebrojeno mnoštvo tužnih osuđenika i velikim zadovoljstvom u pakao ih rinuti u vječne muke, gdje je plač i škripanje zubi. Anđeli će pratiti odabrane duše u rajsku slavu, gdje će u vijeke čestite i blažene biti. — Kršćanska dušo, ozbiljno razmisli strašni dan Božje

srdžbe, pa ako ti je do tvoga spasa, daj se na kreposni i pokornički život. Mariji se zavjetuj, nju svedер moli, da ti Majkom bude. I hoće, budeš li ti njezin pravi sin.

Primjer. Neka opaka žena smrtno oboli. Dušobrižnik pođe do nje i stade je nagovarati, da se ispovjedi, a ona odriješito reče, da se ispovjedit neće, da ne može oprostiti onomu, koji joj je smrtnu bolest prouzrokovao. Makar ju je misnik plašio i strogim sudom i vječnim Božjim proklestvom, ipak nije uspio, da je na ispovijed skloni. Pa ni tri Zdrave Marije nije htjela izmoliti. Poslije toliko moljakanja, napokon reče: Marijo, milostiva Majko, pomozi me; i darova joj maleno zlatno srce. Marija rado usliši onu kratku molitvu i primi poklonjeni darak. U znak svog materinskog priznanja, omekša i obrati ono tvrdokorno srce. Sama bolesnica zaprosi ispovijed i pričest, iza kako se svečano izmiri sa svojim neprijateljem, te usne u Gospodinu. — Čitav grad osta zadivljen, svak je uzveličavao Boga i blagoslivljao Marijinu dobrotu, što je okorjelu grešnicu milostivo obratila i milosrdno spasila.

Molitva. Jedino utočište nevoljnih duša, milostiva Djevo! samo što razmišljamo strašni dan Božjeg gnjeva i osvete, već nam je potresla i dušu i srce misao strogog, ali pravednog vječnog Suca. Da izbjegnemo grozotu onoga dana, evo odlučismo da se pokorimo, da se Bogu obratimo. No ti nam Majko pruži milostivu ruku, izvuci nas iz blata naših grijeha, u koje smo davno upali, jer po svojim silama vijekom bi u njima ostali. Daj, Majko, smiluj nam se!

Cvijetak. Izmoli Djelo skrušenja, što si do sada Boga svoga vrijeđao.

Uzdah. Prijestolje mudrosti — moli za nas.

Dan XVIII.

Koli su strašne paklene muke!

Grozovito, užasno i strašno mjesto, gdje su zatvorene duše, koje su u Božjem prokletstvu umrle, zove se pakao. Kaže sveto Evanđelje, da je to mjesto muka. Tu je dakle svaka zdvojnost, svaki čemer, svaka bol, svaka nesreća i žalost. Na one nesre-

tnike neprestano božanska pravda sipa strijele svoga gnjeva, svoje srdžbe. — Iza ovih strahovitih očitovanja onoga, koji ne vara, svakoga mora spopasti strah i trepet, i u njemu se probuditi duh pokore, da ne upadne u ruke živoga i rasrđenoga Boga. No na veliku žalost ima slijepaca, koji se nimalo ne plaše ovih prijetnja; tako rastrešeno, pogano živu, kao da su sve prijetnje luda igra! — Razmišljaj, kršćanska dušo, grozni mrak, koji u paklu vlada. Ondje ne prodire ni najmanji tračak Božjeg svijetla. U paklu se ne čuje blaga ni ugodna glasa. Ono je mjesto plača, jaukanja, zavijanja i škripanja zubi. Ondje se jedino proklinje, grdi i psuje Boga, Isusa, Sakramente, Bogorodicu, Svece i Anđele! — Ti, koji na ovom svijetu psuješ Boga, osvijesti se, da ne budeš prisiljen da ga na vijeke psuješ u ognjenom plamenu! — Razmišljaj preveliki i nesnošljivi smrad u paklu! Kaže sv. Bonaventura: Toli užasno i neugodno zaudara i smrdi svaki osuđenik, da bi jedan sam cijeli svijet okužio i udušio! Živjeti, i to vijekom, sa toliko stotina milijuna smradnih osuđenika!... Što kažu oni

i one, koji svoje tijelo mirisima mažu? — A ima i strašnijih muka. Kaže sv. Pismo, da osuđenik do vijeka ostaje u onom položaju, u kojem se prvi čas strmoglavi u onaj užasni ponor. Kao što je kamenje u vapnenici jedno nad drugim nagomilano, tako su i osuđenici nagomilani u onoj ognjenoj peći! Kao kamen stanac, vijekom neće s mjesta, sveđer će u istom položaju ostati!... Oh Bože! Dodije i jedan sat klečati, hoditi, sjediti! I jednu samu noć ne može se na istoj strani ležati, bila postelja i najudobnija; a kako je nesretnim osuđenicima, koji u neugodnom položaju moraju do vijeka biti? Odgovori ti, koji tražiš sve udobnosti, koji se sveđer i na najmanju tužiš! — Sve dosadanje muke nijesu nego sjena muka, koje osuđenicima prouzrokuje onaj prežestoki oganj, koji se ne može ni iz daleka prispodobiti žestini našega ognja! Oni nesretnici odasvud su opkoljeni užasnim plamenima, i izgledaju kao usijano, ražareno gvožđe. Čovjek ne može ni iz daleka da pojmi preljute muke, koje trpe s onih ognjenih plamena! Ako ni za čas ne možemo u plamenu ruku držati, a da ne

osjetimo užasne muke, kako će se moći sveđer u plamenu živjeti?... No što najviše boli i skončaje svakog osuđenika, to je misao, da je stvoren bio da Boga uživa, a da ga nikad neće vidjeti! Ova ljuta misao srce mu para, dušu mu neprestano muči na način, koji se opisati ne da i ne može! ... Grešniče, koji si zabasao daleko od svoga Boga, koji si stazom propasti krenuo, ne igraj se dalje na rubu paklene propasti! Povrati se u krilo Oca svoga! Mariji se uteci, pokorno je moli, da ti pomože, da upoznaš što i kako se u paklu trpi makar i za jedan sami grijeh smrtni. Još danas kreni uskom stazom, koja stalno u raj vodi!

P r i m j e r. Sveta Kate Sijenska često je razmišljala prežestoke paklene muke, pa je od dana na dan svetijom postajala. A da još većma zamrzi na svjetovne stvari, da srčanije uzljubi pokornički život, molila je svog nebeskog Zaručnika, da joj dozvoli, da jednom svojim tjelesnim očima vidi paklenog đavla u njegovoj naravnoj slici i grdoći. I zbilja Kate jednoć vidi sotonu, ali se tako uplaši, takav je strah spopade, da bi radije bila do konca svijeta po

živoj žeravi bosonoga hodala, samo da je opet ne vidi. — Raspalimo zublju vjere svete i uvjerimo se, da se u paklu puno više trpi nego što smo danas razmišljali, pa se s mjesta ostavimo grješnoga života, da ne upadnemo u onaj bezdani jaz. Bez Marijine pomoći nijednom dobru ne možemo se nadati, stoga ponizno joj recimo:

M o l i t v a. O Marijo, Milostiva Majko! Na očigled svojih teških grijeha, priznajemo, da smo zaslužili tisuću puta pakao! Ako se ipak još ne mučimo u ognjenom plamenu, tebi nam je, Majko, zahvaliti, jer si ti svemoguća kod svoga Sina. Ti si sto puta razoružala njegovu desnicu u nadi, da ćemo se mi pokoriti, a ipak smo sveđer slijepi, nastavljamo Boga vrijeđati. Deh! pomozi nas, Majko, okrijepi nas, da se još danas dademo na pokornički život.

C v i j e t a k. Često preko dana reci: *Od vrata paklenih, oslobodi me, Gospodine!*

U z d a h. Uzroče naše radosti — moli za nas.

Dan XIX.

Grižnja savjesti strašno muči osuđenike u paklu.

Izaija prorok, koji je opisao nebrojene i raznovrsne muke osuđenika, kaže, da ih crv savjesti — grizodušje — strašno trga i grize, i da će ih vijekom mučiti! A kako i nebi? Stvoreni za raj, da Boga uživamo, da sveđer budemo sretni i blaženi, evo nas osuđenih na vječite muke, daleko od svoga Boga, od svoga Oca, od svoga milosrdnoga Otkupitelja, i to svojom krivnjom! Ova misao, koja im neće iz pameti, takav im jad i žalost prouzrokuje, da sve druge muke prelazi... I najsramotnije se opačine za života mogu zaboraviti, ali u paklu, na veću muku osuđenika, sveđer su im pred očima, pa ih i prekoravaju, da su za časovite naslade, za prolazne stvari Boga i dušu izgubili! Oh kako užasno proklinju onu ljepotu, koja ih je na svijetu mamila, one oči, one poglede, koji su im srcem potresli, a sada ih u paklu, kao ljute zmije muče i grizu! A da im muke i jadi budu nesnošljiviji, grizodušje im napominje ispovje-

dnikove opomene, propovjednikove razgovore, prijetnje, zaklinjanja i molbe, da se ostave krivog puta, griješnog života, da se na pokoru stave, da se jednom Bogu obrate. Tu su im i oni prijatelji i prijateljice, drugovi njihovih grijeha, uzroci njihove vječne osude, pa sotonskim gnjevom i zaludnim kajanjem sveder nariču, kunu i proklinju. Da, opetuju: prijetili su nam paklom i njegovim mukama, ne budemo li kršćanski živjeli; a mi smo ludo govorili: Za kršćane nema pakla; to su strašila, na koja se mi ne osvrćemo; pa smo svom pokvarenom srcu ugađali, za svijetom čeznuli, njegova uživanja tražili, u one kuće ulazili, ono prijateljstvo gojili, a na Boga zaboravili, dušu svoju utapljali. A evo, sada žalosno kušamo, da je istinito bilo sve što su nam o paklu govorili; priznajemo, da naše muke neizmjerno nadmašuju one, s kojima su nam prijetili. Ah prokleta grešna ljubav, prokleto sramotno prijateljstvo, opako drugovanje... Ovako i puno strašnije proklinju, tuže se, uzdišu i neutješljivo nariču kukavni osuđenici u paklu! A da im muke i teže budu, živa slika propetog

Isusa sveđer im je pred očima. Razmišljaju, što je sve Isus za njih učinio i pretrpio, da se spase. Razmišljaju ljubav mile nebeske Majke Marije, koliko je tugovala, koliko suza prolila, koliko čemera ispila, koliko žalosti vidjela, da lakše do raja dođu! Ove gorke istine, ova živa razmišljanja, kao nezasitljivi crvi grizu i vrte tužno srce svakog osuđenika! Vidi, da se je spasiti mogao, a ipak da je osuđen, da je Boga na vijeke izgubio! Ovo strašno grizodušje najveću muku prouzrokuje osuđenicima! — Kršćanska dušo, želiš li izbjeći ljutoj nesreći, koja bi te mogla snaći zbog vječnog užasnog grizodušja u paklu? Odma uredi račune s Bogom. Možda smrt već oblijeta oko tebe, da te skonča; valjda se je već mašila krvavog srpa, da prekine nit tvoga života. Dušom i srcem zamrzi na grijeh; čuvaj se svake grešne prigode. Mariju moli, ali ne samim jezikom, već živom vjerom, da ti pomože, da te brani, drukčije žalosna tebe do vijeka.

P r i m j e r. Sveta Jacinta Mareskoti, reda sv. Klare, velikim je oduševljenjem slavila i srdačno ljubila Majku Božju. Sve-

der se je potpisivala: *Jacinta bl. Djevice Marije.* — Kad bi slušala njezino slatko ime, srce bi joj od radosti uzigralo. Na osobiti je način ljubila one žene, koje su nosile Marijino ime. Blizu njezina manastira bila je neka žena Marija, koju su svakog jutra zazivali, a Jacinta je od zadovoljstva suze ronila. Nebrojene je pute napisala na komad hartije Marijino ime, pa ga progutala. Sve stvari, s kojima se je ona služila, bile su zabilježene Marijinim imenom. Svim je silama nastojala, da u svačijem srcu raspali slatku pobožnost napram Marijinom imenu. Dosta je puta slala u Marijinu crkvu nekoliko bosonogih djevojčica, da se u njezinu čast ispovjede i pričeste. Na smrti često je ponavljala: *Gdje si, Marijo; smiluj se, Marijo!* A Djeva Marija ljubezno ju pohodi i milo joj reče: *Evo me, moja draga Jacinto. Ti si me za života sveđer častila, ljubila i zvala, a sada došla sam kao tvoja milostiva Majka, da te povedem u svoje rajsko Kraljestvo.* I blago usnu u Gospodinu. — Ako i mi želimo izbjeći prečemerne paklene muke, ljuto

vječno grizodušje, Mariju vjerno služimo, nju i sada u pomoć zazovimo.

Molitva. Dà, neoskvrnjena Djevo, zaslužili smo tisuću puta pakao s naših teških i nebrojenih opačina. No ne daj, Majko, da mi, sinovi tvoji, vijekom proklinjemo preslavno ime tvoga Sina i tvoje preslatko ime. Moli našeg Suca, neka nas ovdje sudi, neka nas za života osudi na bilo koje vremenite muke, da izbjegnemo vječne muke i strašno grizodušje, da sretno dođemo do nebeskog Siona.

Cvijetak. Utješi danas brata siromaha, osobito sramežljiva — da ugasiš koji zasluženi plamen.

Uzdah. Ružo otajstvena — moli za nas.

Dan XX.

Mnogo je zvanih, a malo odabranih.

Isus, vječna istina, ne može prevariti, a on sam kaže u sv. Evanđelju, da se malo duša spašava, makar i bilo na svijetu mnogo krštenih duša, koje kažu, da Isusa nasljeduju, a ne će da znadu za muke i ne-

volje ovoga svijeta, ne će da s Isusom svoj križ nose. — Dva su puta, koja u raj vode: pravednost i pokora. Kojim putem ti ideš? Zar putem pravednosti? Dao Bog! Ali ih je malo, koji nijesu okaljali bijelu haljinu pravednosti, koju su na svetom krštenju dobili, pa se valjda i o tebi može kazati, što je okrunjeni prorok rekao: *Oskvrnuo je svoje puteve u svako vrijeme života.* Stoga i tebi ostaje drugi put, put pokore, da se spasiš. No ta pokora mora da bude od srca, iskrena, ustrajna, jer samo ovakova pokora do Boga vodi. A i ovdje mi je primjetiti sa nekim svetim biskupom, koji je suze roneć govorio: *Ako bi u mojoj biskupiji jedva našao pravednika, opet bi trudno našao pravog pokornika.* — Da, svaki pravovjernik kaže, pa ćeš i ti reći, da je velika i oštra pokora siromaštvo, dugotrajna bolest, progonstvo, nepravda, svagdanji trud, kako da se doskoči potrebama života. — Živa je istina: ovo je teška pokora, ali si je zaslužio svojim grijesima. No Bog, milosrdni Otac, neće smrti grešnika, već njegovo obraćenje, pa mu šalje svakovrsne nevolje, da zadovolji za počinjene grijehe, i da se dalje od grijeha čuva. Dakle sve nevolje, koje te prate na putu umrlog života, Bog šalje, da dođeš do svoga spasenja. — A sada mi reci, kršćanska dušo, kako primaš ova Božja dobročinstva? ove dokaze osobite njegove ljubavi? Kako trpiš siromaštvo, progonstvo, nepravdu, bolesti, i druge nevolje? Mjesto da Bogu zahvaljuješ na svakoj kušnji, koju ti šalje kao zalog vječnog spasenja, ti se tužiš, mrmlješ, mrziš, hoćeš da se osvetiš, pa još i riječju i djelom grdiš Svemogućega Boga, vrhovnog gospodara, milosrdnog Oca. Što tada koriste nevolje, patnje i žalosti, kojima si okružen? Nimalo, kršćanska dušo; pače ti škode, jer se na Boga dižeš, psuješ ga i mrziš, što ti još većih jada pribavlja. Lijek ti se u otrov pretvara.. — Nije kud kamo. Sagriješio si, moraš da svoje grijehe pokorom izbrišeš. A pošto križ, koji ti Bog šalje — bilo neposredno, bilo posredno putem tvojih dušmana — ne ćeš da rado nosiš, i ti ćeš biti jedan od mnogih zvanih. Dok imaš raspoloživa vremena, pokori se Božjoj volji. Zagrli, ma kakav bio tvoj križ patnja i nevolja. Na Isusa svrni svoj po-

gled; koliko je on toga pretrpio! Nosio je svoj križ On, neoskvrnjeni Jaganjac; a ti grešnik ne ćeš da ga nosiš za svoje spasenje? Eno ti Marije, prečiste Djevice! Razmišljaj trnje, po kojemu je ona hodila sve dane života svoga, makar nije ni najmanjeg grijeha učinila. Ne tuži se dakle, već se njoj preporuči, poput nje trpi, nju u pomoć vapi. Majka je, ne će te sama pustiti, već će ona uza te hoditi, da olakoti tvoj trud, da budeš jedan od onih, koji su odabrani.

P r i m j e r. Jednoć pođe sv. Dominik da pohodi neku kreposnu ženu, koja je imala strašnu rak-ranu, u kojoj su se množili gadni crvi. Razgledajuć Svetac onu ranu i crve protrne, ali se je veoma divio junačkoj strpljivosti bolesnice, i zamoli ju, da mu dade jednoga crva. S prva se je ona žena ustručavala, kao da se radi o kakvom dragulju, ali kasnije prista na njegovu želju, pod uvjetom, da joj crva povrati. Uzme sv. Dominik onu gadnu živinicu, i dok je začuđenjem gledaše i u svojoj ruci prevrćaše, pretvori se u krasni biser. Okolo stojeći, zapanjeni radi tolikog čuda, nastojahu, da Svetac, kao uspomenu, onaj biser kod sebe čuva. Na to bolesnica sta gorko plakati i moliti, da joj se biser povrati, pa joj ga Svetac i dade. Velikim veseljem uze ona svoj biser i stavi ga na ranu i onoga časa pretvori se u crva, koji je kao i prije njezino meso kidao i mučio. — Evo kako pravi kršćani smatraju bolesti i nevolje svjetovne ! Kao biserje, kao Božji blagoslov, kao blago, kojim se jedino kupuje blago rajske slave. — Na izgled ove svete žene, i vi rado trpite sve što vas muči i žalosti, da jednom budete između onih, koji su odabrani. Marija će vas pri tom važnom poslu pomagati, budete li joj se utjecali i molili je kao što sada činimo.

M o l i t v a. Zaslijepljeni i zavedeni od varavog svijeta, čeznuli smo i ginuli za njegovim prolaznim blaženstvom i raskošjem, dočim smo mrzili na križeve i trnje, koje nas je bolo i mučilo. Uvjereni napokon da bez križa ne možemo do spasenja doći, evo nas, Majko, pripravnih da rado primimo, da veseljem trpimo sve nevolje, koje bi nas mogle snaći. No slabi smo, Marijo, pomozi

nas, da ne podlegnemo pod tolikim teretom, da sretno do spasenja dođemo.

C v i j e t a k. Danas rado trpi ma bilo koju nevolju, protivštinu i progonstvo.

U z d a h. Kućo zlatna — moli za nas.

Dan XXI.

Mnogo je zvanih, a malo odabranih.

Kaže Spasitelj u sv. Evanđelju: *Ne će u raj onaj, koji kaže: Gospodine, Gospodine; no onaj, koji čini volju mog nebeskog Oca.* Da se spasiš, nije dosta moliti, a ni samo trpjeti nevolje, koje nas spopadaju; valja i kršćanski živjeti, Božje zapovijedi vršiti. Ako želiš ući u život vječni, opslužuj zapovijedi, kaže Isus. — Ako gledamo na današnje vjernike, na njihov raskalašen život, na njihov vjerski nemar, može se doista kazati, da je mnogo zvanih a malo odabranih, da ih malo svoju dušu spašava, jer je malo onih, koji Boga nad svakom stvari ljube. Moguće, da si i ti, kršćanska dušo, od ovih! Da se o tome uvjeriš, ne treba ti dubokog znanja. Pregledaj svoje življenje.

Živiš li po duhu Božjeg zakona, po njegovim zapovijedima i po zapovijedima svete Crkve? Klanjaš li se jedinom pravom Bogu, ili raznim krivim bogovima, blagu, svijetu, raskošjima, ovoj ili onoj osobi? Častiš li Boga ili psuješ i grdiš njega, njegove Sakramente, Anđele, Svece i uopće svete stvari? Posvećuješ li svečane dane ili ih obezčašćuješ i svog iskrnjega sablaznjuješ radom, kletvom, psovkom, plandovanjem, igrom, pijanstvom i drugim opačinama? Ideš li rado u kuću Božju, slušaš li pobožno sv. Misu, riječ Božju, kršćanski nauk ili malo kad crkvu polaziš? Poštivaš li i slušaš oca, majku, starije ili si samovoljan, prkosit, pa ih ne slušaš, a valjda psuješ i proklinješ? Da nijesi svojim jezikom iskrnjega ubio, ranio mu čast, poštenje, otkrio njegove mane, njegove grijehe, pripovijedao njegova pomanjkanja, ma bila ona i javna? Jesi li ljubio svetu čistoću, ili si se grešno naslađivao riječju, mišlju, poželjenjem i djelom, i druge na to poticao i napastovao? Jesi li poželio tuđe stvari, ukrao, škodu nanio, osvetu učinio? Jesi li postove držao, ili si bezobzirno jeo ono što

sveta crkva zabranjuje, i drugome davao, ili valjda, nijesi zabranio kad si mogao i morao zabraniti? Pretresi ovo i sve ostalo, što si kao kršćanin dužan činiti, pa će ti istina pred očima puknuti, da li si na putu spasenja ili na putu osuđenja; pripadaš li odabranima ili samo zvanima. — Da, i sam priznaješ, da si grešnik, da prestupaš Božje i crkovne zapovijedi, a ipak kažeš, da ispovijedaš svoje opačine, pa Božjom pomoću ufaš, da ćeš se spasiti. — A znaš li, grešniče, što znači riječ: ispovijed? Ispovijed znači obraćenje. Ko se dakle ispovijeda, mora da se obrati, da se ostavi teških grijeha, sramotnih opačina; valja da se čuva grijeha i grešnih prigoda. Ako dakle svojim ispovijedima ne postigneš spomenuti uspjeh, ako se poslije tolikih ispovijedi vraćaš na iste grijehe, na prijašnje opačine; ako si sveder isti, boj se kazne! Na krivom si putu, do spasenja ne ćeš doći. Isus se je radi tvoga spasenja trudio, a ti ćeš zar prekrštenih ruku stajati, uz to još i griješiti, pa ipak u raj doći? Lati se ozbiljno posla; trudi se, muči se, boj bij sa sobom i sa svojim dušmanima, da budeš jedan od odabranih. U pogibelji duhovnog života neka ti je sveder u srcu i na ustima ona, koja živo želi, da se spasiš. Mariju zovi, budi joj sinom, a ona će biti tebi majkom.

P r i m j e r. Benedikt Gocs, iz otoka svetog Mihovila, bio se je dao na vojničku službu u Indijama i vodio raskalašen život. Jednoga dana pođe sa prijateljem u neko svetište Majke Božje kod Travankora. Unišavši u crkvu svrne pogled na Marijinu priliku, koja je imala u naručju Djetića Isusa. Razgledajuć ono božansko i djevičansko lice, promisli na žalosno stanje svoje grešne duše i na rastvoreni pakao, spravan da ga proguta. Na očigled tog užasnog prizora, vrcnule mu vruće suze, stade gorko plakati, a i zdvajati o svome spasenju. U to pogleda na Djetića Isusa, i nu čuda! vidi da i on takoder roni suze, koje su kao mlijeko curile niz njegovo prebijelo lice. One suze ga osokoliše i uliše mu nade u Božje milosrđe. Ispovjedi se i pričesti, i oštrom pokorom zače brisati svoje stare grijehe. Napokon uđe u Družbu Isusovu, gdje je svoju odvjetnicu Mariju

služio i svim silama ljubio, pa je i sveto dovršio svoj vijek. — Slijedimo izgled ovog svetog pokornika: zamrzimo na svoje grijehe, dajmo se na sveti život, pa ćemo po Marijinom utočištu stalno do spasenja doći.

M o l i t v a. O veličanstvena Gospođo, o Majko svakog milosrđa, evo zaslijepljene duše, koja je zaboravila bila na Božje zapovijedi, na njegov sv. zakon. No ti si predobra Majka; danas si prosvijetlila moju dušu; upoznao sam svoje kukavno stanje i odlučio, da pokorom zbrišem svoje zloće i da do smrti tebi i Bogu vjerno služim. Tebi se utječem, tebe vapijem, pomozi me o slatka, o mila Djevo Marijo.

C v i j e t a k. Danas vjerno opsluži Božje i svojih roditelja zapovijedi, i tvrdo odluči, da ćeš tako sveđer raditi.

U z d a h. Škrinjo zavjetna — moli za nas.

Dan XXII.

Ljubi svoga iskrnjega.

Ljubi iskrnjega svoga kao samoga sebe: ovako ozbiljno zapovijeda božanski Spasitelj u svome Evanđelju. A ko je naš iskrnji? Zar sami ukućani, rodbina, dobročinitelji, prijatelji, znanci, susjedi? Naš je iskrnji svaki čovjek, katolik, turčin, poganin, židov, poluvjernik i nevjernik. Isus je za svakog čovjeka svoju krv prolio, za svakoga jednako trpio i umro, pa smo i mi dužni svakog čovjeka ljubiti, svakomu dati dokaza svoje goruće ljubavi, inače u nama ne bi bilo prave kršćanske ljubavi. Ko iskrnjega ne ljubi, ni Boga ne ljubi. Ako ne ljubiš iskrnjega koga vidiš, kako smiješ kazati, da ljubiš Boga, koga ne vidiš? — No, kršćanska dušo, naša ljubav napram iskrnjemu nema se ograničiti na same riječi, ona ima biti goruća, živa, djelotvorna. Moramo je pokazati svakovrsnim milosrdnim djelima, kako nas potiče i uči sv. Ivan Evanđelist. Kršćani prvih vremena tako su se ljubili, da su nevjernici začuđeni jedan drugomu govorili: Vidi, kako se međusobno ljube i pomažu nasljednici propetog Nazaranina! A kako biva danas? Obazri se naokolo, zaviri u ono društvo, u onu kuću, u onaj dućan; ustavi se na putu, približi se onoj dvojici, koji se šetaju, pa što ćeš čuti

i vidjeti? Vidjet ćeš, da svak nastoji, kako da sruši sreću svoga iskrnjega i na njegovim ruševinama da gradi svoju. Niko da traži prigodu kako bi pomogao, već kako bi odnemogao, upropastio svoga iskrnjega. Brat na brata reži. Brat bratu jamu kopa, ozloglasuje ga, ne trpi da uživa dobar ugled, dobar glas. Dira mu u čast, u poštenje; prijevarom otimlje mu iz ruku rad, koji mu je namijenjen bio; jedan nastoji da prevari drugoga. Danas neki krivo sude i najsvetije djelo, samu riječ i pogled. Svagdje se sije kukolj nesklada, mržnje i nemira. Ovi i mnogi drugi neredi obilježuju dobar dio današnjih kršćana, kao da je sami Otkupitelj zapovjedio: Nenavidi, zlobi, proganjaj svoga iskrnjega. — Kršćanska dušo, sada ispitaj samu sebe, prouči svoje srce, pretresi svoja dosadanja djela i postupanje napram svom iskrnjemu, da se osvjedočiš, da li ga onako ljubiš, kako ti tvoj Isus, tvoj Spasitelj zapovijeda! Ah plašim se, da u tvom srcu vlada samoljublje, sebičnost. Valjda riječju izkazuješ ljubav bratu svome, a tvoje srce od njega je daleko. — Zaboravio si i na naravni zakon: Ne čini dru-

gomu, što ne bi htio, da drugi tebi učini; učini bratu svomu, što bi hotio, da i on tebi u sličnoj prigodi učini. I tako u nesreći, koja bi ga snaći mogla, utješi tužnog iskrnjega, da mu lakše bude. I tebe može ista nesreća zaskočiti, pa će i tebi Bog poslati Anđela utješitelja, da previje melem na ranu tvoga srca. Ako je tvoj brat progonjen, nastoj, sve svoje sile uloži, da po mogućnosti progonitelju oči otvoriš, da mu srce ganeš ili se barem za njega Bogu uteci, da on učini što ti ne budeš mogao. Ovako djeluj, pa se uzdaj u Marijinu pomoć u svakoj svojoj potrebi i duhovnoj i tjelesnoj; uzdaj se u vječnu nagradu, koja u raju čeka jedino one, koji od srca, iskreno ljube brata, iskrnjega svoga.

P r i m j e r. Crkovna povijest kaže, da je sveti Pakomij bio poganin i vojnik i da ga je na Isusovu vjeru obratila ljubav, koju su kršćani samim poganima djelom iskazivali. Jednoć dođe on sa nekoliko vojnika gladnih, bosih i na pô golih u katoličku obitelj. Tu se svi ukućani stali nâtjecati, da ih što bolje i plemenitije utješe i pomognu, jer su već od glada skapali. Pakomij veo-

ma začuden upita ih, kojoj vjeri pripadaju; a oni rekoše, da su nasljednici propetog Nazaranina. A on: mora da bude božanski njegov nauk, kad uči da se toli srdačnu ljubav iskaže bližnjemu, na kojoj vjeri pripadao. Tada se Pakomij predstavi svećeniku, da ga uputi u Isusovu vjeru, koju zagrli neiskazanim veseljem svoga srca. U velike je štovao slavnu Bogorodicu, velikodušnu našu Majku, koja je žrtvovala Jedinca svoga za ljubav svoga iskrnjega. Marija mu je sveđer iskazivala svoju majčinu ljubav, pa je i svet postao. — Poput Isusa Krista i Marije Djevice, ljubimo brata svoga, ma stalo nas to mukâ i velikih žrtava, jer nas obilna plaća čeka na nebesima.

M o l i t v a. Slatka Majko Marijo, ognjište najplemenitije kršćanske ljubavi! daj, raspali u našem srcu vatru one ljubavi, koju je tvoj Sin na ovaj svijet donio, da svome iskrnjemu podamo živih dokaza kršćanske ljubavi. To će nam biti jamstvo našega spasenja, koje prosimo od Sina tvoga, a koje ne možemo postići bez osobitog Božjeg milosrđa i oproštenja.

C v i j e t a k. Danas utješi onoga siromaha, koji ti je valjda mrzak, oduran.

U z d a h. Vrata nebeska — moli za nas.

Dan XXIII.

Ljubi svoje neprijatelje.

Ne možeš, brate, kazati da si kršćanin, da si pravi Isusov sljedbenik, ako ne ideš njegovim krvavim stopama, ako u svemu ne opslužuješ njegove zapovijedi: *Ja ti govorim: ljubi svoje neprijatelje; moli za one koji te proklinju; pomagaj one, koji o tebi zlo govore.* No ovo nije Isus samo učio, to je na hiljade puta za svog umrlog života djelom potvrdio, a najsvečanije kad je na križu o samim čavlima visio. Usred gorkih muka on se je obratio nebeskom Ocu, i kazao: *Oče, oprosti im, ne znadu što čine!* Za koga je Isus molio? Za one, koji su ga mučili, bičevali, trnjem okrunili, na križ raspeli! A ko je Isusa mučio i umorio? Ti, grešniče brate, svojim opačinama, svojim grijesima, svojim sramotnim življenjem i danas mu ponavljaš sve muke i nevolje,

koje je pretrpio. Pa uza svu tvoju okrutnost i crnu neharnost, on ti je stotinu i tisuću puta oprostio, i danas je pripravan da zaboravi na tvoja bezakonja, na tvoja sramotna i nekršćanska djela, ako si voljan da i ti oprostiš bratu svome uvrede, koje si od njega primio. *Ako od srca ne oprostiš bratu svome*, kaže Isus, *ni moj nebeski Otac neće tebi oprostiti. Otpustite, i bit će vam otpušteno.* — A koji duh danas u kršćanstvu vlada i gospoduje? Ah pravog Isusovog nasljednika rumenilo oblijeva, jer vidi dobar dio onih, koji se Isusovim znamenom krste, da su puni mržnje, a ne ljubavi napram neprijatelju. Duh osvete, zlobe i gnjeva izviruje iz mnogobrojnih kršćanskih srdaca! Nimalo da paze na Isusovu zapovijed, na njegov veledušni primjer, pa hoće da se bratu svome osvete, a istodobno ufaju da će nebeski Otac njihove grijehe oprostiti. Lude li nade! — Promisli, kršćanska dušo, da nijesi i ti od onih, koji govore: Praštam, ali ne mogu zaboraviti, ne mogu pozdraviti ni govoriti sa svojim neprijateljem. Ako ovako govoriš i postupaš, ako ovakova čuvstva u svom srcu gojiš, da nijesi dalje Očenaša

molio, jer ovom Gospodinovom molitvom sam sebe, slijepče, osuduješ. Kažeš nebeskom Ocu: Oče, otpusti ti meni, kako i ja otpuštam svome iskrnjemu! Ti ne ćeš da otpustiš, ti ne ćeš da zaboraviš ni da oprostiš svome neprijatelju, pa nebeski Otac ne će ni tebi oprostiti. Ah pogledaj na raspetog svoga Otkupitelja, kojega su tvoji grijesi raspeli i umorili; pogledaj na svoju tužnu Majku Mariju pod križem, čija si jedinca umorio, a ipak i on i ona veledušno praštaju i zaboravljaju na ovo tvoje krvničko djelo, ako si spravan da i ti — bar za njihovu ljubav oprostiš i da se srdačno izmiriš sa bratom svojim, sa onim koji te je uvrijedio, ozloglasio, oštetio. I tako ili oprostiti ili vijekom osuden biti! Razmisli i odaberi!...

P r i m j e r. Ivan Tibaldeski, Askulan. imao je jedinog sina, vrijednog i kreposnog mladića, koji je bio ponos i utjeha svog plemenitog oca. Bio se već vjerio, te je utanačen bio i dan svečane ženidbe. No goleme nesreće! Jednoga dana javljaju kukavnom ocu, da su mu sina iz zasjede ubili! Na ovu crnu vijest gorko zaplače i u gnjevu svomu

zače krvavu osvetu. Naloži svojim podanicima, da ubojicu nađu i da ga predanj dovedu živa ili mrtva. Bi doista uhićen i doveden u Tibaldeskovu palaču, te se je ovaj veoma radovao, što će osvetiti krv svoga sina. Već je zgrabio bio mač, da ga nesretnom ubojici u srce usadi. U taj čas baci oko na sliku žalosne Marije, i mahom se zaustavi, zgrozi se na očigled nedjela, koje je nakanio bio da učini. Pade na koljena, i reče: *Marijo, što ja namislih? I ti si, Majko moja, imala jedinoga sina, kojega su ti okrutno umorili, a osvetila se nijesi. Na tvoj izgled i za tvoju ljubav ni ja se osvetiti neću, i ja veledušno praštam.* Isti čas pusti ubojicu slobodna. Tibaldeski blažen povrati se u svoju sobu i nu čuda! Nađe vlastoručno pismo svoga sina, gdje mu kaže: *Oče moj, Bog me je pomilovao i u ovaj čas u raj primio zato, što si ti oprostio mome ubojici, a tebe će na godinu obradovati, jer ćeš opet imati sina.* I doista žena mu na godinu porodi krasno dijete. — I ti, bogoljubna dušo, oprosti svome neprijatelju, a Bog će ti i na ovom svijetu dati utjehe i radosti; pa sada skrušeno i pouzdano Mariji reci:

M o l i t v a. Majko moja, takni ovo kamenito moje srce, koje je dosta mrzilo na svoga iskrnjega. Prosvijetli moju pamet, koja je u više prigoda osvetu snovala. A kako da se ja osvetim, kad se ti meni nijesi osvetila, makar sam ti nebrojeno puta Sina umorio i tvoje milosrdno srce ranio! Ah Majko! Ja praštam, dušom i srcem praštam svima onim, koji su me — ma bilo na koji način — uvrijedili ili oštetili; a ti gani Sina svoga, da oprosti sve moje opačine i da me svojim milosrđem nadari.

C v i j e t a k. Često opetuj: *Otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim!*

U z d a h. Zvijezdo jutarnja — moli za nas.

Dan XXIV.

Ljubi svoje siromaštvo.

Blažen onaj, koji gladuje i žeđa, kaže Isus. On je na dosta mjesta u sv. Evanđelju nazvao blaženima siromahe, s njima je najradije općio. Da siromaha pomogne, prvo je čudo učinio pretvorivši vodu u vino. Kad je

u svom neizmjernom milosrdu odlučio, da na svijet dođe, da čovjeka otkupi, za svoju majku odabrao je Djevicu, koja nije imala ni srebra, ni zlata, ni palača. Bila je puka siromašica; jedva da je imala kukavnu potleušicu, gdje da zakloni svoju glavu i da se Svemogućemu moli. On živi i pravi Bog, neizmjerno bogat, da dokaže koliko ljubi siromaštvo, porodi se, ne u kraljevskoj palači, a ni u udobnoj kući, već u živinskoj staji, bez kolijevke, bez povoja, i bez drugih potreba, da ga tužna Majka ovije. Blago Djetešce! Tek što se je rodilo mora bježati u Egipat, gdje je u tuđini sproveo svoje djetinstvo u najvećoj bijedi i siromaštvu. Uz svog hranitelja sv. Josipa, uz svoju Majku Djevicu, neumorno je radio i svojim se znojem oblijevao, da zasluži svagdanju hranu, a jednom samom riječju mogao je stvoriti, što je htio. Kad se je u tridesetoj godini svoga života dao na propovijedanje svoga božanskog nauka, samom je milostinjom živio On i njegovi učenici. Na drvetu križa gô je umro i u tuđu grobnicu bilo je položeno njegovo presveto izmrcvareno tijelo. Od prvog časa svog života do zadnjeg

disaja, a i poslije smrti, Isus je jasno dokazao, da mu je siromaštvo ugodno i milo, pa je učio i savjetovao svakoga, da siromaštvo ljubi i zavoli. — Kršćanska dušo, koja u siromaštvu živiš, razmišljajuć Isusovo siromaštvo, osokoli se, zahvali nebeskom Ocu, koji ti je uskratio zemaljsko blago jedino zato, da te obogati rajskom slavom. Siromaštvo je kraljevski put, koji ravno u raj vodi. Da, posut je dračama, ali će one drače na času tvoje smrti procvasti miomirisnim ružama, kojima će te sam Spasitelj u raju ovjenčati, i koje će na tvojoj glavi sveder svježe biti. — Valjda govoriš: Ne tužim se što mi Bog nije dao blaga u izobilju, ali se tužim, što višekrat nemam ni korice kruha da pružim svojoj gladnoj djeci, nemam čime da pokrijem njihovu golotinju! — Nije Bog okrutnik ni silnik; otac je najmilostiviji, a ti si njegovo stvorenje, njegov sin, miljenik njegov, pa ako ti za kratko vrijeme krati i najnužnije stvari, hoće da kuša tvoju ljubav, tvoju vjernost, da te poslije što obilnije nagradi. Prilagodi se dakle volji svoga nebeskog Oca, koji se više brine

za svoje stvorenje, nego majka za svoje rođeno čedo. — Ako je pak Bog u svojoj nedohitnoj namjeri odlučio, da sve dane svoga života provedeš u nevolji, u golotinji, u gladu; trpi, sinko, rado trpi za ljubav svoga Spasitelja, koji je, makar prebogat, za tvoju ljubav puno više trpio nego što ti trpiš. Zahvali neizmjernom Božjem milosrđu, što ti niječe ono, što bi te do vječne propasti dovelo. I bogatstvo i siromaštvo jednako prolazi; suze i nevolje isto tako prestaju. Trpi još koju godinu, a kad na drugom svijetu oči otvoriš, kako ćeš tada blagoslivljati Božje milosrđe, što te je siromahom stvorio! Ugledaj se u svoju siromašnu Majku Mariju, koja je siromaštvo ljubila svim žarom svoje prečiste i neoskvrnjene duše. U svojoj nevolji pred njom pokleknì i moli je suzama i uzdasima. Majka je, najmilostivija majka, pa će tebe, svoje dijete, utješiti, providjeti svim potrebama i osokoliti, da svaku nevolju rado trpiš za spas duše svoje.

Primjer. Godine 1857 u Acirealu u Siciliji, usnu u Gospodinu žena *Salvatora Lanza*, a na smrti ostavi svojoj jedinoj kćeri 6000 talijanskih lira. Malo poslije

Lanza se opet oženi, a da prisvoji ono 6000 lira, razglasi, da mu je kći šenula pameću, i da ju je poslao u ludnicu na liječenje. Nakon nekoliko vremena dao je razumjeti da mu je kćer u ludnici umrla. No gradsko redarstvo nanjuši, da je Lanza, iz pohlepe za blagom, svoju kćer sakrio u podzemno mjesto, da od gladi umre. Dođe tu odaslanik javne sigurnosti, da izvidi stvar, i doista nađe tužnu djevojku sasma golu. Ležala je na gnjojištu, punu svake gamadi, a izgledala je kao mrtvo nakazno tijelo. Ispraše je, očiste joj ljute rane, iz kojih su virili gadni crvi. Kad joj tako povrate nešto živcta, pripovjedi, da je već sedam godina, otkad je otac tu zatvorio, a da joj je okrutnik davao samo komadić kruha i malo vode. Ovaj krvološni stvor a ne otac, bio je pedepsan kako je zaslužio bio. — Evo, kršćanska dušo, što je kadar počiniti onaj, koji nije zadovoljan s onim što mu Bog daje, koji ne će da ljubi nevolju, siromaštvo. Da ti što slična ne počiniš, preporuči se svojoj Majci Mariji:

Molitva. Daj, isprosi nam, slavna Bogorodice, osobitu naklonost i ljubav za

siromaštvom, koje će nam sigurno otvoriti rajsku slavu. Raskošni život više ugada našem pokvarenom srcu i nepokornoj puti. Ti nam, Marijo, oči otvori, da vidimo vječnu propast, koju nam udobnosti otvaraju, te se u nju na vijeke ne sunovratimo.

Cvijetak. U nevolji reci: Blaženi, koji trpe i gladuju, jer će se nasititi i razveseliti.

Uzdah. Zdravlje bolesnih — moli za nas.

Dan XXV.

Bog nam je udijelio neizmjerno duhovno blago.

Toli je brojno i toli dragocjeno duhovno blago, koje smo od Boga primili i koje danomice primamo, da smo dužni sa svetim Bernardom uskliknuti: »Bog nas je ljubio i ljubi nas neopisivom, nedokučivom i neizmjernom ljubavi.« — Prvo i poglavito duhovno blago, koje smo od Boga primili, je katolička vjera, jedina prava vjera, van koje nema spasenja. Sv. Grgur Nazianžanin, razmišljajuć ovu znamenitu i najveću ne-

besku milost, uvjerava nas, da ne bi Bogu dovoljne hvale dali, da bi sve dane života klečeći molili i najoštriju pokoru činili. Ah grešniče brate, da bi mogao pojmiti, što znači roditi se u krilu katoličke crkve, u tvom bi srcu usplamtio oganj najživlje harnosti napram Bogu! Promisli na užasni potop, koji je Bog poslao bio za dobe Patrijarke Noja, kad se je u korablji spasilo samo osam duša! Katolička je crkva ona otajstvena korablja, u kojoj si se po osobitoj Božjoj milosti porodio i tako se spasio od užasnog potopa poganstva i poluvjerstva, u komu se topi veći dio ljudskoga društva. No i ako si se rodio u krilu katoličke crkve, rodio si se u grijehu, u Božjem neprijateljstvu. A pošto je Bog i tebe od vijeka zavolio bio, nije dao maha ljutoj smrti, da te stopro rođena umori, kako grijeh zaslužuje; već je tvoju dušu milostivo okupao u spasonosnoj vodi svetog krštenja, preporodio te je na novi život, na život milosti. Po svetom krštenju postao si njegov sin, baštinik nebeskog kraljestva, od kojega su otpali svi oni Anđeli, koji su se u raju uzoholili bili i koje Bog u pakao strmoglavi. — Ako nam

je sveto krštenje opralo dušu od istočnoga grijeha, nije u nama ugušilo klicu nagnuća na grijeh. Ostali smo Adamovi sinovi, skloni na svako zlo. A Bog u svom nedohitnom milosrdu za grijehe, koje bi mogli počiniti poslije krštenja, dao nam je drugo kupalište, sv. Sakramenat pokore, ispovijedi, po komu dobivamo izgubljeno Božje prijateljstvo i milost. — Pošto pak imamo dosta kivnih neprijatelja, koji nam o glavi rade, koji nastoje da nam dušu upropaste, Bog je svakomu od nas o bok stavio Anđela čuvara, da nas brani, štiti, i unutarnjim ganućem da nas upozori na grešne prigode, u kojima se nalazimo. Svemogući Bog zapovjedio je Anđelu svome, da sveđer uza te stoji na tvoju obranu; a tebi Bog zapovijeda, da slušaš svoga Anđela, da ne prezireš njegovih nadahnuća, da se pred Anđelom svojim ne usuđuješ učiniti, što pred samim Bogom učinio ne bi. — Radi ovih i mnogobrojnih drugih milosti, koje si od nebeskog Oca primio, kako mu odvraćaš? Kako ga slušaš? Kako svoju dušu čuvaš? Kako se sv. Sakramentima služiš? Kako svog Anđela častiš? Bog će te jednom, i to

brzo, razlog pitati za sve ovo. Nesretna tebe, potraješ li u nehajstvu, ostaneš li nevjeran. Tvoje muke u paklu bit će puno teže od muka, koje trpe svi oni pogani, koji nijesu osobitih milosti od Boga primili. Marija je sjajna zvijezda suncem zaodjevena. Njoj se preporuči, da rastjera tmine, koje su te zaokupile, da dalje ne ideš stazom propasti.

P r i m j e r. Blaž. Livinijo reda sv. Frane, bio je začeo pisati povijest Isusova djetinjstva, no preveć zaokupljen duhovnim poslovima, zanemari spomenuto djelo. On je toli žarko Mariju ljubio i vjerno služio, da je slavna Bogorodica često pohađala svog dragog Livinija, a sveđer je u naručju imala božanskog Djetića Isusa. Jednoga dana po običaju prikaže mu se Blaž. Gospa, a bez svog milog Isusa. To veoma ožalosti Livinija, koji reče Mariji: »Preslavna moja Majko, gdje si ostavila svoga Sina, Gospodina moga?« A Marija će mu: »On se je na te rasrdio, što si izostao u pisanju započetog djela njemu na slavu. Preuzmi dakle onu radnju, što će ti zaslužiti njegovo i moje pomilovanje i osobitu ljubav, a i mi-

lost da umreš kao mučenik jedine prave katoličke vjere, u kojoj si se po velikom Božjem milosrdu rodio.« — Tada Livinijo nastavi i dogotovi spomenuto djelo, pa prolićem krvi zapečati svoju vjeru i bi ovjenčan krunom rajske slave. — Da nijesi ni ti izostao u časti, u službi, u zahvali napram Bogu i Mariji, za svakovrsne milosti, koje si primio. Sada Mariji umiljato recimo:

M o l i t v a. Preslavna Bogorodice! evo pred tobom neharnih sinova. Na neizmjerna dobročinstva, koja smo od Boga primili, najgrdnijom smo neharnošću odvratili. Deder ukloni od nas, Marijo, kazne, koje smo zaslužili. Uteci se Svemogućemu, da svojim neizmjernim milosrđem očisti sve naše grijehe, i da nam toliku pomoć udijeli, da žarkom ljubavi i svetim življenjem naknadimo uvredu nanešenu njegovom božanskom veličanstvu.

C v i j e t a k. Izmoli danas tri djela Ljubavi.

U z d a h. Utočište grešnika — moli za nas.

Dan XXVI.

Grešnik i Božje milosrđe.

Čim si smrtno sagriješio, mogla je božanska pravda u onaj čas tvoju dušu na vječne muke osuditi, kao što zaslužuje svaki teški grijeh. Nije li zar tako Bog postupao sa nebrojenim grešnicima? Nije li sa svojim vlastitim Anđelima? Kad je sv. Bernardo razmišljao osudu oholih Anđela, roneć grozne suze, tužno je govorio: Ako Bog ni za jedan sami čas nije trpio svoje vlastite Anđele, koje je poslije grijeha odmah na vječni oganj osudio, koli je razložnije mogao to učiniti sa mnom, nevoljnim i prezrenim crvom? Ovako je naricao i govorio Bernardo, koji nigda nije ni pomislio na smrtni grijeh; a ti, kršćanska dušo, koja si nebrojene pute u blato grijeha zagazila, Boga pogrdila, svoju dušu okaljala i umorila, što bi ti imala kazati o sebi? Ah ti si stotinu i hiljadu puta zaslužila paklene muke; ti si hiljadu puta strijelama i gromovima oboružala Božju desnicu, da te upepeli! Svaki put kad si smrtno sagriješila, božanska je pravda izrekla bila svoju osu-

du, da te pakleni jazovi s mjesta progutaju. Ali u onaj isti čas pristupilo bi božansko milosrđe veleć: Smiluj se nesretniku! Istina je, teško me je uvrijedio, pogrdio je moj zakon, zanemario je svoga Stvoritelja, zaslužio je vječne muke, ali je ipak moje stvorenje, koje očinskom ljubavi ljubim. Daj mu nešto vremena, valjda će se opametiti, obratiti i pokoru činiti. Da, ovako je božansko milosrđe govorilo u nadi, da ćeš ti jednoć upoznati svoje grdne grijehe i svoju crnu neharnost; a ipak što si učinio? Kako si odgovorio prevelikom milosrđu svog nebeskog Oca? Ah na svoju sramotu moraš priznati, da si nemaran bio za spas duše svoje; moraš javno očitovati, da si ludo i drzovito odbijao Božju pomoć i njegova nadahnuća gušio, dočim si napredovao i napreduješ u grešnom i opakom životu. Doći se dan Božje osvete, i tada će proti tebi svjedočiti propovjedaonice, ispovjedaonice i crkve, što se nijesi odazivao božanskom milosrđu, koje te je zvalo i tražilo u spomenutim mjestima! — Jednom veliki milanski biskup sveti Ambroz propovijedajuć reče svojim slušaocima: Pravovjerni moji, onaj ljubežljivi božanski Gospodin, kojega smo toliko uvrijedili i prezreli, milostivo nas na pokoru zove. — Slušajuć ove same jednostavne riječi tako se onaj narod gane, da se širom crkve začu jecanje i gorki plač; svi su proštenje i milosrđe od Svemogućega prosili. — Ne će li zar onaj milanski puk na sudnjem danu mnoge osvaditi, što se nijesu ganuli ni obratili na mnogobrojne pozive, kad se je on na jedan sami poziv pokorio? I zaisto, koja su se čuvstva pokore pobudila u mnogim srcima na raznovrsne glasove Božjeg milosrđa! Pa i ti, je si li se ostavio grešnog puta, poganog općenja, crnih djela? Ah i ti, slijepče, i ti si se oglušio, ne ćeš da čuješ nebeskog Oca, koji te neprestano zove i moli, da se vratiš u njegovo krilo, da se vratiš na stazu spasenja? Preni se dakle iz svog užasnog drijemeža, osvijesti se na glas Božjeg poziva! Ako danas božansko milosrđe kuca na vrata tvoga srca, ako danas za tobom ide, da te zateče i zaustavi na rubu vječne propasti, možda sutra ne ćeš čuti milog glasa ljubavnika duše svoje, koji za tobom čezne i živo želi, da se vratiš u

njegov naručaj. Marija je Majka milosrđa; bježi u njezino krilo i moli je, da omekša tvrdoću tvoga srca, da ti isprosi dar pokore i suza, da okaješ prošle opačine, da te nebesko milosrđe primi u svoje majčino krilo.

P r i m j e r. Nekom mladom pustinjaku dodijala samoća i pokornički život, pa odluči da se vrati u svijet. U gluho doba noći ostavlja svoju pustinju i stade trkom bježati, bojeći se, da se njegovi drugovi ne sjete, da ga ne zaustave. No malo poslije čuje, da neko za njim ide. Preplašen, obazre se, da vidi ko ga slijedi, i nu čuda! Vidi Otkupitelja svoga naprćena teškim križem, koji mu rastuženim glasom dovikne: *Bježi, neharniče, bježi; ali moje milosrdno srce ne će te ostaviti; ono će te sveder tražiti i očinski opominjati, da se svijeta kaniš . . .* Ovo čudesno djelo Božjeg milosrđa uplaši mladog pustinjaka, srce mu gane, oči mu otvori, gorko zaplaka; onaj isti čas vrati se u pustinju i počne najpokornije živjeti, pa je pokorno i sveto umro. — Ovako i s nama postupa naš božanski Otkupitelj, kad ostavljamo pokornički život, kad se na grijeh vraćamo. Ne bježimo dalje od svoga Boga,

da nas jednom ne ostavi na putu grijeha i propasti! Bacimo se na zemlju pred milostivom Majkom Marijom, pa joj plačući recimo:

M o l i t v a. Smeteni, preplašeni na očigled naše crne neharnosti napram milosrdnom Bogu, ne znamo komu bi se utekli, ako ne tebi, premilostiva Kraljice, uzroče naše radosti! Nebrojeno smo puta zaslužili, da nas božansko milosrđe zanemari i odbaci. Mi smo griješili, strašno i teško smo griješili, a ni da smo promislili na rane, na krv, na muku Isusovu, koju smo mu griješeć okrutno ponavljali. A sada ganuti i pokajani k tebi dolazimo, tebe kao Majku svoju molimo: vodi nas do prijestolja vječnog milosrđa, s njime nas izmiri, da nam to bude zalog vječnog mira u raju.

C v i j e t a k. Preko dana često ponovi: *Isuse moj, milosrđe!* (Svaki put dobivaš 100 dana proštenja.)

U z d a h. Utjeho žalosnih — moli za nas.

Dan XXVII.

Pokornik i Božje milosrde.

Neizmjerno je Božje milosrde sa čovjekom, koji griješeć od Boga bježi, dok ga On na svim klancima, na svim putevima čeka, da ga opomene, da ga k sebi privuče, da ga obrati. A kad se grešnik svidi i pokajan vraća u krilo svoga Oca, tada njegova radost, njegovo veselje nema ni kraja ni konca. Pozivlje sve nebeske gradane, da se zajedno s njime vesele, da dadu izraza zadovoljstvu svoga srca. — Kaže neki sveti Otac, da se ne da opisati, da se pojmiti ne može koli zanosno i koli srdačno Bog grli i na svoje grudi pritiska grešnika, koji mu suzama pokajanja u krilo hrli. On isti govori u svetom Pismu: Kad se grešnik ostavi krivog puta, onaj isti čas ja ga primam u kuću svoju. Bile njegove opačine brojnije od morskog pijeska, od gorskog lista; bile najužasnije, najsramotnije i najstrašnije, tako ih zaboravljam, kao da ih ni počinio nije. Ni rodena majka ne raduje se povratku dragog i ljubljenog sina, kojega je već mrtva plakala, koliko se ja radujem,

kaže Bog, pokajanom grešniku. — Sve ovo i neizmjerno više čini božansko milosrde sa grešnikom, kad ispovijeda svoje opačine, kad ostavlja krive staze, kad suzama pokajanja briše svoje teške grijehe, kad iskreno odlučuje da se na onaj grijeh, na onu grešnu prigodu ne će vratiti, ma stalo ga i novca i časti, i muka i istog života. Pa ko bi smio u grijehu napredovati? Ko bi mogao svomu Bogu uskratiti toliku radost, na koju ima pravo bar za to, što je on za nas svoju krv prolio i na križu umro? — Kršć. dušo, što si odlučila? Kaniš li jednom zauzdati svoj otrovni jezik? ili ćeš ludo i dalje psovati Boga i njegove svetinje; krivo se prisezati; kaljati čast i poštenje svome iskrnjemu? Da ugodiš najmilostivijem Ocu, zar ne ćeš ostaviti onaj grešni odnošaj? U znak žive harnosti napram najvećem dobrotvoru, zar ne ćeš vratiti ono, što si prijevarom stekao? Da te milo i ljubljeno čeljade moli, bi li mu što uskratio, ma stalo te i žrtava i truda i troška? Ne zaisto! Pače bi i Boga uvrijedio, i dušu oskvrnuo! A tvoj Stvoritelj ni najmanje žrtve od tebe ne traži, već najmilijim izrazima moli te za

ono, što si dužan učiniti iz harnosti napram njemu, a takoder iz svoje vlastite koristi, radi spasa svoje jedine duše. Pa zar radi Boga i radi duše ne ćeš odustati od one osvete, od one putenosti? Sram te bilo! Svjedočit će proti tebi i nebo i zemlja, da si stvorenju ugađao, a svog nebeskog Oca zapostavljao i prezirao! — Ah ustani iz gliba svojih grijeha, otrgni se iz naručja svojih opačina; i kao sin odmetnik hrli u naručaj svog nebeskog Oca, koji se već raduje tvom povratku i rastvorenim te rukama čeka, da te ogrli, da ti dade cjelov mira, da ti povrati izgubljenu haljinu svoje milosti i prijateljstva. Anđeli i čitav nebeski dvor vesele pjesme poje i uzveličavaju neizmjerno Božje milosrđe radi tvoga povratka. Marija te velikim zadovoljstvom na svom prijestolju čeka, da te svome Sinu predstavi i da te njegovom milosrđu preporuči. Ne uskrati Bogu, ne uskrati Mariji ni cijelom nebu toli željkovanu radost i veselje.

Primjer. Jednoć se predstavi svetom Vincencu Fereriju veliki razbojnik, i vrućim suzama zamoli, da ga ispovijedi.

Uvidiv Svetac tekom ispovijedi, da mu je pokajanje iskreno i živo, odriješi ga i naloži mu oštru pokoru za punih sedam godina. Razbojnik nije bio zadovoljan s tom pokorom, on je želio i dulju i oštriju. A Svetac, vidiv preveliko, vanredno njegovo skrušenje, snizi mu pokoru od sedam godina na tri sama dana. Na to razbojnik stade gorko plakati, a sv. Vincenco i trodnevnu pokoru ukine, te mu naredi *jedan sami Očenaš i Zdravu Mariju*, makar su bile velike i strašne njegove opačine. Dok je ovu malenu pokoru razbojnik ispunjao, toli se silno skrušenje i toli živo pokajanje pobudi u njegovom srcu, da se je mrtav srušio pred noge svog ispovjednika. Slijedeće noći vidi Svetac dušu onog sretnog pokornika, koja je već uživala rajsku slavu. — I ti se pokori, bogoljubna dušo, Bogu se iskreno obrati, a Bog će svojim milosrđem izbrisati sve tvoje grijehe, ma bili oni nebrojeni, bili najužasniji. Marija je Majka milosrđa, njoj se uteci, njoj ponizno reci:

Molitva. Moji svagdanji grijesi već su mi savjest uspavali, a srce okamenili,

pa ne znam ni skrušeno uzdahnuti, ni pokornim djelima Bogu se vratiti! Kukavno je stanje moje duše! Tebi se, Marijo, utječem, Tebi, Majci pravog milosrđa i pokorno molim: Omekšaj tvrdoću moga srca, preni zadrijemalu moju dušu, da ustane iz gliba svojih opačina, da se svomu Stvoritelju istinito obrati. Što ja ne smijem, Ti, Majko, reci. Daj da se mojim obraćenjem razveseli njegovo očinsko srce, neka se uzveliča njegovo milosrđe, neka se obraduje tvoja presveta duša s novog obraćenog grešnika.

C v i j e t a k. Izmoli *3 Očenaša* za obraćenje otvrdnutih grešnika.

U z d a h. Pomoćnice kršćana — moli za nas.

Dan XXVIII.

Velika Isusova ljubav u ustanovljenju Oltarskog Sakramenta.

Da donekle upoznaš preveliku Isusovu ljubav napram tebi, razmišljaj, kršć. dušo, svoga Otkupitelja na posljednjoj večeri. Prispjelo je vrijeme da ostavi ovaj svijet,

kupi oko sebe svoje mile apostole, te im žalosnim srcem kaže: *Ah! željno sam očekivao, dragi moji, da ovaj Vazam s vama blagujem prije nego pođem k svom nebeskom Ocu.* — A zašto je naš slatki Isus želio, da s njima Vazam blaguje? Da i njima i nama dade najveći dokaz svoje goruće ljubavi. Pošto vidljivo nije mogao ostati na svijetu, njegova svemoguća ljubav iznađe put, kako da otajstvenim načinom tu bude. One slavne, a ujedno i užasne noći ustanovi Sakramenat svoga tijela i svoje neprocijenjene krvi, i tako pod obličjem posvećena kruha i vina — pravi i živi Bog i čovjek — nahodi se danom i noću ovdje na zemlji, po čitavom svijetu, u svakom gradu, u svakom i najmanjem selu, gdje se čuva presv. Oltarski Sakramenat, gdje se sveta misa služi. O čudo prežarke ljubavi našeg Spasitelja Isusa! Ah čudite se nebesa, čudite se anđeoski duhovi, čudite se sva stvorenja! — Evo, grešniče, koliko te je Isus ljubio! Dok si ti sa svojim grijesima nastojao sa Judom da ga izdaš, On je mislio, kako da svega sebe za tvoju ljubav žrtvuje, kako da s

tobom ostane na svijetu. — A zašto je Isus toliku ljubav tebi iskazao? Da i ti njega obljubiš, da ti njemu žrtvuješ sve što je tvom pokvarenom srcu ugodno, a što nije njemu po volji, što vrijeda njegovo veličanstvo a tvoju dušu upropašćuje. I tako Isus pita i zahtjeva od tebe samo ono, što je na korist tvoga spasenja. I tu izvire živa njegova ljubav napram tebi. A gdje je tvoja ljubav napram Svetotajstvenom Isusu? On je ostao na zemlji radi tebe, pa želi da se s tobom često sastane. Čeka te u onom svetohraništu. A ti, neharna dušo? Ah ti nigda ili rijetko da svog svetotajstvenog ljubavnika pohadaš, makar znadeš da njegovo preljubežljivo srce neizmjerno za tobom čezne i gine. Pa osim tvoje neharnosti, koja se opaža u tvom nemaru, da bi ga češće pohodio i onda kad si iz dužnosti u crkvi, tako se nehajno vladaš, tako nepristojno i nebogoljubno pred njime stojiš, kao da ga tu i nema. Okrećeš se tamo i amo, razgovaraš se, upireš svoje oči, kamo ih nebi imao upirati, kradeš mu čast i poklon, koji mu duguješ, i na koji ima pravo kao Bog, kao Stvoritelj i Otkupitelj tvoj. Gdje je dakle, neharniče, tvoja ljubav, priznanje i zahvalnost, koju si dužan iskazati svom božanskom zaručniku? Pa zar da će ti Marija očitovati svoju materinsku naklonost i ljubeznost, kad se ti hladno i nemarno vladaš sa njezinim Sinom u Sakramentu ljubavi? Ah nemoj tako dalje postupati, več odluči da ćeš svoga Isusa često pohadati u Svetotajstvu oltara, da mu svoju ljubav iskažeš, i da mu nadoknadiš uvrede, koje u ovom Sakramentu prima, toli od tebe koli od mnogih drugih neharnih kršćana. Tada će Marija tebe na osobiti način zavoljeti, uzljubiti i svu svoju materinsku skrb i brigu uložiti za tvoje posvećenje.

P r i m j e r. Blažena Kristina plemenite obitelji Viskonti, bila je od svojih roditelja najkreposnije uzgojena. Kao nejaka djevojčica nimalo nije marila za sjaj svoje bogate kuće, a svjetovne je zabave dušom i srcem prezirala. Neopisivim žarom svog nevinog srca zaljubi se u propetog Isusa. kojega odabra zaručnikom duše svoje, pa je veledušno odbila zaruke plemenitih mladića. Dobar dio dana u crkvi bi pro-

vela pred svojim nebeskim ljubavnikom u presv. Oltarskom Sakramentu. Uzdasi, suze i najganutljivije riječi, bile su joj neprestana molitva, koju je živom Bogu upravljala, žrtvujuć mu sve zemaljske slasti. Oštrom je pokorom propinjala svoju djevičansku put u zahvalu za njegovu žarku ljubav, koju je ljudskom rodu iskazao ustanovljenjem presv. Sakramenta. Kristina je vruće Mariju molila za milost, da se što prije u raju združi sa njezinim Sinom, svojim preljubljenim zaručnikom. I Marija rado usliši njezinu želju. U 22 godini svog svetog života poleti u krilo svog božanskog ljubavnika, s kime će do vijeka kraljevati. — I mi dušom i srcem ljubimo Isusa u Oltarskom Sakramentu; češće ga pohađajmo u crkvi, gdje iz ljubavi utamničen stoji. Tada će Marija svoje molitve s našim molitvama združiti i svaku nam milost postići.

M o l i t v a. Marijo, ti si najsavršenija učiteljica svake kreposti. Dok si na svijetu bila, postojano si pohađala svog milog Isusa, sakrivena pod obličjem posvećena kruha, uzveličavala njegovu ljubav i milosrđe napram ljudima. Ah Majko, nauči

nas ljubiti Spasitelja svoga! Daj da zamrzimo na svijet i na njegova raskošja, a da u slatkom Isusu tražimo sve što naše srce može zaželjeti i što nas jedino može blaženima učiniti.

C v i j e t a k. Danas pohodi Isusa u presv. Sakramentu, te *izmoli 3 Očenaša i 3 Zdrave Marije* za sv. Duše u Čistilištu.

U z d a h. Kraljice anđela, moli za nas.

Dan XXIX.

Isusovo Tijelo božanstvena hrana naše duše.

Nije Isus ustanovio oltarski Sakramenat samo za to, da među nama ostane, nego još i zato, da se združi s našom dušom; pa ga je i ustanovio pod obličjem kruha i vina, da ga radije i slobodnije primamo i blagujemo. Na onoj slavnoj večeri, pruživši svojim učenicima posvećeni kruh i vino, reče: *Uzmite i blagujte, ovo je tijelo moje.* Što je njima rekao, to je i svim pravovjernicima govorio. Ovu svoju želju, On je u sv. Evanđelju na dosta mjesta oči-

lovao: *Ko blaguje moje tijelo i pije moju krv, bit će u meni, a ja u njemu; imat će život vječni.* Onima, koji ga blaguju, obećaje vječni život; a onima, koji ne će da blaguju njegovo tijelo ni da piju njegovu krv, prijeti i kaže, da ne će imati s njime dijela u raju. Ah prežarka je, čudnovata i neopisiva Isusova ljubav, kad toli živo želi, da ga jedemo, da se sastane s dušom našom, da se s njome stopi u jedno samo srce! Razmišljajuć ovaj toli čudnovati način, koji je sama ljubav Božja mogla iznaći, da se sa svojim stvorenjem najuže sdruži, čije srce da ne usplamti žarkom ljubavi napram presvetom Isusovom tijelu? Čija duša da za njim ne čezne danju i noću, da se što češće s njime spoji, da ga uživa i miluje? A ipak što se vidi danas u svijetu? Ah! niko ne bi vjerovao, da na svoje vlastite oči ne vidi, koliko je nehajstvo zavladalo u svijetu napram Isusovom tijelu, napram ovom svetom sdruženju sa svojim Stvoriteljem i Bogom! Neki imadu stotinu izlika, da se opravdaju, što ne dolaze na svetu pričest, valjda ni jedan sami put u godini! Slađe im je u naručju vraga pa-

klenoga nego u krilu svoga Isusa, koji živo želi, da se s njima sastane, da im razdriješi uze grijeha, da ih tješi i pomaže i da im bude zalogom vječnog blaženstva. — Ima duša, koje češće blaguju ovaj kruh života, ali u svetosti nimalo da napreduju. Hladna im je i duša i srce, kad Isusa u prsi primaju. Misli su im rastrešene, zemaljski ih poslovi zaokupljaju, nema u njima žarke ljubavi prama Bogu ni prama iskrnjemu, a moguće da im u srcu tinja i vatra mržnje, zlobe, nenavidosti. Hodeć k svetom oltaru dušom okaljanom teškim grijehom, mjesto na spasenje primaju na osudu ovaj anđeoski kruh; lijek u otrov pretvaraju; svetogrdnici padaju u pandže đavla paklenoga! Oh kolike sotona vara i vuče do Isusove trpeze na svetogrdnu pričest! — A ti, kršćanska dušo, lijevaj gorke suze nad tolikom slijepoćom svoga iskrnjega, koji smije obeščastiti preslavno tijelo tvoga Gospodina! Živo mrzi na ovu groznu zloću; pripravi dušu i srce svoje što je moguće kreposnije: istrijebi iz njih sve što Isusu ugodno nije, pa ga dubokom poniznošću i gorućom ljubavi primi, da

nadoknadiš uvrede koje mu nanose svetogrdnim pričestima. Moli svog božanskog gosta, da prosvijetli sve nesretnike koji su ga toli užasno pogrdili, neka im milosrdan bude. Prije nego pristupiš da blaguješ tijelo Isusovo, Marjju moli, da očisti i raspali tvoje srce serafinskom ljubavi, da ga sveto primiš, njemu na slavu, sebi na posvećenje i spasenje.

P r i m j e r. U Carigradu jednom se je običavalo tražiti u školi nevinu dječicu, da pojedu posvećeni kruh i da popiju posvećeno vino — krv i tijelo Isusovo — što bi ostajalo nakon pričesti, koja bi se pravovjernima podjeljivala. Jednoga dana, — god. 552. poslije Isusa, Bog dopusti da se jedno židovsko dijete pomiješa sa katoličkom djecom. Kad se to dijete povrati kući, otac ga upita zašto je zakasnio; a sin mu prostodušno pripovijedi, gdje je bio i što je s kršćanskom djecom jeo. Otac se strašno razsrdi, zgrabi svoga sina i vezana ga baci u svoju vlastitu raspaljenu peć. Tužna majka plačuć je obijala ulice grada da ga traži, jer nije znala što joj je od djeteta. Nakon dugog i zaludnog istraživanja, vrati se kući, te plačući i naričući prođe mimo spomenute peći. Dijete ču majčino jecanje, pa je iz plamena zazva. A ona brzo rastvori vrata peći, i nu čuda! Ugleda svoje milo dijete posred gorućeg ognja, te ga pomoću nadošlih izvadi čitava i zdrava na svoje neopisivo veselje. Upita majka sina, kako je tako dugo u plamenu živ ostao i tko ga je tamo bacio. Sin pripovjedi sve što se je dogodilo, i kako je neka žena oko njega oganj vodom gasila i krasnim ga jelom hranila. Ovo čudo gane i zadivi cijeli Carigrad. Majka i sin zagrliše katoličku vjeru, a car Justinijan osudi oca na smrt radi počinjenog zločina. *(Crkov. povj. g. 552.)* — Bez dvojbe Marija je bila ona milosrdna žena. No, ako je na toli čudnovati način pomogla djetetu, koje se je pričestilo, a da nije znalo ni što čini ni što prima; koliko li će neizmjerno više nastojati, da kršćanska duša, koja se sveto pričešćuje, ne upade u plamen ognja paklenoga.

M o l i t v a. Neoskvrnjena Majko utjelovljenog Boga! Uzbudi u našim srcima svetu želju za Isusovim tijelom, da ga una-

prijed češće blagujemo, kao što si ti, Marijo činila, dok si na svijetu bila. Ah naše dosadanje nehajstvo izazvalo je na nas vječnu osudu! Evo nas, milostiva Gospodo, odlučnih, da odsele tvojom pomoću što kreposnije i dostojnije pristupamo na božansku trpezu, da se posvetimo i spasimo, na što se pouzdano nadamo po tvom utočištu i zagovoru.

Cvijetak. Pričesti se što prije, i svu pomnju uloži, da ti priprava bude vanredno sveta.

Uzdah. Kraljice Djevica — moli za nas.

Dan XXX.

Neopisiva radost duše kad u raj ulazi.

Iza kako duša u mukama čistilišta izbriše sve svoje opačine; iza kako zadovolji pravdi Božjoj za sve svoje grijehe, njezin je Anđeo čuvar vodi iz onog mjesta ljutih muka u slavni i blaženi raj. Čim iz čistilišta izađe, obasja je nebeska svjetlost tako, da sijeva kao žarko sunce. Čim stupi na rajska vrata, obuzme je prekomjerna radost, što je napokon prispjela u nebesku

slavu, za kojom je uzdisala, trudila se i mučila, suze ronila, velikih muka i nevolja pretrpjela. Kad ugleda sjaj, veličanstvo i neizmjernu ljepotu onog vječnog prebivališta, sa sv. Ignjacijem kliče: Oh! koli je nevoljna, kukavna i tužna zemlja prama raju! Kako može kršćanin zemlju obljubiti, za njom ginuti, a zaboraviti na ovu palaću živoga Boga, koja svakim blagom obiluje? — I dok se duša divi i čudi sjaju i bogastvu kuće Božje, kupe se Anđeli i blaženi, koji se s njome vesele i raduju. A kako i ne bi? Veliko je slavlje u nebu, kad se grešnik Bogu obraća, a koli veće mora da bude, kada duša tu sretno dopre da Svemogućega na vijeke blagoslivlja i uživa? — Nakon tolikog veselja, radosti i zadovoljstva vode je blaženi duhovi k prijestolju milostivog Isusa i k onom slatke Marije. Ko da opiše, ko samo da pojmi raskoš i zadovoljstvo, koje kuša ona blažena duša, kad ugleda prenježno i premilo lice Isusovo i slavne Bogorodice Marije? Isus i Marija obasiplju je nebeskim darovima, najslađim je imenom nazivlju i ljubazno grle, pa je obojica predstavljaju nebeskom

Ocu. Pred prijestoljem nebeskog veličanstva toliko blaženstvo ona čestita duša osjeća, da ne zna, što da reče, ni kako da Svevišnjem zahvali na očinskoj ljubavi, dobroti i milosrđu. A On joj u zanosu svoje očinske ljubavi veli: Dođi, golubice moja, prijateljice moja, ljubljena moja kćeri, željo srca moga, dođi da te okrunim, da vijekom budeš s nama čestita i blažena. Ljubežljivo je grli, cjelov joj mira daje i polaže ju na prijestolje, koje je zaslužila po cijeni Isusove krvi, te po svojim djelima i nevoljama kršćanskom strpljivošću podnesenim. — Oh raju, oh nebeski Sijone! kako si krasan, veličanstven i blažen, a kako ih malo za tobom uzdiše, malo ih je koji se trude da te osvoje! — Kršćanska dušo, zaljubi se u prelijepu i prebogatu palaču svoga Boga! Često razmišljaj, kako znaš i možeš, uživanje i blaženstvo, u koje ćeš zaroniti, kad uniđeš u dvoranu nebeskog Jeruzalema! Zamrzi na svijet, na njegova raskošja, a samo za rajem čezni i gini. Sve muke, sve žalosti ovoga svijeta ništa su spram uživanja, koje te čeka kod tvoje kraljice, premile Majke Marije. Rođena si, da Boga vijekom uživaš; Isus je muku i smrt pretrpio da ti raj zasluži. Kako bi dakle luda bila kad bi za časoviti i prolazni užitak izgubila svoga Boga, blaženstvo neopisivo i nedokučivo. U Bogu ćeš naći i uživati neizmjerno više nego što možeš i pomisliti, jer oko nije vidjelo, uho nije slušalo, srce nije zaželjelo, što je Bog u nebu pripravio onima, koji ga ljube i vjerno služe, kaže apostol Pavao. Marija, tvoja mila Majka, čeka te u svom kraljestvu da te ovjenča, da budeš ujedno s njome blažena i čestita do vijeka.

Primjer. Sveti Adrijan, prije nego što dade svoju krv i svoj život za Isusovu vjeru, bio je poganin i vojnik za vrijeme okrutnog Dioklecijana. Opazio je jednoć dosta kršćana veselih i radosnih sred strašnih muka, na koje ih je opaki car osudio, slušao je, kako slave svoga Boga, kad im je bilo naricati i suze roniti zbog ljutih boli, pa zadivljen i začuđen upita jednoga od svetih mučenika: »Kako možeš biti veseo i zadovoljan posred tolikih jada?« A on će njemu: »Mi smo veseli i radosni neka užasne muke trpimo, jer nas tješi i

pomaže naš svemogući Bog Isus, koji svojim sljedbenicima za prolazne patnje daje vječno i neopisivo blaženstvo rajske slave.« Začuđen Adrijan na ovaj odgovor i i ganut božanskom milosti, dade se poučiti u Isusovoj vjeri i velikim veseljem svoga srca primi sv. krst. Pretrpi ljutih muka i svojom krvi zapečati svoju vjeru u jedinoga pravoga Boga te sretno dođe do raja. — I ti, grešniče, ako hoćeš u raj uljesti, trpi nevolje i žalosti ovog prolaznog života. Ne traži od tebe Bog, da krv proliješ, već samo da ga nad svakom stvari ljubiš i njegov zakon da čuvaš. Marija je kraljica rajske slave; služi je kao vjerni podanik na zemlji, pa ćeš je stalno u raju blagoslivljati.

Molitva. Angjeoska kraljice! neka smo uvjereni, da je raj naša otažbina, ipak smo nepametni na nju zaboravili. Zemlju smo obljubili, dali smo se na službu opakog svijeta, ginemo za njegovim prolaznim uživanjem, a vječno smo uživanje zapostavili. Ah radosti i utjeho naša, djeliteljice nebeskih milosti, toliku nam jakost udijeli, da svladamo sve poteškoće, da uzljubimo križ

i nevolje, jer će nam samo one rastvoriti vrata slavnog Siona.

Cvijetak. Udijelite siromahu zadužbinu. To je ključ, koji otvara rajska vrata.

Uzdah. Kraljice mira — moli za nas.

Dan XXXI.

Sveđer časti i služi Majku Božju, da ti bude obrana na smrti.

Nije dosta početi, valja, kršć. dušo, u dobru ustrajati, da se spasiš. To od nas zahtijeva preslavna Bogorodica, da zaslužimo naslov njezinih pravih slugu, vjernih bogoljubnika i dragih sinova. — Evo nas posljednji put ovoga mjeseca sakupljenih oko svoje Majke, da joj iskažemo ljubav, odanost, privrženost i zahvalnost. No sa Svibnjem mjesecom neka ne prestanu naprama njoj čuvstva našeg štovanja, naše podaničke službe i sinovskog pouzdanja. Sveta nam je dužnost sve dane života svoga posebnim načinom njoj se utjecati i nju častiti kao Božju Majku i Majku našu, koja nam je dala, a i danomice daje dokaza

svoje majčine ljubavi. To traži naša vlastita korist; to Marija živo želi, da budemo imali pravo na njezino pomilovanje, da nas žalosne razveseli, nesretne usreći, progonjene brani, napastovane čuva, nevoljne pomogne i providi nam ono, što nam je za života potrebno. — No što nam na srcu ima najviše ležati i dovesti nas na postojanu bogoljubnost napram Bogorodici svetoj, jest potreba njezine osobite obrane na strašnom času smrti, kad nam se duša bude sa tijelom dijelila. Da Marijinu obranu u onom času zaslužimo, nema sigurnijeg sredstva ni uspješnije molitve do Ružarija svetoga. Budemo li pokornim srcem i čistom dušom svaki dan molili barem treći dio sv. Ružarija; budemo li danomice do 50 puta Mariji govorili: *Moli za nas grešnike, sada i u vrijeme smrti naše*, kako da u onaj ozbiljni čas zapusti duše otkupljene krvlju svoga Sina, za koje je i ona tolikih jada i čemera pretrpjela? Ah ne, Marija ne će i ne može to učiniti; njezini smo, i ako neharni sinovi, jer nas je Isus, na križu viseći, njoj preporučio. A i ona je kazala, da je bogoljubstvo spram njezinog Ružarija biljeg vječnog

spasa. — Neka nikoga ne plaši ni množina ni težina njegovih grijeha. Marija je svetoj Brididi kazala: *Ja ne gledam na grijehe, koje je počinio onaj, koji hoće da mi odsele iskreno služi, jer me zazivlju, a i jesam Majka milosrd.* A sveta crkva vapije: *O milostiva, o dobrostiva, o slatka Djevo Marijo. — Utočište grešnika, moli za nas.* — Kaže sveti Bernardo: *Marija je ona sretna korablja, u koju ko uđe, sigurno će doći do luke spasenja. — Bogoljubnost spram Marije, znak je vječnog spasa. — Ako sam pravi Marijin bogoljubnik*, kaže sv. Alfonso, *stalno ću u raj. — Tolika je dobrota i mogućstvo Marijino*, veli sv. Brigida, *da bi i samom Luciferu proštenje postigla, kad bi joj se preporučiti mogao.*

Kako bi dakle i najveći grešnik na smrti drhtao i plašio se, ako se je grijeha ostavio, ako Mariju časti i njoj se preporučuje svetim Ružarijem? Ah u onaj odlučni čas ona se nađe oko postelje svog umirućeg bogoljubnika; muke mu blaži, srce mu miri, tjera neprijatelje duše njegove i takvu mu nadu u srce ulijeva, da se k njoj pouzdano utječe, kakvu i majčino krilo sla-

bom i nejakom djetetu. — Odluči se dakle, bogoljubna dušo, na postojanu pobožnost napram Blaž. Gospi. Nju moli, nju vapi kroz sve dane svoga života; u njezino svemoguće utočište postavi sve svoje nade. Ona će sveđer s tobom biti; pod njezinim plaštem siguran ćeš počivati; svakoj će tvojoj potrebi doskočiti. *Kad je Marija s nama*, kaže sv. Antonin, *ko da nam naudi?* Nitko! Ona će i Božju ruku razoružati, da nas njegova pravda ne stigne. Ona će utažiti rasrđenog Suca, da nam milosrdan bude. Ah ljubimo Mariju, molimo Mariju, vapimo i sveđer prizivajmo ovu našu slatku Majku, širimo bogoljubnost njezinog Ružarija, pa ćemo u krilu toli ljubežljive Majke slatko usnuti, da se u raju probudimo.

P r i m j e r. Adolfo, knez Alzacije, bio je za neko vrijeme zaboravio svoje kršćanske dužnosti i spas duše svoje. No Bog mu se smilova, svojom ga milosti prosvijetli i srce mu takne; obrati se, ostavi svijet, njegov sjaj, njegove naslade, i pođe u redovnike. Često bi ponavljao učinjeno obećanje, da će do zadnjeg časa svog života Mariju ljubiti i služiti. Posljednjih dana svoga vijeka, jako se uznemiri i preplaši na očigled skore smrti i svojih starih grijeha, te poče dvojiti o spasu svoje duše. A Marija, da utješi i umiri svoga bogoljubnika, prikaza mu se u pratnji mnogih Svetaca, svojom ga rajskom ljepotom obradova i osokoli veleć mu: *Moj predragi Adolfo! ti si moj, meni si se posvetio, pa zašto bi se smrti plašio?* Ove mile i slatke riječi slavne Bogorodice napuniše Adolfovo srce blaženstvom i neopisivom ugodnošću. Zadnjom svojom snagom baci se u Marijin naručaj i u onom zanosu ljubavi izdahne. — Sretne li i čestite smrti! — Evo bogoljubna dušo, kako umiru oni, koji se Mariji posvećuju, koji Mariji sveđer vjerno služe i nju srdačno ljube. I ti, posljednji dan ugodnog mjeseca Svibnja, dušu, srce i svega sebe svojoj nebeskoj Majci posveti, da te tješi i pomaže, da te pod svojim okriljem drži, te joj ponizno reci:

M o l i t v a. Preslavna Djevo Marijo, Majko Božja i moja premilostiva Majko, evo me grešnika, prostrta u prahu svoga ništavila, pred živim Bogom, pred nebom i pred svijetom, iza kako sam te — i ako slabo i rastrešeno — cijeli ovaj mjesec što-

vao, tvoje hvale pjevao, i danas po tvojim blagoslovljenim rukama primio tvog božanstvenog Sina u Sakramentu Oltara. Posvećujem ti, Kraljice neba i zemlje, svoju dušu, svoje srce, svoju pamet i svega sebe. Divna Gospodo, Majko svakog milosrda, ne odbaci me od sebe. Tvoj sam, Majko, i ako neharni sin! Primi ono, što sam ti poklonio i smatraj me svojim, pa me čuvaj, tješi, pomagaj i sokoli u ljutoj borbi sa neprijateljima moje duše. Spomeni se mukâ, ranâ, krvi i strašne smrti, koju je tvoj božanstveni Sin za moju dušu pretrpio. Spomeni se svojih jada, boli, nevolja i gorkosti, kojima je zbog iste svrhe napunjeno bilo tvoje prečisto srce, pa me vodi putem spasa, neka tvojim materinskim nastojanjem dođem do neba, do uživanja rajske slave, gdje ti gospoduješ i kraljuješ. Tako budi.

C v i j e t a k. U svakoj grešnoj prigodi, u svakoj nevolji reci: Milostiva Gospo, Majko moja, spomeni se da sam tvoj. Pomozi me i čuvaj, da grijeha ne počinim, da Boga ne uvrijedim, da se spasim.

U z d a h. Kraljice svih Svetih — moli za nas.

II. dio

Pjesme Blaženoj Djevici Mariji

Kraljice Presv. Ružarija,
moli za nas!

I.

Zdravo djevo . . .

Zdravo Djevo, svih milosti puna,
Vječnog sunca ogrnu Te sjaj,
Oko čela zv'jezdana Ti kruna,
Ispod nogu stenje pakla zmaj!
Rajska Djevo, Kraljice Hrvata,
Naša Majko, naša zoro zlata,
Odanih Ti srca primi dar,
Primi čiste ljubavi nam žar.

Blažena si, jerbo sva si čista,
Zmijin dah ne okuži Ti grud!
Zv'jezda sreće i nami da blista,
Noći gr'jeha mrak rasprši hud!
Rajska Djevo, Kraljice Hrvata,
Naša Majko, naša zoro zlata,
Odanih Ti srca primi dar,
Primi čiste ljubavi nam žar.

Hrvat za Križ bojak bije sveti:
Vodio ga liljan — barjak tvoj!
Nova neman Križu časnom pr'jeti:
Silna Djevo, na braniku stoj!
  Rajska Djevo, Kraljice Hrvata,
  Naša Majko, naša zoro zlata,
  Odanih Ti srca primi dar,
  Primi čiste ljubavi nam žar.

Nevjera se od Isusa d'jeli,
Na puk Božji sipa str'jelâ roj;
Ti nad nama plašt razastri b'jeli,
Brani, Gospo, brani narod svoj!
  Rajska Djevo, Kraljice Hrvata,
  Naša Majko, naša zoro zlata,
  Odanih Ti srca primi dar,
  Primi čiste ljubavi nam žar.

Kad nam oko zadnju suzu roni,
Zadnji borbe zahvati nas val:
Na grud svoju, Majko, nas prisloni,
Na nebeskog doma nosi žal!
  Rajska Djevo, Kraljice Hrvata,
  Naša Majko, naša zoro zlata,
  Odanih Ti srca primi dar,
  Primi čiste ljubavi nam žar.

II.

O Marijo, zv'jezdo mora.

O Marijo, zv'jezdo mora,
Sv'jetli nama do na kraj,
Preko Tvoga zagovora,
Daj nam doć u vječni raj.
  O Marijo, l'jep si cv'jet,
  Tebe štuje c'jeli sv'jet.

Primi nas, o Majko, primi
Pod okrilje milosti,
S duša naših b'jednih snimi
Breme svake grešnosti.
  O Marijo, l'jep si cv'jet,
  Tebe štuje c'jeli sv'jet.

Brani našu domovinu
I hrvatski narod vas,
Daj, da jadi svi ga minu,
Daj mu sreću, vječni spas.
  O Marijo, l'jep si cv'jet,
  Tebe štuje c'jeli sv'jet.

III.

Kraljice smožna.

Kraljice smožna, Majko pobožna,
Djevo Marijo, kak' l'jepa si.
Glada i kuge, vojske i tuge
Čuvaj i brani, moli za nas!
Premila ružice, preslatka Djevice,
Ti čuvaj nas.

Bolesne l'ječiš, žalosne tješiš,
Marijo Djevo — utješi nas.
U zadnji on čas — Ti primi duh naš,
Majko Marijo, o spasi nas!
O, Majko, ljubljena, od svih nas čašćena
Usliši nas.

IV.

Lijepa si lijepa . . .

L'jepa si l'jepa, ružo Marijo,
Tebe v'jek časti rajska družina,
Anđeli l'jepo pjevaju,
Tebi čast v'jekom davaju.

Pogledaj na nas, milena mati,
Svrni na nas pogled svoj zlati,
Usliši nas, o majčice,
Ne odbij svoje dječice.

Ti si nam zv'jezda, jedina nada
Posred zemaljskih tuga i jada,
Koji se Tebi utiče,
Utjehu slatku naći će.

Ti si nam vrutak milja i sreće,
Koji Te zove, propasti ne će,
Koji Te ljubi, Ti ćeš mu
Pribavit slavu nebesku.

Prejasna zv'jezdo, sv'jetli nam, sv'jetli,
Ti nam daj sretno u raj dospjeti,
Tad ćemo v'jekom s anđelim,
Majčice, Tebe častit mi.

V.

Djevice nevina . . .

Djevice nevina, Majčice blaga,
Pogledaj ovaj nevoljni svijet,
Koji Te zaziva, Majčice draga,
I moli za Tvoj zagovor svet.

Ah! ne ogluši se, uslišaj, Djevo,
Ponizne molbe, smjerni nam glas,
Zaštiti b'jedne, grešnike evo,
Što pomoć ištu u ovaj čas.

Ljubljena Djevice. Ti srećo naša,
Gdje put je pravi, vodi nas v'jek,
Molba nek sveta Tvoja donaša
Blagoslov svima, bolnima l'jek.

Prečista Djevice, Isusa moli,
Da nas po smrti, primi u raj,
Da nam za patnje suzne te doli
Ud'jeli svima nebeski raj!

VI.

O Marijo mila . . .

O Marijo mila, mi sada smo tuj,
Usliši nam pjesmu, daj vapaj nam čuj!
Na putu života križ čeka nas ljut,
Daj, Majko, nam kaži Ti u nebo put.

Pokazuj nam stazu, kud stupo Sin Tvoj,
Gdje svršio muku i pritežki boj.
Na putu života križ čeka nas ljut,
Daj, Majko, nam kaži Ti u nebo put.

Na majčinu srcu tek pravi je plam;
Daj ogr'jeva od njeg, Ti majčice nam.
Na putu života križ čeka nas ljut,
Daj, Majko, nam kaži Ti u nebo put.

Kad klonemo jednom na samrtni log,
Do Sina povedi nas, Majčice, Svog.
Na putu života križ čeka nas ljut,
Daj, Majko, nam kaži Ti u nebo put.

VII.

Kraljice krunice . . .

Kraljice krunice, milosti puna,
Na nebu resi Te najl'jepša kruna,
K Tebi nam leti glas, k spasenju vodi nas!
Milosti, milosti puna.

Kraljice krunice, Djevice čista,
Biće Ti cjelo se liljanom blista:
Čuvaj i nama svet, jasne čistoće cv'jet!
Djevo, Djevice čista.

Kraljice krunice, Gospođo jaka,
Vječita obrano svih siromaha:
Štiti svoj narod vas, smrtni kad stigne čas.
Gospo, Gospođo jaka.

VIII.

Lurdska.

Sred te se pećine, Marija javi,
Iz rajskih visina, tu ju pozdravi:
Zdravo, zdravo, zdravo, Marijo!
Zdravo, zdravo, zdravo, Marijo!

Djevojče moleće hitru uz Gavu,
Tuj gleda nebeske Majčice slavu.
Zdravo, zdravo, itd.

Marija, bezgrješna zove se Djeva,
Bernarda prva joj hvalu pjeva.
(*ili:* Marija joj ime, bezgrješno pravi,
Bernarda ga svima radosno javi.)
Zdravo, zdravo, itd.

Svi puci te v'jesti brzo dočuju
S odaljenih mjesta k Lurdu putuju.
Zdravo, zdravo, itd.

Glas Majčin poziva: pridite, sinci!
Hrid lurdska odziva: tuj su ljubimci!
Zdravo, zdravo, itd.

Vjetarac milosti hrid tu posvoji,
Čudesâ predosti Špilja ta broji.
Zdravo, zdravo, itd.

Hrvati sad evo k tebi pritiču:
Bez poroka Djevo, gromko ti kliču:
Zdravo, zdravo, itd.

Molitvu nam smjernu, ti prezret nemoj,
Med djecu tvu vjernu nas, Majko, ubroj.
Zdravo, zdravo, itd.

IX.

O Ružariju.

Zdravo, Majko ljubezniva,
Svetih ruža, o Kraljice,
Milostive svo'e zenice
Ah! obrati milo k nam!

Tebe punu sve radosti,
Tebe tužnu s teške boli,
Teb' u Raju sjajnu toli,
Djevo Majko slavit ću.

Nut amo se svi narodi,
Ruže ber'te otajstvene,
Nos'te vjence prepletene,
Majku Božju kitite.

Blago nama! Ona shrani
Ruža ubranih posred Raja,
Da nam puna slave sjaja,
Glavu okiti milosno.

U otajstvim Ružarija,
Božju Majku nek svak slavi;
Tim će Djeva nam Marija
Svaku milost podati. Amen.

X.

Kraljice zdravo . . .

Kraljice zdravo, sve nek Ti pjeva,
Jedina Ti si Adama kći.
Koja ko sunce bez ljage s'jevaš
Dok smo u tami zatočja svi.
  Baci nam jedan trak
  Gr'jeha rasprši mrak
  Marijo, čuj nas! Marijo, čuj!

Ljubezna Majko, Ti srećo naša,
Gdje put je pravi vodi nas vjek.
Molba nek sveta tvoja donaša
Blagoslov svima, bolnima l'jek.
  Baci nam i t. d.

XI.

Prejasna Kraljice . . .

Prejasna Kraljice, raja sveg čar,
Čista si Djevice, Višnjega dar.
Svrati, ah svrati k nama milosni gled,
Djevo preslatka, Ti nebeski cv'jet.

Ljubezna, Djevo, sad b'jednima bud!
Gorki gle steže jad svima nam grud,
Pogled, moguća, ah svrati k nam daj!
L'ječi, ublaži pregorki nam vaj!

XII.

Zdravo budi, Marijo . . .

Zdravo budi, Marijo!
Bog Te je proslavio.
Zdravo budi, Marijo!
Ti, jer Djeva presveta,
Bez gr'jeha si začeta.
Zdravo budi, Marijo!
Ave, salve, zdravo budi, Marijo!

Zaziva Te puk naš vas
Svako vr'jeme i danas.
Zdravo budi, Marijo!
Boga moli Ti za nas
Sada i na smrtni čas.
Zdravo budi, Marijo!
Ave, salve, zdravo budi, Marijo!

XIII.

Pred Djevicom . . .

Pred Djevicom na koljena
Svi padamo smjerno sad,
Nek se naša pjesma vine
Do nje kao čisti dah.
Čuj, Marijo, slatka Djevo,
Čišća od svih Andjela,
Srca naša žele evo,
Da budemo Tvoji v'jek.

O Marijo, Ti bezgrešna,
Ti čista v'jek Device,
I u krilu majčinu si
Bila Ti bez krivice.
Čuj, Marijo, i t. d.

Devetnica Duhu Svetomu.

I.

Himan.

O dođi, Stvorče, Duše Svet,
Pohodi duše vjernika,
Poteci višnjom milosti
U grudi, štono stvori ih.

Ti nazivaš se Tješitelj,
Blagodat Boga svevišnjeg,
Studenac živi, ljubav, plam
I pomazanje duhovno.

Darova sedam razdaješ,
Ti prste desne Očeve,
Od vječnog Oca obećan
Ti puniš usta besjedom.

Zapali svijetlo u srcu,
Zadahni dušu ljubavlju,
U nemoćima tjelesnim
Potkrepljuj nas bez prestanka.

Dušmana od nas otjeraj,
I postojani mir nam daj,
Izpred nas idi, vodi nas,
Da svakog zla se klonimo.

Daj, Oca da upoznamo
I Krista Sina njegova
I u te Duha njihova
Da vjerujemo sveudilj.

Sva slava Ocu vječnomu
I uskrslomu Sinu mu
Sa Duhom punim utjehe
Nek bude sad i uvijeke. Amen.

R. Pošalji Duha svojega i postat će. Alleluja.

O. I obnovít ćeš lice zemlje. Alleluja.

P o m o l i m o s e. Bože, koji si svjetlošću Duha Svetoga poučio srca vjernih, daj, da u tom istom Duhu, što je pravo, mislimo i njegovoj se utjehi vazda radujemo. Po Gospodinu itd. O. Amen.

II.

Dođi, Duše presveti.

Dođi, Duše presveti,
Sa neba nas posjeti
Zrakom svoje milosti.

Dođi, Oče ubogih,
Davaoče dara svih,
Dođi, srca svjetlosti.

Utjeho za svaki bol,
Goste duši sladak tol',
Okrepe nam viru tih.

Umornima odmore,
U vrućini lahore,
Razgovore žalosnih.

Sjaju svijetla blaženog.
Sjaj u zboru puka svog,
Napuni nam dušu svu.

Bez Božanstva Tvojega
Čovjek je bez ičega,
Tone sav u crnom zlu.

Nečiste nas umivaj,
Suha srca zalivaj,
Vidaj rane ranjenim.

Mekšaj ćudi kamene,
Ogrij grudi ledene,
Ne daj nama putem zlim.

Svim što vjeru imaju,
Što se u Te ufaju,
Sedam svojih dara daj.

Daj pošteno življenje,
Daj duševno spasenje,
Daj vjekovit svima raj. Amen.

Način

kako da se obavi svibanjska pobožnost.

Izmoli se pred oltarom ili slikom Bl. Djevice Marije jedan dio Presvetoga Ružarija, kao na strani 13, zatim se čita razmišljanje odnosnog dana, te se zaključi sa pjesmicom i lauretanskim Litanijama kao na strani 19.

Ako se pobožnost obavlja javno u crkvi, iza razmišljanja izloži se Svetotajstvo i pjeva se:

O hostijo spasonosna,
Što otvaraš nam širom raj,
Sred rvanja sudbonosna
Ti jači nas i očuvaj.

Gospodinu trojedinom
Nek bude slava vječita,
Koj život vječni puku svom
U rajskom domu neka da. Amen.

Kroz cijeli mjesec pjevaju se: **Litanije Blažene Djevice Marije**, *kao na str. 19.*
Preko devetnice Duhu Svetome: **O dođi, Stvorče, Duše Svet**, *kao na strani 16* ili 18*.*
Zadnjeg dana svibnja: **Tebe Majku Božju hvalimo**, *kao na strani 22*, ili:* **Tebe Boga hvalimo**, *kao na strani 26*. Zatim se pjeva:*

Divnoj dakle Tajni ovoj

Klanjajmo se smjerno mi,
Stari zakon žrtvi novoj
Nek se sada ukloni,
Vjera duši čovjekovoj
Nek spoznanje dopuni.

Bogu Ocu, Bogu Sinu
Hvala s pjesmom radosnom,
Slavimo im veličinu,
Častimo ih dušom svom,
K Duhu Svetom nek se vinu
Glasi s dikom jednakom. Amen.

R. Kruh s neba dao si njima. Alleluja.
O. Koji svaku slast u sebi ima. Alleluja.

Pomolimo se. Bože, koji si nam u divnom Sakramentu ostavio uspomenu muke svoje; podaj nam, molimo, tako častiti sveta otajstva tijela i krvi tvoje, da vazda osjećamo u sebi plod otkupljenja tvojega. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pohvale na čast Imena Isusova.

Blagoslovljen budi Bog!
Blagoslovljeno njegovo sveto Ime!
Blagoslovljen Isus Krist, pravi Bog i pravi čovjek!
Blagoslovljeno Ime Isusovo!
Blagoslovljeno presveto Srce Isusovo!
Blagoslovljen Isus u presvetom oltarskom Sakramentu!

Blagoslovljena velika Bogorodica, presveta Marija!

Blagoslovljeno sveto i neoskvrnjeno njezino Začeće!

Blagoslovljeno Ime Marije, Djevice i Majke!

Blagoslovljen sv. Josip, njezin prečisti zaručnik!

Blagoslovljen Bog u svojim anđelima i u svojim svecima!

Tako budi!

Pobožnost se zaključi pjesmicom.

Zahvalna Pjesma Majki Božjoj.

Zadnji dan Svibnja.

Tebe Majku Božju hvalimo, — tebe, Marijo, Djevicom ispovijedamo.

Tebe vječnoga Oca zaručnicu, — svi narodi zemlje slave.

Tebe svi Angjeli i Arhangjeli; — tebe sve poglavice ponizno štuju.

Tebe sva Mogućstva i visoke krjeposti; — tebe sva Gospodstva nebeska slušaju.

Tebe Prijestolja, Kerubi i Serafi časte; — tebe svi anđeoski duhovi veličaju.

Njihovim glasovima i mi naše združujemo, — Da te svetom, čistom i neoskvrnjenom proglasimo.

Sveta i Sveta, — Sveta Marijo, Božja Majko i Djevice.

Puna su nebesa i zemlja, — slave veličanstva ploda utrobe tvoje.

Tebe slavodobitni skup Apoštolâ, — Majkom Stvoritelja propovijeda.

Tebe hvaljeni broj Prorokâ, — da ćeš Djevica Boga roditi, davno reče.

Tebe četa blaženih Mučenikâ, — Kristovom Roditeljicom slavi.

Tebe nebrojena vojska ispovjednikâ, — Crkvom sv. Trojstva zove.

Tebe kolo svetih Djevica, — djevičanstva i poniženstva svoga izgledom glasi.

Tebe sve strane nebeske, — nebeskom Kraljicom časte.

Tebe po svemu okolišu zemaljskomu sveta Crkva, — Majkom Božjeg veličanstva zove.

Ti si sveta zaista, — i slatka i blaga.

Ti Anđeoska Gospođa, — Ti vrata rajska.

Ti ulaz kraljestva nebeskoga, — ti prebivalište Kralja slave.

Ti korablja pomilovanja i milosti, — ti vrutak svakog milosrda.

Ti utočište grešnika, — ti majka Spasitelja.

Ti za slobodu čovječanstva, — Božjega si nosila Sina u djevičanskoj utrobi.

Po njemu je predobiven neprijatelj stari, — otvorena su vjernim nebeska kraljestva.

Ti na njegovu desnu sjediš, — u očevoj slavi.

Ti ga moli za nas, Gospođo; jer će nas suditi.

Tebe dakle molimo, sluge svoje pomozi, — koje je neprocijenjena krv Sina tvoga otkupila.

Nastoj, blaga Djevice Marijo, — da vječnom slavom nadareni budemo.

Brani nas, — puk svoj, o Gospođo — jer smo baštinstvo Sina tvoga.

I vladaj nas svеđer, — i uzdigni ća do vijeka.

Mi svaki dan, o draga Majko Marijo, — tebe umiljeno pozdravljamo.

I hvalit ćemo te do vijeka, — bogoljubnom pamećų i jezikom.

Dostoj se, Bogorodice slavna, — sad i vazda od grijeha nas čuvati.

Smiluj se blaga nami, — za života i na smrti.

Neka veliko milosrde tvoje bude vazda s nama, — jer, Djevo Marijo, u tebe ufamo.

U tebe, slatka Majko, ufamo, — da ćeš nas braniti do vijeka. Amen.

R. Blagoslivljajmo Oca i Sina sa sv. Duhom.
O. Hvalimo i uzvisujmo ga u vijeke.
R. Blagoslivljajmo Mariju Gospođu.
O. Djevicu i Majku Božju.
R. Moli za nas, sv. Bogorodice.
O. Da dostojni budemo obećanja Kristovih.

P o m o l i m o s e. Bože i Oče Gospodina našega Isukrsta, koji nas je naučio, da se tebi pouzdano utječemo i da te: *Oče naš*, zovemo; deh, dobri Gospodine, komu je vlastito smilovati se vazda i praštati; po utočištu Neoskvrnjene Djevice Marije, usliši nas, koji smo njoj na čast cijeli ovaj mjesec Svibanj posvetili; rado primi naše ponizne hvale za primljene darove: čuvaj nas od svakoga zla duše i tijela, a osobito od smr-

tnoga grijeha, eda, živeći kreposno i pokorno, dođemo jednom do tvoje slave, po zaslugama Isusa Krista Gospodina našega, koji s tobom i s Duhom svetim živi i kraljuje Bog po sve vijeke vijekova. Amen.

ili

Tebe Boga hvalimo.

Tebe Boga hvalimo, * tebe Gospodinom priznajemo.
Tebe vječnog Oca * sva zemlja poštuje.
Tebi svi anđeli, * tebi nebesa i sve vlasti.
Tebi kerubi i serafi * kliču bez prestanka:
Svet, svet, svet * Gospodin Bog Sabaot.
Puna su nebesa i zemlja * veličanstva slave tvoje.
Tebe hvali * slavni apostola zbor.
Tebe proroka * dična četa.
Tebe mučenika * svijetla vojska.
Tebe po svem svijetu * sveta uzvisuje Crkva.
Oca * neizmjernog veličanstva.
Časnoga tvojeg istinog * i jedinoga Sina.
I Svetoga * Tješitelja Duha.
Ti Kralju slave * Kriste.

Ti si Očev * vjekovječni Sin.
Ti, da za naše spasenje postaneš čovjekom, * nisi se strašio krila Djevice.
Ti, svladavši oštrinu smrti, * otvorio si vjernima kraljestvo nebesko.
Ti sjediš s desna Bogu * u slavi Očevoj.
Vjerujemo, da ćeš doći * kao Sudac.
Tebe dakle molimo, pomozi svojim slugama, * koje si otkupio dragocjenom krvlju. *(Ovdje se poklekne.)*
U vječnoj slavi daj, * da se ubrojimo među svete tvoje.
Spasi puk svoj, Gospodine, * i blagoslovi baštinu svoju.
I vladaj njima, * i uzdiži ih u sve vijeke.
Iz dana u dan * blagosivamo tebe.
I hvalimo ime tvoje u vijeke * i u vijeke vjekova.
Dostoj se, Gospodine, u dan ovaj * sačuvati nas od grijeha.
Smiluj se nama, Gospodine, * smiluj se nama.
Nek bude milosrđe tvoje, Gospodine, nad nama * kako se ufamo u tebe.
U tebe se, Gospodine, ufam: * o da ne budem postiđen dovijeka!

R. Blagosivajmo Oca i Sina sa Svetim Duhom.
O. Hvalimo i uzvisujmo ga uvijeke.
R. Blagoslovljen si, Gospodine, na svodu nebeskom.
O. I dostojan hvale i slavan i uzvisivan dovijeka.
R. Gospodine, usliši molitvu moju.
O. I vapaj moj k tebi da dođe.
R. Gospodin s vama.
O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Svemogući vječni Bože, koji si dao slugama svojim, da u ispovjedanju prave vjere spoznaju slavu presvetoga Trojstva, i da se u mogućem veličanstvu klanjaju jedinstvu: molimo: da nas čvrstoća iste vjere brani od svih protivština.

Bože, čijemu milosrdu nema mjere i čije dobrote je beskrajno blago, premilostivomu veličanstvu tvomu zahvaljujemo na uđijeljenim darovima i molimo vazda tvoju blagost: ne ostavi onih, kojima na njihove molbe daješ, što prose, već ih pripravi na

buduću nagradu. Po Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

Ave, maris stella.

*(Preveo M. Pavelić D. I.
i blagohotno ustupio za Svibanjsku Ružu.)*

Zdravo, Zvijezdo mora,
Božja Majko nježna,
Vazda čista Djevo,
Sretna dveri rajska.

Pozdrav ti si čula
Gabrijelu s usta,
Mirom nas utvrdi,
Mijenjaj ime Evi.

S krivca lance skini,
Slijepcu daj da vidi,
Tišaj naše jade,
Sve nam prosi dare.

Majkom se pokaži:
Nek nam molbe primi
Onaj, rad' nas što je
Posto Čedo tvoje.

Djevo čuda puna,
Smjerna ko ni jedna,
Čuvaj nas bez ljage,
Nevine i smjerne.

Daj nam čisto živjet,
Sigurno putovat,
Radovat se Kristom
U veselju vječnom.

Slava Bogu Ocu,
Višnjem Kristu dika,
Uz njih Svetom Duhu,
Isti poklon trima. Amen.

Blagoslov krunica Presvetoga Ružarija B. D. M.

Pripada Propovjedničkome redu.

R. Pomoć je naša u imenu Gospodina.
O. Koji stvori nebo i zemlju.
R. Gospodin s vama.
O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Svemogući i milosrdni Bože, radi osobite svoje ljubavi, kojom si nas ljubio, htio si ti, da jedinorođeni Sin tvoj Gospodin naš Isus Krist, siđe s neba na zemlju i po anđelovu navještenju uzme tijelo iz presvetoga krila preblažene Djevice Marije Gospođe naše te podnese križ i smrt i treći dan slavno uskrsne od mrtvih, a to stoga, da nas izbaviš od vlasti đavolske. Molimo neizmjernu blagost tvoju, blago ✠ slovi i po ✠ sveti ove znakove ružarija, što ih je vjerna Crkva tvoja namijenila na čast i hvalu te iste Majke Sina tvoga, i izlij na njih toliku silu Duha ✠ Svetoga, da svaki, što bude koji od njih uza se nosio, časno ga u svojoj kući držao i njima se po uredbama ove svete družbe promatrajući božanska otajstva tebi pobožno molio, dođe do spasonosne i postojane velike pobožnosti, bude član i dionik svih milosti, povlastica i oprosta, što ih je toj družbi podijelila sveta Apostolska Stolica, na ovom se svijetu vazda i svagđe izbavi od svakoga vidljivog i nevidljivog neprijatelja, a na smrti svojoj zavrijedi, da ga sama preblažena Djevica

Bogorodica Marija preda tebi punog dobrih djela. Po istom Gospodinu ... u jedinstvu istoga Duha. O. Amen.

I neka se poškrope blagoslovljenom vodom.

Isti blagoslov kraći.

(Odobrio S. Z. O. 23. studenoga 1918.)

Na hvalu i slavu Bogorodice Djevice Marije, na spomen otajstava života, smrti i uskrsnuća istoga Gospodina našega Isusa Krista neka bude blago ✠ slovljena i po ✠ svećena ova krunica presvetoga Ružarija. U ime Oca i Sina ✠ i Duha Svetoga. Amen.

Može se blagosloviti bez nadramenice i bez poškropiti vodom.

Sadržaj.

Strana

Pravovjerni narode! 7
Kako da sveto i korisno Mariji posvetiš mjesec svibanj 10
Novi oprost sv. Ružarija 12
Način, kako da moliš presv. Ružarij Bl. Djevice Marije 13
Otajstva Radosna 14
Otajstva Žalosna 15
Otajstva Slavna 16
Gospine litanije 19
Devetnica Presv. Pompejskoj Djevici Ružarija 29
Molitva sv. Dominiku i sv. Kati Sijenskoj 35
Devetnica Pompejskoj Djevici Ružarija u zahvalu za primljene milosti 36
Molbenica mogućoj Pompejskoj Kraljici Ružarija 43
Razmatranja:
30. Travnja: — Dužni smo posvetiti Mariji mjesec svibanj, jer nam je majka . . 48
Primjer 51
Dan I. — Bog nas je stvorio, da ga ljubimo i služimo 53
Primjer 55

Strana

Dan II. — Bog nas je stvorio, da ga na vijeke uživamo 57
Primjer 60
Dan III. — Kako se služimo dragocjenim vremenom 62
Primjer 65
Dan IV. — Što je Bog učinio, da nas spasi? 67
Primjer 69
Dan V. — Što nam je činiti, da se spasimo? 71
Primjer 74
Dan VI. — Kako trpimo nevolje i žalosti, koje nam Bog šalje? 75
Primjer 79
Dan VII. — Što je smrtni grijeh? 80
Primjer 83
Dan VIII. — Teški grijeh veoma škodi samom grešniku 85
Primjer 88
Dan IX. — Smrtni grijeh ubija dušu i Boga joj otimlje 89
Primjer 92
Dan X. — Smrtni grijeh teško vrijeđa Boga Stvoritelja 93
Primjer 96
Dan XI. — Smrtni grijeh teško vrijeđa Boga Otkupitelja 98
Primjer 100
Dan XII. — Jednom ćeš stalno umrijeti! . 102
Primjer 105
Dan XIII. — Kako, kada i gdje ćeš umrijeti? 107

Strana

Primjer 110
Dan XIV. — Strašan će biti posebni sud zbog optužitelja i optužaba 111
Primjer 114
Dan XV. — Strašan će biti posebni sud obzirom na Suca i na osudu 116
Primjer 119
Dan XVI. — Molitvom Ružarija stalno ćeš dobiti željne milosti 121
Primjer 124
Dan XVII. — Strahota općeg suda . . . 125
Primjer 129
Dan XVIII. — Koli su strašne paklene muke! 130
Primjer 133
Dan XIX. — Grižnja savjesti strašno muči osuđenike u paklu 135
Primjer 137
Dan XX. — Mnogo je zvanih, a malo odabranih 139
Primjer 142
Dan XXI. — Mnogo je zvanih, a malo odabranih 144
Primjer 147
Dan XXII. — Ljubi svoga iskrnjega . . . 148
Primjer 151
Dan XXIII. — Ljubi svoje neprijatelje . 153
Primjer 155
Dan XXIV. — Ljubi svoje siromaštvo . . 157
Primjer 160

Strana
Dan XXV. — Bog nam je udijelio neizmjerno duhovno blago 162
Primjer 165
Dan XXVI. — Grešnik i Božje milosrđe 167
Primjer 170
Dan XXVII. — Pokornik i Božje milosrđe 172
Primjer 174
Dan XXVIII. — Velika Isusova ljubav u ustanovljenju Oltarskog Sakramenta . 176
Primjer 179
Dan XXIX. — Isusovo Tijelo božanstvena hrana naše duše 181
Primjer 184
Dan XXX. — Neopisiva radost duše kad u raj ulazi 186
Primjer 189
Dan XXXI. — Sveđer časti i služi Majku Božju, da ti bude obrana na smrti . 191
Primjer 194

II. DIO.

Pjesme Blaženoj Djevici Mariji 1*
I. Zdravo djevo 3*
II. O Marijo, zv'jezdo mora 5*
III. Kraljice smožna 6*
IV. Lijepa si lijepa 6*
V. Djevice nevina 7*
VI. O Marijo mila 8*
VII. Kraljice krunice 9*
VIII. Lurdska 10*

Strana
IX. O Ružariju 12*
X. Kraljice zdravo 13*
XI. Prejasna Kraljice 14*
XII. Zdravo budi, Marijo 14*
XIII. Pred Djevicom na koljena 15*
Devetnica Duhu Svetomu:
Himan I., O dođi, Stvorče, Duše Svet . . 16*
Himan II., Dođi, Duše presveti 18*
Način, kako da se obavi svibanjska pobožnost 19*
Blagoslovljen budi Bog 21*
Zahvalna pjesma Majki Božjoj 22*
Tebe Boga hvalimo 26*
Ave, maris stella 29*
Blagoslov krunica Presv. Ružarija B. D. M. 30*
Isti blagoslov kraći 32*

U samostanu oo. Dominikanaca u Splitu, u Dalmaciji,

nabavljaju se slijedeći molitvenici

ot. Jerka Vlahovića:

	Din
Mjesec Listopad, molitvenik, koji, uputom u molitvu i bratovštinu krunice, odnosnim oprostima, razmatranjima, primjerima, molitvama, devetnicama i pjesmama, pruža način da što bolje cijelu godinu, a napose mjesec listopad, posvetimo Kraljici presv. Ružarija. Sedmo izdanje.	
Krasno uvezan u cijelo platno sa pozlaćenim naslovom i uresom	24·—
Fino uvezan u cijelu kožu, zlatorezom	60·—
Petnaest subota, molitvenik, koji će izvrsno poslužiti svima, koji žele obaviti pobožnost 15 subota ili nedjelja, kao priprava za blagdan Kraljice presv. Krunice. Razmatranja s primjerima, devetnice i molbenica na čast Pompejske Djevice i tri priprave i zahvale za sv. pričest prama otajstvima i t. d. Osmo izdanje.	
Uvezano u platno	12·—
Deveto izdanje u tisku.	
Lurdska Ruža ili mjesec posvećen Gospi Lurdskoj. Način kako da mjesec veljaču ili svibanj posvetimo Gospi Lurdskoj: 31 razmatranje, vjenčić molitava, ružarij, devetnica, trodnevnica i pje-	

smice u njezinu čast. Drugo izdanje.
Broširano
Uvezano u platno

Svibanjska Ruža, t. j. 31 razmatranje, ružarij, devetnica i molbenica na čast Pompejske Djevice, pjesmice, »O hostijo spasonosna«, »Divnoj dakle Tajni ovoj«, Litanije, »O dođi, Stvorče, Duše Svet«, za devetnicu Duhu Svetomu, obrazac za blagosivanje krunica presv. Ružarija; sve po novom obredniku. Drugo izdanje.
Broširano
Uvezano u platno
Ovaj molitvenik i Lurdska Ruža tako su udešeni, da su potpun obrednik za svibanjsku pobožnost toli svećeniku u crkvi, koli vjernicima, da tu krasnu bogoljubnost mogu i u obitelji i u skupu medju susjedima obavljati, kao što je običaj po Dalmaciji da se kroz svibanj okupe susjedi in proslave mjesec na čast bl. Gospe.

Ljubica, molitvenik za obitelj, osobito za mladež, školsku djecu i prvopričesnike. Pravo pomoćno sredstvo roditeljima i vjeroučiteljima kako da djecu kršćanski odgoje i sačuvaju od poroka te i kod kuće priprave za prvu sv. pričest. Tu su molitve Spasitelju, sv. Alojziju, sv. Tomi Akvinskom, bl. Imeldi i drugim svecima, razmatranja, devetnice,

kršćanski nauk, način služenja sv. mise po raznim obredima, prigodne pjesme. Šesto izdanje.
Uvezano u platno
Fino uvezano u cijelu kožu, zlatorezom

Devetnice i molbenica na čast Pompejske Djevice presv. Ružarija. Divno sastavio odvjetnik Bartul Longo. Pridodan je Ružarij. Drugo izdanje.
Broširano

Priručnik Živoga Ružarija ili Žive Krunice, tumači što je Živa Krunica, te sadrži Ružarij i kratka razmatranja otajstva.
Broširano . . . . 2·—

Kraljica mučenika, molitvenik na čast Marijinih žalosti i Isusovih patnja. Razmatranja i molitve sa korizmeno vrijeme, a osobito za veliku sedmicu. Peto izdanje.
Uvezano u platno . . . . 13·—
U cijelu finu kožu, zlatorezom, ukusni vez . . . . 44·—

Vjenčić Srca Isusova. U njemu se nalaze kratka razmatranja za pobožnost prvih petaka i mnoge molitve u odnosu sa presv. Srcem. Drugo izdanje.
Broširano . . . . 3·50

Vjenčić ili kitica raznog duhovnog cvijeća na utjehu i oslobođenje duša iz Čistilišta. Nalaze se mnoge molitve, s kojima možemo pomoći dušama u Čisti-

Din

lištu. Sekvencija i odriješenje mrtvih. psal. »Miserere«, »Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov«; sve po novom obredniku.

Broširano . . . . 3·50

Vjenčić sv. Vincenca Ferrera. Sadrži molitve, trodnevlje, pobožnost sedam petaka i pjesme na čast sveca, osobitog odvjetnika bolesnika.

Broširano . . . . 3·—

Vjenčić sv. Josipa. Njegov je sadržaj sgodan da se proširi bogoljubnost napram svecu i udruga: »neprekidno štovanje sv. Josipa«.

Broširano, fina oprema, drugo izdanje 3·50

Ura klanjanja presv. Oltarskom Sakramentu, najnježniji razgovor duše sa Utamničenikom ljubavi. Kako se na Primorju ura klanjanja obavlja većinom Velike sedmice, u brošurici se nalaze: Muka Isusova na Cvjetnu nedjelju i Veliki petak, molitve pred Isusovim Grobom, »Puče moj«, Marijin plač u pjesmi, »Pomiluj me, Bože«, »Ispovijedajte se Gospodinu«, »Prosti, moj Bože«, »Prijatelji moji«. Četvrto izdanje . . . . 4·—

Spasonosne Opomene protiv Psovke i Kletve. Podesno da se izloži u kućama i javnim prostorijama. Na jednom arku 1·—